MR. P. GAUCYS,
3222 W. 67 ST.,
CHICAGO,ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (1009) GEGUŽĖS - MAY 29 • 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Gelmės liepsna

Pasaulyje, kuriame viskas kinta, nyksta ir griūva, yra nesunaikinamų dalykų. Ir tai tokių, kurie sąmoningai trempiami, griaunami, persekiojami nuo amžių. Vienas tokių reiškinių yra žmogaus religija, kuri kyla iš dvasinės jo gelmės. Juk jinai yra visokiais būdais įvairiuose kraštuose persekiojama nuo amžių. Ir ką matom? Religija neišnyko! Keičiasi jos formos, keičiasi organizacinis pradas, bet pati religija, kaip dvasinė žmogaus liepsna, išlieka gyva net kraujo klanuose. Dėlto apie ją, kaip ir apie meną, galime pasakyti: juo labiau ji keičiasi, juo labiau ji ta pati. **Panašiai galime pasakyti ir apie laisvę, kuri taipgi glūdi žmogaus gelmėje. Ištisus šimtmečius galingiausi tironai kaikuriuose kraštuose laikė žmones vergijoje, tačiau laisvės nesunaikino.** Buvo įsteigtos didžiausios vergų stovyklos su moderniausiom naikinimo priemonėm, tačiau laisvės troškimas žmonijoj tik dar labiau padidėjo. Tiesa, žuvo daug asmenų, bet žmogaus laisvė nežuvo. Atėjo nauja karta ir vėl atsinešė amžinąją gelmės liepsną — laisvę, kuri gali rusenti ir didžiausioj vergijoj. Tai matome ryškiai komunistiniuose kraštuose, kur ilgoj vergijoj užaugęs jaunimas prasiveržė pūstelėjus kad ir silpnam vėjeliui. Veltui tad stato vergijos rūmus galingieji valdovai — jie sugrius, kaip ir visų ligšiolinių vergijų rūmai. Vergija yra sunaikinama, o laisvė — ne.

★ ★ ★

Tautos, kurios netenka laisvės, negali nurimti — jos kovoja visomis išgalėmis. Nėra pasaulyje sąmoningos tautos, kuri būtų patenkinta vergija, kaip nėra žmogaus, kuris būtų patenkintas kalėjimu. Tai žino pavergėjai, tai žino kalėjimų viršininkai ir dėlto belaisves tautas bei paskirus žmones apsupa augštomis sienomis, sargais, policija, kariuomene, ginklais. Daugelis, kovodami už laisvę prieš fizinę galybę, nepaiso gyvybei pavojaus ir žūva beviltiškoje kovoje. Bet tai kraštutiniai, herojiniai atvejai. Dauguma paprastai renkasi ilgos kančios, pasyvaus priešinimosi bei laukimo kelią. Tokiame kelyje yra ir lietuvių tauta. Buvo laikai, kada ji kruvinai kovojo ir ginklu griovė svetimos vergijos sienas, bet atsidūrusi visiškame apsupime nesirinko savižudybės kelio. Jai beliko priešintis vergijai savo kančia. Fizinės jėgos galiūnai, žinoma, laiko ją silpnybės ženklu. Bet teneužmiršta, kad fizinė jėga savyje taip pat slepia silpnybės daigus. **Kai susiduria jėga ir kančia, išryškėja tikrasis laimėtojas. Jėga juk gali sugriūti nuo savo pačios žaizdų arba būti sugriauta kitos jėgos. Žodžiu, tai praeinantis dalykas. Tauta gi savo ilgoje kančioje tampa dvasine jėga, kuri yra patvaresnė už nykstančią fizinę galybę.** Tokios kančios tauta tiesiogiai negriauna vergijos sienų, bet įsiaudžia visomis savo nematomomis gijomis į pavergėjo galybės centrus ir išnaudoja atsirandančias jo silpnybes. Tuo būdu tauta gyvena laukime, kitaip tariant, savo Mesiju, kuris turi ateiti laisvės pavidalu.

★ ★ ★

Ilgoje tautos laisvės kovoje atsiranda ir atitinkamų simbolių, kurie prabyla esamoms ir būsimoms kartoms ženklu kalba. Carų vergijos laikais pvz. išdygo Lietuvoje daugybė kryžių — kančios ženklų. Tiesa, tai buvo lietuvių liaudies religingumo išraiška, bet kartu ir kenčiančios tautos ženklai. Savo religingumui išreikšti to meto lietuvis galėjo juk pasirinkti kitokias formas (dalis ir pasirinko), bet kodėl taip visuotinai buvo pamėgti kryžiai? Žinoma, todėl, kad jie išreiškė ne tiktai Kristaus, bet ir lietuvio kančią, kuri tada buvo viena iš tautos rezistencijos būdų. Šiuo metu Lietuvoje vra paversti ne tiktai lietuviai, bet ir ju kryžiai — uždrausti statydinti. Leidžiami tiktai komunistiniai arba su komunistiniais reikalavimais suderinami paminklai. Dėlto laisvajame pasaulyje atsidūre lietuviai savo tautos gelmių liepsna-laisve išreiškia ne tiktai žodžiu, raštu, daina, giesme, bet ir įvairiais paminklais. Ivairiose pasaulio vietovėse pastatyta lietuviškų krvžių savo krašto kankiniams atminti ir laisvės paminklu. Vienas ryškiausiu paminklu bus Lietuvos kankinių koplyčia Romos Šv. Petro bazilikoje. Pastaruoju metu suskato pastatyti laisvės paminkla ir kankinių koplyčią savo kapinėse Toronto lietuviai. Tai irgi tos pačios gelmių liepsnos, rusenančios visų širdyse, išraiška. Meninė paminklo vertė gali būti įvairiai aptariama, bet pagrindinė ir pirmaeilė jo vertė glūdi simbolizme, kuriame atsispindi tautos laisvės šauksmas. O jis kalbės net ir tada, kai dabartinės lietuvių kartos Toronte nebebus. **Pr. G.**

Prie Laisvės paminklo ir Lietuvos kankinių koplyčios statybos darbų lietuvių kapinėse Port Credit, Ont. Iš kairės: kapinių tarybos atstovas kun. P. Ažubalis, rangovas St. Kėkštas, archit. V. Liačas

KANADOS ĮVYKIAI

KOVA PRIEŠ INFLIACIJĄ

Federacinė vyriausybė sudarė kainų ir pajamų komisiją, kurios vadovu pakvietė Britų Kolumbijos universiteto meno fakulteto dekaną dr. J. Young. Naujosios institucijos pagrindinis tikslas yra kova prieš infliaciją. Dr. J. Young žada imtis priemonių sumažinti kanadiečių pirkinius skolon, nes toks pirkimo būdas skatina infliaciją ir mažina dolerio vertę. Pasirašęs sutarti su prekybos bendrove atsiskaityti už prekes poros metų laikotarpyje. kanadietis sumoka mažiau nei privalėtų, nes per tą laiką nukrinta dolerio vertė. Pinigų skolinimo bendrovės tada būna priverstos didinti palūkanas, norėdamos kompensuoti sumažėjusia dolerio vertę. Susidaro savotiška kredito ir infliacijos karuselė. Sumažinus pirkinius kreditan. sumažės infliacijos grėsmė. Paskolų bendrovės tada galės sumažinti palūkanas, o doleris atgaus didesnį pastovumą. Kainų ir pajamų komisija darbą pradės š.m. liepos 1 d.

Ontario provincinis parlamentas 58:41 balsų santykiu atmetė naujųjų demokratų partijos iškeltą nepasitikėjimą socialiniu ir šeimos reikalų ministeriu J. Yaremko bei jo politika indėnų atžvilgiu. Prie šio balsavimo privedė ministerijos indėnų skyriaus 10 pareigūnų atsistatydinimas. Vadovaujami skyriaus direktoriaus J. Doufouro, jie buvo iteikę ultimatuma premjerui J. Robartsui ir ministeriui J. Yaremko, reikalaudami iš pagrindų reformuoti indėnams teikiama parama, siekti artimesnio bendradarbiavimo su indėnų organizacijomis. Jų teigimu, dabartinė vyriausybės politika riboja paramos indėnams veiksmingumą. Vyriausybė nutarė indėnų reikalų tvarkymą peržiūrėti ir jį pavesti provincijos sekretoriui R. Welch. Krizės dienomis Waterloo liuteronu universitetas ministeriui J. Yaremko suteikė garbės doktorata. Ukrainiečių kilmės ministeris J. Yaremko yra populiarus asmuo, geras lietuvių bičiulis, dažnai dalyvaująs Toronto lietuvių parengimuose. Indėnų klausimas opozicinių partijų buvo gerokai išpūstas. Tai sena problema, kuri reikalinga ne tik provinciniu, bet ir federacinės vyriausybės sprendimo.

Orinio susisiekimo bendrovės "Air Canada" 6.300 mechanikų streikas po mėnesį trukusių derybų užbaigtas susitarimu padidinti atlyginimus 16.6% šešiolikos mėnesių laikotarpyje. Mechanikų ir pagalbinio personalo valandinis atlyginimas $2—$3.97 padidės iki $2.32—$4.22. Unija iš karto reikalavo algas padidinti 20% per vienerius metus, kad jos būtų sulygintos su amerikiečių atlyginimais, nors Kanada ekonominiu požiūriu yra gerokai silpnesnė už JAV. Streikas padarė didelių nuostolių "Air Canada" bendrovei. Kadangi ji yra valstybinė, susidariusi deficita turės padengti visi kanadiečiai pajamų mokesčiais. "Air Canada" 31 metų veiklos laikotarpyje tai buvo antrasis streikas. sustabdęs 108 keleivinius lėktuvus ir gatvėn išstūmęs be jokio atlyginimo 11.500 kitų šios bendrovės tarnautojų. Pirmąjį streiką 1966 m. buvo

(Nukelta į 9-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

J. KAIRYS

Markės, spekuliantai, snipai

Praėjusio pasaulinio karo nuterioti laisvi kraštai ne tik atsigavo, bet kaikurie jų iškilo net augščiau nei prieš karą. Taip įvyko ypač su pramonės kraštais. Jų tarpe ir V. Vokietija. Pastarosios pramonė yra tiek išbujojusi, kad prigamina visokių gėrybių ne vien savo vidaus rinkai, bet ir užsieniui. Eksporto dėka V. Vokietija pasidarė tiek turtinga, kad jos markės kursas yra stiprus ir pastovus, o bankai perpildyti svetima valiuta. Pastaroji plūsta į V. Vokietiją ne vien prekybos, bet ir kitokiais keliais, net spekuliaciniais. Jos plūdimas prasidėjo ypač praeitų metų rudenį, kai imta kalbėti apie Vakarų Vokietijos markės kurso pakėlimą, bet augščiausią tašką pasiekė šiemet, nes atrodė, kad markės vertės pakilimas neišvengiamas. Per trumpą laiką į markes buvo iškeista svetimos valiutos už keliolika milijardų markių. Iš valiutos, kuri keliavo ir dar tebekeliauja į V. Vokietiją, pirmoje eilėje buvo JAV doleris, Prancūzijos frankas, Britanijos svaras ir kaikurių kitų kraštų.

Bonnos sprendimas

Praeitų metų rudenį V. Vokietijos vyriausybė paliko senąjį markės kursą, bet padidino muitą išvežamoms prekėms ir sumažino įvežamoms. Bet ši priemonė nebuvo veiksminga. Todėl ir šiemet markės kurso pakėlimo klausimas buvo atsidūręs ministerių kabinete. Ieškota priemonių padaryti galą taip nenormaliam svetimos valiutos antplūdžiui. Krikščioniškų grupių ministeriai buvo už palikimą senojo markės kurso ir pakeitimą praeitais metais išvežimui ir įvežimui įvestos tvarkos. Pagal juos, ne sveikoji valiuta turėtų būti operuojama, bet sergančioji. Be to, visi kraštai turėtų susitarti dėl kurso valiutos, turinčios ryšį su marke.

Už palikimą senosios padėties pasisakė ūkininkai, pramoninkai, profesinės sąjungos. Pagal juos, pasaulinė rinka priprato jau prie dabartinės tvarkos, stabilizuotų kainų. Pakėlus markės kursą, užsieniečiams pabrangtų eksportuojami dalykai, sumažėtų jų paklausa, reikėtų mažinti gamybą ir pan. Pagaliau daugelis prekybos sutarčių remiasi doleriais, o ne markėmis. Todėl pakėlus markę, kraštas gautų mažesnės vertės dolerių nei jie buvo susitarimo metu ir dėlto turėtų nuostolių. Sumažėtų ir turistų kelionės į Vokietiją, nes žemesnės valiutos kraštų žmonėms viskas pabrangtų.

Už markės kurso pakėlimą pasisakė socialdemokratu ūkio ministeris Schilleris ir kiti ministeriai socialdemokratai. Tas pats pasakytina apie šios partijos atstovus parlamente ir apie nepriklausomus demokratus, kurie irgi buvo už markės pakėlimą. Bet ministerių taryboje dauguma pasisakė už palikimą senojo kurso. Sakoma, kad Straussas nugalėjo Schillerį. Dėl šitokio nutarimo buvo užuominų, esą Schilleris atsisakys nuo ministeriavimo ir, žinoma, suirs koalicija. Bet šis pasiliko ir toliau savo vietoje, gi koalicija yra jau nuo seniau beveik suirusi. Ji tebeegzistuoja tik formaliai.

Visuomenė buvo irgi už markės pakėlimą. Esą V. Vokietija būtų galėjusi už savo piniga gauti daugiau svetimos valiutos, pigiau pirkti importuotas prekes, galėtų pigiau praleisti atostogas svetur ir t.t. Kad valstybei susidarytų milijardai nuostolių, ji nekreipė dėmesio.

Nuostoliai spekuliantams

Senosios padėties palikimas padarė daug nuostolių spekuliantams, kurie masiškai pirko vokiečių markes, tikėdamiesi uždirbti tuo atveju, jei markės vertė būtų pakelta. Daug kam atrodė, kad markės pakėlimas beveik tikras ir kad jos vertė pakils 7-10%. Pvz. spekuliantas, pirkęs markių už $2.500.000 dolerių, tikėjosi 190.000 dol. uždarbio, jei markės vertė būtų padidinta 7%. Vyriausybė pareiškė, kad markės kursas liekа pastovus ir niekad nebus keičiamas. Visdėlto finansinių reikalų žinovai mano, kad tai nereali laikysena, nes markės kursas faktiškai yra augštesnis nei oficialiai nustatytas. Tikroji markės vertė dabar esanti 10% augštesnė.

Šnipų byla

Š. m. gegužės 12 d. V. Vokietijoje prasidėjo krašto išdavimo byla, kurioje vyriausias kaltinamasis yra multimilijonierius Hansheinz Porst iš Niurnbergo. Tai didžiausias foto reikmenų prekybininkas Vakaruose. Kartu yra patraukti atsakomybėn jo prekybos tarnautojai Alfred Pilny ir Heinrich Neumann. Pirmasis talkino Porstui V. Vokietijoje, o antrasis — Šveicarijoje. Čia jis buvo Porsto firmos atstovu ir surinktus duomenis perduodavo R. Vokietijos pasiuntinybės žmonėms. Į šią bylą yra įsivėlusių bei įveltų ir daugiau asmenų, bet šiuo metu jie gyvena R. Vokietijoje ir todėl V. Vokietijos teisingumo organams nėra pasiekiami. Kaltinamuosius gina 10 advokatų. Tai pirmoji byla V. Vokietijoje, kurioje multimilijonierius su savo tarnautojais yra kaltinamas už šnipinėjimą komunistams.

Porstas pareiškė teismui esąs komunistas bei marksistas, gyvenąs kapitalistiniame krašte ir jieškąs būdų bei priemonių daryti tai, kas yra geriausia. Į jo tokį nusistatymą turėjęs įtakos ypač tėvo broliavaikis Karl Boehm, kuris dabar gyvena R. Vokietijoje ir yra didelė figūra. Jiedu yra galvoję dieną ir naktį, kaip sukūrus geresnį ir gražesnį pasaulį. Boehmas suvedė jį su R. Vokietijos atitinkamų žinybų žmonėmis vienos Leipcigo mugės metu. Pasak jo, per ilgesnį laiką visur įsiviešpataus komunizmas be jokių konfliktų ir jėgos, nes laikas dirbąs jam. Porstas priklausė nepriklausomų demokratų partijai, kuri anuo metu buvo koalicijoje su krikščioniškomis grupėmis. Be to, kaip komunistas, jis priklausė ir R. Vokietijos valdančiai partijai.

Palaidotas spaudos veteranas Grigaitis

Š. m. gegužės 22 d., 10 v. Čikagoje, eidamas šaligatviu, krito Pijus Grigaitis ir mirė, būdamas 85 metų amžiaus. Jau ilgesnį laiką jis negalavo, bet dar kiek galėdamas dirbo, rašė. Jis tarytum neatskiriamai buvo suaugęs su "Naujienų" dienraščiu, kurį redagavo, su trumpa pertrauka, iki 1965 bidželio. Dėlto spaudos srityje jis bus palikęs bene žymiausius pėdsakus. Velionis taip pat buvo aktyvus visuomeninėje ir politinėje srityje, kuri darniai jungėsi su jo spaudos darbu. Visu frontu jis stovėjo už Lietuvos nepriklausomybę. Kai kiti jo srovei artimi žmonės, revoliucijos šalininkai nuėjo su komunizmu, P. Grigaitis nuo jo ne tik atsiribojo, bet ir aiškiai išėjo kovon prieš jį. Dar būdamas Lietuvoje jis išmoko būti kovotoju. Ten jis kovojo su caro valdžia, buvo nuteikęs į kalėjimą, pabėgo ir 1906 m. atvyko į JAV rinkti aukų revoliucijos komitetui. Velionis kaip kovotojas reiškėsi ir JAV-se. Lietuvos nepriklausomybė, jos laisvė jam buvo šventi dalykai. Kalbėdamas per Vasario 16 minėjimus, jis tai pabrėždavo ir pasireikšdavo ne kaip partijos žmogus. o kaip lietuvis patriotas, kovotojas, kuris nepagailėdavo aštraus žodžio ypač komunistams, pritariantiems sovietinei Lietuvos okupacijai. Savo kovoje jis nestigdavo argumentų, nes buvo gerai išstudijavęs ne tik marksizmą, bet ir kitas sistemas. Gimnaziją buvo baigęs Lietuvoje, Marijampolėje, universitetą — Petrapilyje, Berne (Šveicarijoj) ir Čikagoje. Pastarojoj jis gavo teisių daktaro laipsnį.

Būdamas kovotojo pozicijoje, velionis redaktorius Pijus Grigaitis išeidavo su griežtu kritikos žodžiu ir prieš kitas politines grupes, tačiau praktiniame gyvenime jis mokėjo dirbti bendrą darbą su įvairiom grupėm demokratinėje dvasioje. Jis buvo vienas iš Amerikos Lietuvių Tarybos steigėjų ir nuolatinis jos veikėjas. Taip pat jis buvo vienas Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo organizatorių. Ne kartą su įvairių grupių atstovais lankėsi Lietuvos reikalais Baltuosiuose Rūmuose Vašingtone. Tai rodo, kad velioniui visuotiniai lietuvių reikalai buvo kartu ir jo širdies reikalai.

Velionis dr. P. Grigaitis palaidotas gegužės 26 d. Atsisveikinimo vakaras įvyko gegužės 25 d. Ridoko laidotuvių namuose. Dalyvavo gana daug tautiečių.

Pasaulio įvykiai

TRYS AMERIKIEČIŲ ASTRONAUTAI ATLIKO KELIONĘ Į MĖNULĮ generalinę repeticiją. Pirmą kartą orbitoje aplink mėnulį buvo išbandytas mažasis nusileidimui skirtas erdvėlaivis. Astronautus T. Staffordą ir E. Cernaną nuo mėnulio paviršiaus skyrė tik 9 mylios. Vėliau jiems sėkmingai pavyko susirasti aplink mėnulį skriejantį pagrindinį erdvėlaivį ir grįžti pas jų laukiantį astronautą J. Youngą. Vienintelis sutrikimas įvyko tada, kai buvo numestos mažojo erdvėlaivio raketos. Erdvėlaivis pradėjo blaškytis erdvėje, praradęs kontrolę. Priežastis—klaidinga vieno kontrolinio jungtuko pozicija. Blaškymasis galėjo baigtis katastrofa, jeigu būtų trukęs ilgesnį laiką. Sugedus radarui ir elektroniniams skaitytuvams, astronautai nebūtų galėję susirasti pagrindinio erdvėlaivio kelionei žemėn. Visas pasaulis stebėjo televizijos ekranuose astronautų perduotus spalvotus žemės ir mėnulio vaizdus. Nusileidimas mėnulyje bus atliktas liepos mėnesį, kai į erdves pakils "Apollo XI" erdvėlaivis. Lenktynes į mėnulį sovietai jau yra pralaimėję. Jų mokslininkai dabar teisinasi, kad nėra jokio reikalo kosmonautams skristi į mėnulį, kai tyrimus gali atlikti automatiniais prietaisais aprūpinti erdvėlaiviai be įgulos. Sovietų astronomas A. Kozjevas įspėjo amerikiečių erdvių tyrimo centrą, kad mėnulyje gali būti labai pavojingų dujų. Jis pataria iš mėnulio į pagrindinį erdvėlaivį sugrįžusiems astronautams nenusivilkti erdvėms skirtų drabužių, nes su jais erdvėlaivin gali būti atsigabentas pavojingas kiekis dujų. Drabužių teikiama izoliacija yra vienintelė astronautų apsauga.

Vakariečiams laikraštininkams sovietų intelektualai Maskvoje įteikė daugiau kaip 50 asmenų pasirašytą peticiją Jungtinių Tautų žmogaus teisių komitetui. Jie prašo komitetą ištirti Sovietų Sąjungoje vykdomą pagrindinių žmogaus teisių laužymą. Peticiją pasirašė eilė žymių žmonių, jų tarpe istorikas P. Jakiras, sūnus garsaus sovietų karo vado I. E. Jakiro, kuris Stalino įsakymu buvo sušaudytas 1937 m. Maskvoj teismas nuteisė kalėti trejus metus matematiką I. Burmistrovičių už A. Siniavskio ir J. Danieliaus rankraščių platinimą. Už totorių gynimą buvo suimtas rusų kalbos mokytojas I. Gabai.

Sovietų Sąjunga pasiūlė komunistinei Kinijai sušaukti birželio 18 d. sovietų ir kiniečių upių navigacijos komiteto posėdį Chabarovske. Kinija yra pritarusi deryboms dėl ginčytinos teritorijos, bet nesitiki, kad sovietai atiduotų Kinijai tokias žemes. Komiteto posėdyje greičiausiai bus aptarti tik upių navigacijos reikalai.

Romoje vėžiu mirė 80 metų amžiaus čekoslovakų kardinolas J. Beranas, kurį naciai buvo uždarę trejiem metam Dachau koncentracinėje stovykloje. Komunistinis Čekoslovakijos režimas kardinolą J. Beraną sutiko 1951 m., kai jis atsisakė pritarti kulto reikalų komunistinės tarybos potvarkiams. Po ilgų derybų tarp Vatikano ir Čekoslovakijos vyriausybės 1965 m. kardinolui J. Beranui buvo leista išvykti į Vatikaną. Jo didžiausias troškimas buvo grįžti į tėvynę, bet viltis palaidojo sovietinė Čekoslovakijos okupacija ir A. Dubčeko pašalinimas iš kompartijos vado pareigų.

Lenkų kompartijos vadas W. Gomulka pasiūlė V. Vokietijai pasirašyti sutartį, kuri laikinę Oderio ir Neissės sieną pripažintų nuolatine. Ši provizorinė riba buvo nustatyta Jaltoje ir Potsdame. Galutinį sprendimą turėjo padaryti taikos konferencija su suvienyta Vokietija. Kadangi sovietai nenori Vokietijos suvienijimo, Oderio-Neissės siena lig šiol nėra susilaukusi oficialaus patvirtinimo. V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris W. Brandtas, atsakydamas į W. Gomulkos pasiūlymą, pareiškė, kad V. Vokietija yra pasiruošusi pradėti derybas su Lenkija visais rūpimais klausimais, į kuriuos įeina ir sienos problema.

Buvęs Prancūzijos prezidentas De Gaulle nuo atsistatydinimo dienos yra gavęs 26.000 laiškų. Visiems laiškų siuntėjams jis yra pasiryžęs parašyti atsakymą. Jo atsakymus jau yra gavę vyriausybių vadai, diplomatai, prancūzu politikai ir buvę bendradarbiai. Laiškai persiunčiami Airijon, kur De Gaulle yra išvykęs atostogų.

Nukelta į 9-tą psl.

PRANEŠIMAS IŠ NIUJORKO

Pavergtųjų tautų atstovai Europoje

Pavergtų Europos Tautų Seimo delegacija, kurią sudaro Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos (V. Sidzikauskas), Rumunijos ir Vengrijos atstovai, nuo gegužės pradžios lankosi Europos sostinėse. Gegužės 6—7 d.d. delegaciją priėmė buv. Britanijos min. pirm. Alec Douglas Home, parlamento nariai — A. Fitch, E. Griffiths, T. Beamish, P. Kirk, J. Amery, S. W. Digby, lordai S. Oswald ir Gladwyn, taip pat užsienių reikalų ministerijos Rytų Europos departamento dir. pavad. Sidney John Guy Cambridge. Be to, min. V. Sidzikauskas dalyvavo Londone reziduojančių Baltijos valstybių diplomatų pasitarime pas Lietuvos Charge d'Affaires V. Balicką. Taip pat jis buvo susitikęs su Londono lietuviais.

Gegužės 8 d. pavergtųjų seimo delegacijos garbei Bonnoje min. Wendelin surengė priėmimą, kuriame gausiai atsilankė Bundestago atstovai, tarp jų ir Bundestago užsienių reikalų komisijos pirm. dr. Kopf. Pavergtųjų seimo delegacijos vizitas užsienių reikalų ministerijoje, po užsienių reikalų min. W. Brandto gegužės 7 d. pareiškimų Hamburge, negalėjo būti labai šiltas, tačiau buvo naudingas. V. Sidzikauskas lankėsi Vasario 16 gimnazijoje. Iš Vokietijos pavergtųjų seimo delegacija nuvyko į Europos sostinę — Strasburgą. Anksčiau Europos tarybos patariamojo seimo ir to seimo komisijos pavergtųjų Rytų Europos tautų reikalams vadovybė buvo palinkusi į tiltų statymą su sovietiniu pasauliu. Dėlto buvo susidarius tarp pavergtųjų seimo ir Strasburgo tam tikra įtampa. Tačiau dabartinis pavergtųjų seimo delegacijos apsilankymas Strasburge rado labai palankias nuotaikas. Ir naujasis Europos tarybos patariamojo seimo pirm. Šveicarijos atstovas Olivier Riverdin, ir naujasis gen. sekretorius, buv. Austrijos užsienių reikalų min. Tokčič, ir seimo komisijos neatstovaujamų valstybių reikalams vadovybė pavergtųjų tautų delegaciją priėmė nuoširdžiai ir pavergtosios Europos problemoms rodė didelį palankumą.

Iš Strasburgo pavergtųjų seimo delegacija išvyko pasidalinusi i dvi grupes. Viena pasuko i šiaurę — į Skandinavijos sostines, antroji į pietus — Paryžių, Romą, Vatikaną... Lietuvių atstovas V. Sidzikauskas yra su "pietiečiais". Gegužės 16 p. pavergtųjų seimo delegaciją labai iškilmingai priėmė Prancūzijos parlamento pirmininko kabineto direktorius (pats pirmininkas buvo išvykęs į užsienius). Gegužės 19 d. delegaciją priėmė užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos departamento direktorius, o gegužės 20 — senato pirmininkas. **Kor.**

VYSK. J. LABUKAS-MATULAITIS, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkasis administratorius atvyko į Romą dalyvauti bažnytinės teisės komisijos posėdžiuose. Jį lydi Kauno kun. seminarijos dėstytojas ir Rumšiškių klebonas kun. J. Žemaitis. Į šiuos posėdžius Romoje vysk. J. Labukas buvo kviestas jau senokai, bet Maskva atsisakė duoti leidimą išvykti. Taip pat tada nebuvo išleistas ir Latvijos katalikų vysk. Valvods. Apie vysk. J. Labuko išvykimą Romon pranešė "Gimt. Kraštas".

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

LIETUVIAI – ŽYDŲ GELBĖTOJAI

Prašomi atsiliepti tie, kurie vokiečių okupacijos metu Lietuvoje dalyvavo žydų gelbėjime

Tarptautinėje raštijoje yra nemažai leidinių, kuriuose aprašomas žydų likimas vokiečių okupuotuose kraštuose II D. karo metu. Juose daugiausia iškeliami žydų persekiotojai ir kankintojai. Jų tarpe figūruoja ir lietuviai. Įvairūs žydų leidiniai pristato pasauliui lietuvių tautą negarbingoje šviesoje, kurios ji tikriausiai neužsitarnavo. Žinome, kad buvo paskiri asmenys ar grupės, kurie prisidėjo prie žydų persekiojimo Lietuvoje, bet tai nereiškia, kad lietuviai, kaip tauta, būtų kalti. Buvo daugybė lietuvių žydų gelbėtojų, kurie rizikavo savo gyvybe, bet iki šiol jie liko nežinomi. Tiktai dalis jų, tebegyvenančių okupuotoje Lietuvoje, buvo paskelbti Vilniuje išleistoje knygoje "Ir be ginklo kariai". Žydų gelbėtojai, gyveną išeivijoj, tebėra nežinomi. Atėjo laikas ir juos iškelti viešumon. Numatyta surinkti tokių asmenų pareiškimus, liudijimus, atsiminimus ir paruošti atitinkamą dokumentinį leidinį anglų kalba. VLIKo pritariamas, istorikas Pr. Pauliukonis, rašęs apie Lietuvos žydus LE enciklopedijoje, renka minėtą medžiagą ir prašo tautiečius talkos. Visi, kas turi kokios nors dokumentinės medžiagos apie Lietuvos žydus, ypač jų gelbėjimą, prašomi siųsti ją šiuo adresu: **Pr. Pauliukonis, 95 Harrison St., Worcester, Mass. 01604, USA.** Taipgi kviečiami atsiliepti ir Lietuvos žydai, kurie yra patyrę lietuvių pagalbos. Tuo būdu galima bus atstatyti iškreiptą vaizdą tarptautinėje plotmėje apie lietuvius.

ISPANAI NORI DAUGIAU LAISVĖS

Sukilimo laimėtojas

Galima manyti, kad gen. Franco nebūtų laimėjęs naminio karo Ispanijoje, jei nebūtų turėjęs stiprios dvasininkų paramos. Po monarchijos nuvertimo iškilo kraštutiniai elementai, o kai atėjo pilietinis karas, bažnyčių deginimas ir kunigų žudymas pasidarė labai dažnas faktas. Todėl suprantama, kad kunigija gen. Franco asmenyje matė savo gelbėtoją ir jį rėmė. Diktatorius laikė nepatikimomis visas sektas, išėmė jas iš įstatymų globos, o Katalikų Bendriją padarė valstybine Ispanijos religija. Nevalia buvo laikyti evangelikų maldyklų nei žydų sinagogų. Tikybiniu atžvilgiu mišrios santuokos buvo pripažintos niekinėmis, neteisėtomis.

Kieta ranka

Kietą gen. Franco ranką ispanai vis labiau jaučia. Jaunimas ir darbininkija streikais bei manifestacijomis nori išsikovoti demokratines laisves. Jų pusėje yra ir kunigai, ypač jaunieji. Nebuvo konflikto su valdžia, kuriame nebūtų dalyvavę kunigai. Policijos apmuštų ir suimtų kunigu faktai darosi vis dažnesni. Vyskupai teberemia Franco ir stengiasi kunigus sudrausminti, neleisti jiems dalyvauti "avantiūrose", bet reikalas nuėjo taip toli, kad š.m. sausio 24 d. gen. Franco įvedė nepaprastą stovį. Policija gavo neribotas teises: suimti ką tik nori ir laikyti kalėjime tiek laiko, kiek jai atrodo reikalinga, gali ištremti iš vieno Ispanijos krašto į kitą, atimti jų turtą.

Vyskupų laikysena

Jaunimas, inteligentai, darbininkai ėmė nusigręžti ne tik nuo frankistų, bet ir nuo Katalikų Bendrijos. Vyskupai pastebėjo, kad jie netenka įtakos visuomenėje ir ėmė keisti liniją. Trys vyskupai — Bilbao, Pamplonos ir San Sebastiano — paskelbė ganytojinius laiškus, kuriuose kritikuoja nepaprasto stovio įvedimą visoj Ispanijoje. Aštriausios formos laiškas buvo San Sebastiano baskų provincijos sostinės vyskupo Jacinto Argaya. Bilbao arkivyskupas Jose Maria Cirarda įsakė daryti bažnyčiose rinkliavas streikininkams remti. o ją gen. Franco laiko tautos išdavimu. Penki Grenados vyskupai parašė viešą protestą pačiam diktatoriui dėl įvestos priespandos. Galima spėti, kad Šv. Sostas pritaria tiems vyskupams, nes neseniai Pamplonos arkivyskupą pakėlė į kardinolus, o ne Madrido, kuris iki šiol tyliai, ramiai laikėsi gen. Franco valdžios atžvilgiu.

Jaunieji kunigai

Gal Ispanijos vyskupai bus perilgai rėmę generolą Franco ir pavėlavę su savo protestais. Atsirado lyg ir bedugnė tarp vyskupų ir jaunosios kunigijos. Ta bedugnė ne tik neužpilta, bet dar pagilinta. Štai Barcelonos arkivyskupo rūmų kieme susirinko apie 200 kunigų ir kelias valandas demonstravo prieš arkivyskupą, kuris nenoris remti masiu jų kovoje prieš diktatorių. Tai, ką jis daro, tesąs mažmožis tautos interesams. Andalūzijoje per 100 kunigų viešai pareiškė vyskupui, kad jis užėmęs viduri, "atsisėdęs ant tvoros" tarp diktatūros ir laisvės. Jis esą reikalaująs žmonėms laisvės, bet ir toliau remiąs Franco. Tokia linija nieko gero nežadanti tautai. **J. Gb.**

ŠAULIŠKAS AČIŪ

Š. m. gegužės 17-18 d.d. Hamiltone įvyko Šaulių Sąjungos įsisteigimo 50 metų sukakties minėjimas ir Kanados Šaulių Rinktinės kuopų suvažiavimas. Atstovaves Šaulių Sąjungos centro valdybai šioje šventėje, laikau šauliška pareiga padėkoti šios šventės rengėjams už rūpestingą programos paruošimą ir tvarkingą jos pravedimą, taipgi visiems dalyviams ir svečiams už dalyvavimą šioje taip puikiai pasisekusioje šventėje. Ypatinga padėka priklauso Hamiltono lietuvių parapijos klebonui mons. dr. J. Tadarauskui už tėvišką globą ir gražų šventei pritaikintą pamokslą, Lietuvos generaliniam konsului J. Žmuidzinui su Ponia, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkui dr. S. Čepui ir prof. dr. Mantautui už dalyvavimą, gražias kalbas bei nuoširdžius sveikinimus. Taip pat šventės rengėjams sesėms-broliams šauliams: St. Jokūbaičiui, Rinktinės ir Toronto kuopos pirmininkui, sporto vadovui p. Keturakiui, Ig. Petrauskui, Montrealio kuopos pirmininkui ir vaidintoju būrelio vadovui-režisoriui J. Šiaučiuliui bei vaidintojams, Stp. Jakubickui, Delhi kuopos pirmininkui. Didžiausia šauliška padėka priklauso Hamiltono kuopos pirmininkui p. Kanopai, valdybai ir kuopos šauliams už taip puikiai paruoštą šventę ir brolišką visų svečių priėmimą.

Linkiu ir toliau brolišką, vieningo darbo mūsų Tėvynės vadavimo baruose.

Su šauliškais linkėjimais —
Šaulys inž. J. Preikšaitis,
Šaulių S-gos centro valdybos vardu

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Ortodoksų katedroj-restoranas ir salės

Intensyviai naikinama religija ypač Latvijos jaunojoj kartoj

Prieštikybinė propaganda Latvijoje įgauna vis aštresnes formas. Mokytojai verčiami fanatiškai skleisti ateizmą ir netoleruoti religinių mokinių įsitikinimų. Žurnalas "Skolotaju Avize" (Rīga, 13. V. 1968) pataria, kad mokytojai duotų sekančias temas: "Mano ir draugų laikysena religijos atžvilgiu"; "Ką turėčiau daryti, jei vienas iš mano draugų pasirodytų esąs tikintis"; "Ar jūs visada priešinotės religijai ir kokios buvo pasekmės?" Be to, mokytojai turi mokiniams statyti tokius klausimus: "Tavo mama yra tikinti, bet ką pats manai apie Dievą?" Panašios mintys dėstomos ir žurnale "Skola un Gimine", kuriame pabrėžiama, kad jaunimas turi būti mokomas suprasti religiškumo ir tautiškumo "žalą". "Mokinys turi suprasti", rašo žurnalas, "kad polinkiai į privačią nuosavybę, religiją ir tautiškumą dar nėra pilnai išnykę. Vaikučiai turi įsisąmoninti, kad nauja santvarka buvo sukurta kovoje su priešingais samprotavimais ir kad ši kova turės eiti, kol gyvuos kapitalizmas ir jo ideologija." Tokiais ir panašiais būdais Maskva stengiasi sunaikinti pavergtųjų kraštų jaunimo dvasinį pagrindą, kad galėtų palaipsniui juos sau palenkti ir surusinti.

Ateizmo klubai

Komunistų partijos žurnalas "Padomju Latvijas Komunists" praeitų metų spalio mėn. laidoje paskelbė straipsnį, kuriame pripažįsta, jog intensyvi kova su "religiniais prietarais" dar toli gražu nebaigta; dar esą daug žmonių, kurie daugiau ar mažiau tebėra religijos įtakoje. Žurnalas tvirtina, kad religingumas Latvijoje esąs didesnis nei kurioje nors kitoje sovietų respublikoje, todėl kovai prieš religiją Latvijoje yra steigiama ištisa grandinė ateizmo klubų. Tai 1963 m. Jelgavoje įvykusio ateizmo kongreso išdava. Po to kongreso buvo įsteigti ateizmo klubai visose mokyklose ir įvestas specialus ateizmo kursas universitetų programose. Daugelis, įsigiję tokių universitetinių kursų diplomus, dabar yra ateizmo klubų direktoriais. Šie klubai ir vietinės partinės organizacijos sudarė gyventojų religinę statistiką, kad galėtų tinkamiau kovoti prieš religiją. Statistika parodė, kad vienoje Latvijos vakarinėje dalyje tik 12% oficialiai Bendrijai priklausančių narių reguliariai lanko pamaldas, 39% — lanko jas retkarčiais, o 49% sako netiki į Dievą, bet pripažįsta religijos reikalingumą moralei palaikyti.

Neseniai baltiečių kraštuose Maskvos įsakymu buvo suorganizuoti moksliniai ateizmo centrai. Į šiuos centrus dabar telkiami būsimieji priešreliginių veikalų autoriai. Ypatingas dėmesys skiriamas katalikų ir liuteronų tikybų studijoms. Visų trijų Baltijos kraštų ateistiniai centrai yra susitarę dalintis savo turimomis žiniomis ir bendrai veikti prieš tikėjimą.

Šiuo metu komunistai kovoja prieš religiją ją kopijuodami. Vietoj Krikšto jie įvedė "vardo davimo" apeigas, vietoj Sutvirtinimo — "subrendimo pradžią", vietoj Santuokos — "naujo gyvenimo pradžią". Jie net steigia savo bažnyčias — "santuokos rūmus" su jaunųjų priesaikai skirtais kambariais. Turbūt neužilgo įsteigs ir "vardo davimo rūmus" kopijuodami tikinčiųjų šventoves.

Uždaromos šventovės

Šventovės ir toliau yra uždarinėjamos. Rygos žurnalas "Zvaigzne" praneša, kad ortodoksų katedra Rygoje paversta planetariumu su filmų, susirinkimų salėmis ir restoranu. Dabar ši katedra vadinama "Sovietinės Socialistinės Latvijos Respublikos Mokslų Draugijos moksline sale". Tas pats žurnalas praneša, jog Valmieroje apie 700 metų senumo Šv. Simono liuteronų šventovė paversta koncertų sale, turinčia 700 sėdimų vietų.

Šventovių uždarinėjimas motyvuojamas tikinčiųjų mažėjimu. Iš tikro, kai komunistų partijos nariams buvo griežtai uždrausta dalyvauti religinėse jungtuvėse, nuo to laiko viešai bažnyčiose besituokiančių ir bažnyčias lankančių skaičius sumažėjo.

Statistikos duomenys

Švedijoje esančių latvių surinktais palyginamais duomenimis, taip atrodo Latvijos liuteronų religinė būklė: 1939 m. buvo 300 bažnyčių, o 1963 m. — 110. Cesis parapijoje 1939 m. buvo pakrikštyta 104, sutvirtinta 83 ir palaidota 106, o 1962 m. — pakrikštyta 2 ir palaidota 7. Sigulоj iš 500 vaikų, priėmusių "subrendimo pradžios" komunistinį "sakramentą", tik 4 priėmė Sutvirtinimo sakramentą. Grobinė ir anksčiau buvusių 25 parapijų ir tiek pat kunigų šiuo metu tėra 10 parapijų ir 6 kunigai.

Paskutiniu metu Latvijos komunistinė valdžia ėmėsi didesnės akcijos prieš krikščioniškos Bendrijos narius, bausdama kiekvieną iš jų nuo 3 iki 5 metų kalėjimo už savo religijos išpažinimą. Trys vaikučiai buvo iš tėvų atimti ir atiduoti vaikų prieglaudon, nes tėvai "juos gadino mokydami religinių prietarų."

Tai faktai, prasiveržę pro melo sieną. Jie yra sovietinės gėdos liudininkai. **K. J. Stš.**

Ramiojo vandenyno pakrantėmis

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Revoliucija Gvatemaloj?

Miestas stovi Choluteca upės slėnyje, bet dar gana augštai — 3200 pėdų nuo jūros lygio. Dėlto oras nėra toks tvankus. Įvažiuojame į miestą su ilga vora automobilių ir pataikome į siauras senoviško stiliaus gatves, kurios dėl savo siaurumo padarytos vienos krypties. Vos gali pravažiuoti, nes daug kur stovi automobiliai. Gatvių grindinys vienur tašyto akmens, o kitur visai paprastas grindinys. Matyti nemažai negrų, bet visur kalbama tik ispaniškai. Tegucigalpa nevisai mažas miestas — turi virš 100.000 gyventojų.

Pirmiausia iriamės prie viešbučio, kurį surandame apsukę bent keletą gatvių, nes dėl tos vienos krypties gatvių negalima tiesiai privažiuoti. Pirmą sykį turėjome staigmeną — negavome kambario, nes iš anksto nebuvome užsisakę. Mums nurodė kitą viešbutį — irgi miesto centre už kelių blokų. Davė ir žmogų, kuris kartu važiuodamas rodė kelią iki pat viešbučio durų. Viešbutis "McArthur" turėjo pakankamai vietos, kur radome ir daugiau keleivių. Sužinoję, kad atvykome iš Gvatemalos, pradėjo teirautis, ar didelė suirutė ten vyksta. Sakėm, kad nieko panašaus ten nematėme, viskas buvo ramu ir saugiai atvykome į Hondurą. Tačiau į paširdį gnybtelėjo: o kas bus, jei ten vyksta revoliucija? Kaip turėsim grįžti atgal, jei į kraštą sienos bus uždarytos? Jie parodė ispaniška laikraštį, kuriame buvo aprašymas, kad kažkurioje Gvatemalos dalyje buvo sudegintas dvaras ir kad vyksta neramumai.

Viešbutis ispaniško stiliaus su viduryje esančiu kiemeliu, išklotu plytelėmis, ir pastatytais stalais. Tai restorano valgomasis. Svečiams kambariai aplink visą kiemą. Atidarai duris ir pataikai tiesiai į valgomąjį. Atvykome pietų metu, tad tuojau užsisakėm honduriška patiekalą. Valgyje vyrauja įvairios pupos bei pupelės su gera doze karčiųjų pipirų.

Siauromis gatvelėmis

Po pietų išėjome pasižvalgyti po miesto gatves. Aikštė su sodeliu viduryje ir gražiu paminklu jų tautiniam didvyriui, ant žirgo jojančiam generolui. Ten pat ir katedra prisiglaudusi. Už keleto blokų pilies pobūdžio prezidentūra, aptverta stora mūrine tvora. Netoliese naujas universiteto pastatas. Aplink prezidento rūmus daug kariuomenės ir policijos, tačiau nepastebėjom, kad bent ką sulaikytų ar prašytų rodyti dokumentus. Mumis irgi nieks nesidomėjo, nors visur landžiojom.

Gatvės visos siauros. Šaligatviai irgi keistai padaryti — palengva siaurėja iki gatvės posūkio, o posūkyje visai dingsta. Einі, eini šaligatviu ir pasijunti, kad pradedi nebeišsitekti ir pagaliau nužengi į gatvę. Atsisukęs žvilgteli, ar tikrai jau nebėra šaligatvio? Kad ir nedaug vietos, ant šaligatvių ir gatvės grindinio išstatyti staliukai su prekėmis, kurias pardavinėja daugiausia vaikai ir moterys. Daug batų valytojų siūlosi patarnauti, ypač parkų rajonuose, kur yra suoliukai pailsėti.

Virtuvė ant šaligatvio

Krautuvėse prekių pilna, bet jų dauguma — užsieninės gamybos. Viskas brangiau, negu kitose valstybėse. Norėjome kokią nors statulėlę nusipirkti tautiniais Honduro motyvais, bet kainuoja kelis desėtkus. Meksikoje ar Gvatemaloje nupirktum už kelis dolerius. Brangi ir degtinė, palyginus su kitomis valstybėmis — bonka kainuoja apie tris dolerius. Pardavinėjamos nedidelės bonkutės, kelių uncijų talpos, kainuojančios po 30 centų. Neturtingieji, atėję į restoraną, užsisako tokią bonkutę, susipila į stiklą ir išgėrę išeina. Beje, ši degtinė gaminama iš cukrinių nendrių.

Vakare krautuvės uždaromos, bet ant šaligatvių staliukų prekyba vyksta iki vėlumos. Prasideda įdomus vakarinis gyvenimas, kai ant žarijų puodo gatvėje moterys gamina valgį. Ten pat susėda visa šeima ant šaligatvio arba sutūpia aplink puodą ir valgo. Vaikai miega ant šaligatvio arba švaistosi po gatvę. Jei šitaip kas užėmęs šaligatvį, nieks nekreipia dėmesio — praeiviai aplenkia ir žygiuoja toliau. Neretai matyti vyrų ir dienos metu išsitiesusių visu ūgiu ant šaligatvio ir miegančių. Pėstieji juos aplenkia arba žengia per viršų. Policija, atrodo, į tai visai nesikiša — miegok nors viduryje gatvės.

"Mini" sijonėliai

Vidurnaktį vaikščiojau vienas, bet niekas neužkabinėjo, išmaldos neprašė. Tačiau viešbutyje perspėjo, kad vienos moterys nakties metu nevaikščiotų, nes toks jau ispaniškos tvarkos palikimas — moterys be palydovų niekur nesirodo. Taip pat gatvėse čia niekur nepamatysi moterų, dėvinčių trumpas ar ilgas kelnes, tačiau "mini" sijonėliai yra atkeliavę ir čia...

Per tas kelias dienas, kurias išbuvome Tegucigalpa, daugiausia laiko teko praleisti vaikščiojant po miestą, turgų, matyti vieną įdomiausių miesto parkų Concordia. Jame yra įrengtas miniatiūrinis Kopan piramidžių miestas. Mat, pagarsėjusios archeologiniu atžvilgiu Kopan piramidės yra prie Gvatemalos sienos, bet sunkiai pasiekiamos, nes nėra kelių. Tos piramidės bei šventyklos yra labai gražios architektūros.

"Servicio Extraordinario"

Kelionėje atgal į Kanadą įvyko nemalonus epizodas, kai išvykome iš Gvatemalos Meksikos sienos link. Artinantis prie sienos buvo jau pavakarys. Skubėjome, nes buvome kitų keliauninkų įspėti, kad muitinės veikia tik iki 6 v. vakaro. Spėjome dar laiku atvykti prie Gvatemalos mutinės prieš šeštą valandą. Nors nebuvo jokių eilių ir laukiančių, tarnautojai dokumentus tikrino lėtai, vis siuntinėdami nuo vieno stalo prie kito. Kelias minutes prieš šešias praleido per sieną. Meksikos muitinėj tarnautojai dar lėčiau kuitėsi, žvalgydamiesi į laikrodžius. Kol teikėsi paimti dokumentus į rankas, atėjo šešios ir jau po šešių, bet antspaudų nededa ir iš vieno kambario siuntinėja į kitą. Pagaliau rodo į laikrodį, kad muitinė uždaryta, ir jeigu norime pravažiuoti, turime sumokėti "servicio extraordinario" — papildomą mokestį už specialų mums patarnavimą, kuris kainuos 12 dol. Bandome aiškintis, kad atvykome dar prieš šešias, o buvome neprimti, kol pasibaigė darbo laikas, tad kuo mes čia kalti? Mūsų aiškinimai atsimušė kaip į sieną — tarnautojai nudavė nesuprantą. Turėjome, kad ir pyktelėję, sumokėti 12 dol. Išdavė ir oficialų kvitą, kad Meksikos valdžios naudai pašienauta iš žioplio turisto. Pasižiūrėję į mano susiraukusį veidą, kiti muitininkai visai neatidarė lagaminų ir nieko netikrinę leido važiuoti toliau. Išgrauš, — pagalvojau, — kitą sykį būsiu gudresnis ir taip lengvai nebeprigriebs. Bet dabar pamoka kainavo...

8000 mylių

Kas norėtų aplankyti Meksiką automobiliu ir nemėgsta kalnų važiavimo, tai ideali atostogoms vietovė yra Tampico, 350 mylių nuo JAV sienos, Brownsville, Texas. Didelis miestas pasižmonėjimui, daug viešbučių, restoranų, krautuvių, nepaprastai gražus ir didelis paplūdimys. Klimatas pusiau tropikinis. temperatūra — apie 75 l. Meškeriojimui irgi labai pagarsinta vietovė. nors man pačiam to neteko išbandyti. Išvažiavome nepaprastai susižavėję Tampico ir pasiryžę kada nors grįžti čia ilgesniam sustojimui.

Kelionę baigėme aplankę keturias Vidurio Amerikos valstybes ir per mėnesio laikotarpį padarę 8.130 mylių kelio. Daug kam atrodys, kad teko ilgai išsėdėti automobily, kol tiek myliu buvo sukarta, tačiau laiko užteko viskam: istorinių vietovių lankymui, miestų apžiūrėjimui ir grynam poilsiui pajūrio vietovėse. Grįžome iš šios kelionės pilni gražiausių įspūdžių.

(Pabaiga)

Jei "EGLUTĘ" užsakysi,
Vaikui džiaugsmą padarysi —
Skaitant nuotykius Pupučio,
Valandos pavirs minutėm.

ATEITININKŲ DARBAI IR PLANAI

Paskutiniuose posėdžiuose dėmesio centre buvo 1970 m. ateitininkų federacijos kongresas, įvyksiąs Dainavos stovyklavietėje, Mičigane. Pramatant, kad ir į ši kongresą suvažiuos tik dalis ateitininkijos, federacijos valdyba nutarė skatinti rajoninių sąskrydžių mintį. Tiriamos galimybės tokius sąskrydžius turėti JAV rytuose ir vakaruose, Toronte, Vokietijoje ir Australijoje. Pačiame kongrese bus pabrėžiamas studijinis ir kūrybinis momentas. Dar prieš kongresą bus sudaryti studijiniai branduoliai, kurie visapusiškai apsvarstys ateitininkijai rūpimus klausimus. Pačiame kongrese, jau visiems dalyvaujant, būtų daromi papildymai, formuluojami atsakymai, smeigiamos gairės ateičiai. Į plačiau suprastą kūrybinį momentą įeitų dailės paroda, spaudos ir literatūros paroda, vakarinės programos, sporto varžybos, įvairių anksčiau pradėtu konkursų baigmės. Bus kreipiamas ypatingas dėmesys naujų talentų iškėlimui.

Kaip žinia, su šių metų pradžia "Ateities" žurnalo redakcija ir administracija perkelta Čikagon. Redakcinis kolektyvas kiekvienam numeriui yra pramatęs vis kitokią temą, pvz. tikėjimas, lietuviška šeima, pašaukimai, lietuviškos mokyklos, generacijų ir spaudos reikalai. Yra sudaroma redakcinė kolegija, į kurią kviečiami asmenys iš įvairių vietovių.

Ateitininkų Šalpos Fondas, irgi naujose rankose, pramato keisti savo paskirtį. Šalia ligšiolinio stipendijų davimo, pramato dalį lėšų skirti jaunimo veiklai bei ateitininkų savišalpai. Ligšiolinis Šalpos Fondo nario mokestis pakeliamas iki $5.

Iš padarytų pranešimų matyti, kad studentų ir moksleivių sąjungos sveikai "konkuruoja" dėl pirmos vietos veiklume. Šių sąjungų valdybų veikla ir planai federacijos valdybos nuoširdžiai pagirti ir paskatinti. Skaitytojams, be abejonės, žinoma, kad dabartinė moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdyba yra sudaryta iš Toronto ar apylinkėje gyvenančių jaunų, bet energingų ateitininkų. **R. Kr.**

PADĖKA

Mirus mūsų mylimam Broliui ir Dėdei

JONUI JOGAUDUI,

susilaukėm daug užuojautų ir paslaugų. Nuoširdžiai dėkojame: kun. P. Ažubaliui už velionies lankymą ligos metu; pažįstamiems iš Otavos atvykusiems į laidotuves; visiems už dalyvavimą laidotuvėse, už užprašytas šv. Mišias ir pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu —

Sesuo S. Makulavičienė
su šeima

A † A
VLADUI SKRIPKUI

tragiškai žuvus, KLB krašto tarybos narę LIUCIJĄ SKRIPKUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

KLB krašto valdyba

A † A
VLADUI SKRIPKUI

tragiškai žuvus, velionies motiną S. SKRIPKIENĘ. žmoną VIOLETĄ, seseris ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

V. L. Morkūnai **V. Paliūnas**

Mielam **TĖVELIUI** Lietuvoje mirus,

V. SAULĖNIENEI ir jos šeimai liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia —

Juzukonių šeima

Mielai RAMUTEI VERIKAITIENEI su šeima ir jos artimiesiems, mylimai motinai

A†A SALOMĖJAI PAŠKEVIČIENEI

mirus, reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi —

M. D. Statulevičiai **A. M. Norkai**

A. Grigienės **MAMYTEI** mirus,

visai šeimai gilią užuojautą reiškia —

Milkintų šeima

BENEDIKTUI ZUBRICKUI

mirus, žmoną B. ZUBRICKIENĘ, dukras SIGITĄ ir DANUTĘ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Irena ir Viktoras Priščepionkos

368-6813
KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Nuvežiau savo kailinį apsiaustą valyklon, kuri prieš tai buvo jį gerai išvaliusi du kartu. Maniau, kad ir šį kartą valykla panaudos tą patį specialų metodą, kuris buvo aiškiai nurodytas ant apsiausto raštelio. Deja, valykla to metodo nepanaudojo ir išvalė apsiaustą įprastiniu būdu. Apsiaustas labai susitraukė ir išėjo iš formos. Pasiskundžiau valyklai. Ji pripažino, kad tai jos klaida ir pažadėjo atlyginti. Vėliau ji kreipėsi į savo advokatą ir dabar atrodo, kad pinigų nebegausiu, nebent per teismą. Pasitaręs su savo advokatu, sužinojau, kad jis už tą bylą paimtų $60. Man atrodo būtų neišmintinga išleisti $60 tokiu atveju. Ką patartumėt? K. P., Toronto.

Mes kreipėmės į nurodytąją valyklą ir ji sutiko užmokėti Jums $45. Jūs taipgi sutikote tą sumą priimti. Dabar visi esate patenkinti, išskyrus advokatą, kuris neteko $60 honoraro.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus šeštad. mokyklos mokytojai ir mokiniai, užbaigdami dvidešimtuosius metus Nuotr. A. Juraičio

Laivu iš Montrealio į tolimus pietus

BRUNONAS STUNDŽIA

Atėjus pavasariui, pajutau vėl jūros ilgesį arba, kaip jūreiviai sako — atsirado "jūros ligos" požymiai, tik kitokie, negu tikrosios jūros ligos. Iš viso kas ta liga "suserga", labai sunku pasigydyti. Chroniški "ligoniai" tampa profesionalais jūreiviais, o nepastoviai "sergantieji" dažniausiai pasidaro buriuotojais, kuriems karts nuo karto tenka plaukti į jūrą "gydytis".

Atsimenu, būnant buriavimo mokykloje, Klaipėdoje, vienas mokinys buvo bangos nublokštas nuo molo ir taip smarkiai apdaužytas, kad net kelias dienas ligoninėje praleido. Tada mes kalbėjome, kad tas vyrukas jūros bijos iš tolo. Bet kur tau! Po kiek laiko sužinojome, kad įstojęs į jūreivystės mokyklą po kelių metų baigė, rodos, tolimojo plaukiojimo kapitono laipsniu.

Taigi matome, kokia stipri ta liga gali būti.

Montrealio uoste

Šį kartą pasirinkau prekinį laivą ir iš anksto padariau sutartį, kad galėsiu praktikuotis navigacijoje. Išplaukti turėjau iš Montrealio uosto.

Išsikrovęs vienutėje daiktus, pastebėjau, kad neturiu dantų pastos. Nors buvo pasakyta, kad laivas išplauks 7 v. vakaro, bet atėjus nustatytam laikui, krovimo darbai dar buvo nebaigti. Pasiteiravus pas šturmaną, paaiškėjo, kad turiu pakankamai laiko, tad išslinkau į miestą. Keistoka gyvenančiam angliškoje aplinkoje girdėti vien prancūzų kalbą, kurios neteko girdėti nuo tų laikų, kai palikau Šveicariją. Nors Montrealyje jau nebe pirmą kartą, bet anksčiau nepastebėjau, kad mažų krautuvių užrašai buvo prancūziški, o didelių įmonių — angliški. Tai man primine Portoriką — JAV koloniją, kur 90% ispaniškai kalbančiame krašte beveik visų didelių krautuvių ir fabrikų užrašai yra tik anglų kalba, o užkalbinti praeiviai arba silpnai angliškai kalbėjo, arba vos keletą žodžių žinojo.

Grįžęs atgal į laivą, radau sąmyšį. Pasirodo, kad laivas baigtas pakrauti, bet negali dar išplaukti, nes vienas krovikas gavo širdies smūgį ir mirė. Kapitonas niršo, kad reikėjo laukti, bet be gydytojo ir policijos apsilankymo laivas negalėjo atsitraukti nuo krantinės.

Lietuviai ir kvebekiečiai

Susipažinau su ant laivo užlipusiu locu — dideliu Kvebeko patriotu, kuris nelabai palankiai kalbėjo apie anglų įtaką. Man užsiminus, kad prancūzai Kvebeke turi savo kalba mokyklas, laikraščius, jis užklausė, ar lietuviai, būdami okupuoti, turi savo lietuvišką spaudą ir mokyklas? Jis man aiškino, kad asmeninė ir tautinė laisvė nėra pilna be ekonominės laisvės.

Temstant laivas atsirišo nuo krantinės sumažintu greičiu slinko Šv. Lauryno upe. Iš abiejų laivo šonų mirgėjo tūkstančiai žiburių ir įvairių skelbimų šviesų. Pasivaikščiojęs ant denio, pasukau į savo vienutę. Patalpa buvo jauki ir šviesi.

Iš ryto atsibudau, kai laivas slinko pro Kvebeko miestą. Pusryčiams buvau nuvestas į valgomąjį, kuriame paprastai valgydavo laivo kapitonas, trys šturmanai, laivo vyr. inžinierius ir keleiviai, kurių šį kartą buvome tik du: viena moteriškė plaukė pas savo pažįstamus į Trinidado salą, kur ketino apsigyventi, na, ir šias eilutes rašantis.

Laivas — norvegų

Laivas priklausė vikingų ainiams norvegams, bet buvo išnuomotas vienai Kanados laivininkystės bendrovei. Jis buvo gana naujas, švariai užlaikomas, 12.000 tonų. Iš viso po karo prekiniai laivai pasitempė, ypač tankeriai. Jeigu anksčiau nemažu laivu buvo laikomas 3—7.000 tonų, tai pastaraisiais laikais nemažu laivu laikomas turintis 10—15.000 tonų. Mat automatizacija sumažino įgulos skaičių ir daro laivus ekonomiškesniais. Prisimintina, kad buvę Lietuvos prekybos laivai nesiekė nė 2.000 tonų. Laivo įgulą sudarė, be karininkų, virš 20 vyrų ir moterų. Gal nustebsite, kad ir moterys yra laivo įguloje. Jos sudaro pagalbinį personalą, k. a. virėjos, skalbėjos, valytojos, valgyklos patarnautojos.

Norvegai yra apsukrių jūreivių tauta, kurie savo laivais plaukioja visuose pasaulio vandenyse. Turėdami nepilnus 4 milijonus gyventojų, norvegai pastatė laivyną, kuris su 16 milijonų tonų stovi trečioje vietoje visame pasaulyje, tuoj po Anglijos su 21 milijonu tonų ir JAV-ių 20 mil. tonų. Gyvenimo lygis Norvegijoje yra palyginti augštas, taip pat ir kultūrinis lygis. Norvegų tauta gali būti pavyzdžiu lietuviams ir daugeliui kitų tautų. Kuriant Lietuvos prekybinį laivyną, bene daugumas laivų buvo pirkta iš Norvegijos.

Laivas iš Karaliaučiaus

Išplaukę iš Šv. Lauryno upės į to paties vardo įlanką, patekome į ledus. Laivui teko pasukti iš kurso ir sugaišti kelias valandas, kol ledų plotas buvo aplenktas.

Penktadienį vakare laivas prisirišo prie krantinės Halifakse. Paprastai šis uostas vasaros metu būna apytuštis ir tik žiemą, kai užsidaro Šv. Lauryno jūros kelias, Halifaksas atkunta. Pats miestas aptriušęs, gyvenimo lygis žemesnis, negu kitur Kanadoje.

Vaikščiodamas po uostą, užtikau rusų laivą — matyt, žvejybos bazę "Radišev", kurio registracijos uostas buvo ... Karaliaučius. Tik Stalinas galėjo taip padaryti — senas lietuviškas žemes surusinti ir prijungti tiesiog prie savo imperijos. Tai buvo lyg antausis lietuviams, kurie liko lyg sala slavų jūroje su vieninteliu jūros ustu. Kažin koks bus Lietuvos ir Karaliaučiaus likimas? Ar turėsime "Sausio 15" ir kitai daliai Mažosios Lietuvos?

Mačiau keletą suvargusių rusų laivo jūreivių. Kas žino, gal jų tarpe ir lietuvių buvo? Laivas atrodė apleistas, seniai nedažytas. Sunku pasakyti, ar dėlto, kad ilgai buvo jūroje, ar dėl apsileidimo.

Visdėlto rusai nepaprastai išugdė savo prekybos ir karo laivyną. Jeigu 1958 m. rusų prekybos laivynas buvo 21 vietoje, tai po dešimt metų pakilo iki 5-tos vietos, su savo 10 mil. tonų jau stovi po Japonijos, turinčios virš 14 mil. tonų. Rusų prekybos laivai atplaukia net į didžiuosius ežerus, kaikur iš jūros kelių išstūmė net senas laivininkystės bendroves. Patinka mums ar ne, bet tame laivyne ir lietuviai mokosi.

Mieste matėsi ir amerikiečių jūreivių, nes du JAV naikintojai stovėjo uoste. Kaip visur, amerikiečiai demonstravo savo turtingumą.

Tirštame rūke

Šeštadienį vakare palikome Halifaksą ir įplaukėme į tirštą rūką, kuris tęsėsi šimtus mylių. Didesnių laivų, matyt, aplink nebuvo, nes nesigirdėjo sirenų kaukimo. Tik radaras rodė išsimėčiusius žvejų laivus.

Sekmadienį po pietų užtikome bene tą patį rusų laivą, kuris anksčiau paliko Halifaksą. Kaip tik tuo metu dirbau prie geografinės laivo vietos nustatymo, todėl užsirašiau, kad laivo latitudė buvo 41-30.6°N, o longitudė 68-22°.W.

Sekmadienis jūroje buvo kaip ir kiekviena eilinė diena. Prisimenu pasakojimą apie vieną iš skęstančio laivo išsigelbėjusį jūreivį ir patekusį į negyvenamą salą. Po kelių mėnesių pro šalį plaukiąs laivas tą jūreivį pastebėjo ir paėmė. Užklaustas, kaip jam vienišam sekėsi toje saloje gyventi, atsakė, — sekėsi neblogai, tik sekmadieniais buvę nuobodoka ...

Filmas ir pobūvis

Įgulai tą sekmadienį rodė švedišką filmą, į kurį vienas iš šturmanų ir mane pakvietė. Pirmadienį iš ryto vėl įplaukėm į rūką. Oras pradėjo truputį atšilti, matyt, pasiekėm Golfštromą. Laivo inžinierius, kuris aprodė laivo mašinas, paminėjo, kad tą dieną vandens temperatūra pakilo nu 17° iki 27°C. Be to, ir vandens spalva pasikeitė iš melsvai pilkos į melsvą. Vandenyje plaukė daug jūros žolių, matėsi daugiau paukščių.

Vakare surengėm pobūvį, kuriame dalyvavo du šturmanai (trečiasis budėjo ir tik trumpam užbėgdavo į saloną), laivo vyr. inžinierius, laivo iždininkas — ūkio vedėjas ir abu keleiviai. Prie tradicinio jūreivių gėrimo — romo bonkos praleidome kelias valandas.

Floridoje

Antradienį iš ryto tolumoje pamatėm Floridos krantus. Buvo šilta, teko persirengti vasariniais drabužiais. Praplaukėm Atlanto pakraštyje esančius paplūdimius ir įsukome į kanalą, ar upę, kur paplaukę virš 20 jūrmylių, tarp pelkių ir smėlynų, pasiekėm Jacksonville uostą — pirmą didesnį miestą Floridoje.

Mintimis nuklydau į Baltijos jūrą, prisiminiau, kaip ant savo mažų jachtų nešdami lietuvišką vėliavą įplaukdavom į Klaipėdos uostą, kur stovėjo mokomasis karo laivas ir savi prekybos laivai.

Mano laikas baigėsi, reikėjo laivą palikti. Jo sekantis uostas bus Trinidado saloje. Tik išlipęs iš laivo atsiminiau, kad neturiu amerikinių pinigų už taksi užsimokėti. Grįžęs į laivą vos surinkau keliasdešimt centų autobuso bilietui nusipirkti, kad galėčiau artimiausią banką pasiekti. Kai palikau Montrealį, kur gegužės mėn. pradžioje buvo vos 50°F, tai čia buvo karšta 85°F.

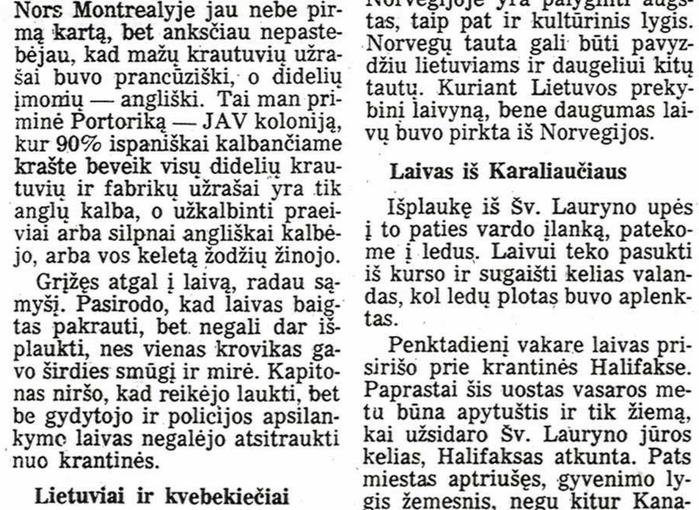

Hamiltoniečiai bara redaktorių: permažai rašote apie Hamiltoną ... Nuotr. S. Dabkaus

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

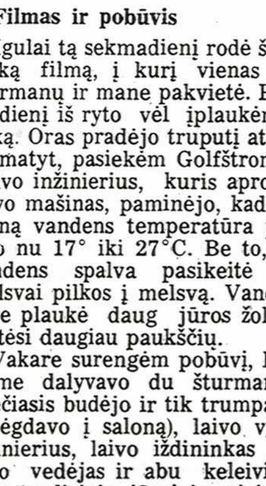

Mokykla-mūsu tvirtovė

Dvidešimt darbo metų Vyskupo Valančiaus šeštadieninėje pradžios mokykloje Hamiltone

J. MIKŠYS, mokyklos vedėjas

Mons. dr. J. Tadarausko pastangomis 1949 m. buvo įsteigta lietuvių šeštadieninė pradžios mokykla, kuriai duotas vardas "Vyskupo Motiejaus Valančiaus šeštadieninė pradžios mokykla". Darbas mokykloje pradėtas tais pačiais metais lapkričio mėnesį. Pradžioje mokyklą lankė per 30 mokinių, veikė keturi skyriai. Patys pirmieji mokytojai buvo — kun. dr. J. Tadarauskas, Vl. Kezys ir inž. Br. Aponiūnas. Po poros mėnesių darbo į mokyklą įsijungė naujai atvykę — Antanina Grajauskaitė-Mikšienė ir Jonas Mikšys. Mokyklos vedėju buvo pakviestas J. Mikšys, kuris šias pareigas tebeina ir dabar.

Mokiniai ir mokytojai

Daugėjant kolonijoj lietuvių šeimoms, daugėjo ir mokinių skaičius. Per pirmuosius penkerius mokslo metus mokinių skaičius pakilo iki 120. Vėliau mokinių skaičius didėjo ir mažėjo; 1966-67 m. m. buvo 223 mokiniai, 1967-68 m. m. — 203, 1968-69 m. m. — 181.

Daugėjant mokinių skaičiui ir atsiradus daugiau mokomojo personalo, buvo plečiama ir mokomųjų dalykų programa. Per pirmuosius dvejus mokslo metus veikė 4 skyriai. Nuo 1951-52 m. m. iki 1955-56 veikė 6 skyriai. Nuo 1956-57 m.m. iki 1962-63 — 8 skyriai ir nuo 1963-64 m. m. pereita į 10-ties skyrių kursą. Nuo 1949-50 m. m. iki 1968-69 m. m. buvo 69 mokykloje yra dirbę ir dabar dirba šie mokytojai: Vl. Kezys — 7 m., Br. Aponiūnas — 1, A. Grajauskaitė-Mikšienė — 20, Jonas Mikšys — 20, Jz. Ryckis — 6, K. Matkevičius — 2, St. Slavinskienė — 15, A. Mingėla — 4, J. Stanius — 3, B. Antanaitienė — 11, St. Domeikienė — 1, A. Mikalauskas — 16, M. Kvedarienė — 13, St. Juozapavičius — 3, J. Norušienė — 4, A. Pliurienė — 5, K. Norkus — 5, T. Falkauskas — 4, K. Mileris — 7, E. Gudinskienė — 4, J. Pleinys — 2, J. Krištolaitis — 4, L. Mačiulaitytė — 1, B. Juozapavičienė — 7, p. Paškevičienė — 1, p. Ryckienė — 1, J. Stanaitis — 2, D. Balsienė — 5, Ald. Volungienė — 4, Ald. Markov — 1, L. Stungevičienė — 2, Šimėlaitytė — 1, G. Juozapavičiūtė — 1, K. Pareštytė — 1, D. Gutauskienė — 2. Mokykla naudojosi šiomis katalikų mokyklų patalpomis: St. Mary, St. Brigid ir St. Patrick.

32 šeštadieniai

Mokykloje mokslas einamas pagal KLB švietimo komisijos išleistas šeštadieninėms mokykloms programas. Mokytojai darbą atlieka pasidalinę skyriais. Darbo laikas — kiekvieną šeštadienį nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p. Kiekvienais metais dirbama 32 šeštadienius, bet pradžioje keletą metų dirbta nuo 33 iki 39 šeštadienių.

Pirmuosius penkerius metus mokytojams nustatyto atlyginimo nebuvo. Mokytojai dirbo iš pasiaukojimo, tik Kalėdų ir mokslo metų užbaigimo proga gaudami simbolines dovanėles — daiktines, o kartais ir pinigines. Vėliau jau buvo mokama pradžioje po 0.75 ct už pamoką (1 metus), ilgesnį laiką — po $1, po $1.75 — I-VIII skyriuose, po $2.25 — IX-X skyriuose.

Pajamos ir išlaidos

Mokyklos išlaidos padengiamos daugiausia iš tėvų sumokėtų mokesčių, kurie pradžioje buvo $3 į metus, o vėliau palaipsniui augo ir dabar mokama $25 nuo šeimos. Trūkstant tėvų įnašų, kreiptasi į įvairias organizacijas. Daugiausia prie mokyklos išlaikymo prisideda vietos Aušros Vartų parapija, kurios metinė parama kartais siekia iki $900. Kredito unija "Talka" skirdavo ir tebeskiria iš metinio pelno nuo $50 iki $750. Taipgi prisideda įvairios organizacijos, pagal savo išgales. Pastoviai remia KLB Hamiltono apylinkės valdyba. Mokyklos metinės pajamos nuo mažiausios sumos $200-$300 kasmet augo ir jau praeitais metais turėta $4.530,13 ir išlaidų $4.179,98. Likutis 1968-69 m. m. buvo $350,15.

Mokyklos naudojamų mokyklų patalpų sargams už valymą buvo mokama įvairiai, pradedant $3 iki dabartinio atlyginimo $20 už šeštadienį.

Mokyklos ūkiniams reikalams tvarkyti renkamas tėvų komitetas. Jų pirmininkais ilgiausiai buvo P. Volungė, V. Sakavičius, J. Žilvitienė, Alf. Juozapavičius. Dabartinis pirm. — G. Jasevičius.

Kultūrinė veikla

Be mokykloje einamų mokomų dalykų, mokiniai pratinami dalyvauti veikloje ir už mokyklos ribų. Kiekvienais metais paruošiama meninė programa Motinos Dienai, Kalėdų eglutei ir kitomis progomis. Su programa surengtos išvykos į Torontą, St. Catharines. Dalyvauta visuose vaikų kongresuose. Programų paruošime daugiausia yra pasidarbavusi mokyt. Ant. Mikšienė.

Mokiniai su savo kūryba reiškiasi: "Eglutėje", "Tėviškės Žiburiuose", "Drauge". Vadovaujant mokyt. K. Mileriui, yra išleisti du numeriai laikraštėlio "Mūsų mokykla"; nr. 1 — 1966 ir nr. 2 — 1968 m.

Dalyvauta konkursuose. 1955 m. Kultūros Fondo švietimo kojos Kanados mastu gautos premijos: dienoraščių konkurse I premija $30, kurią laimėjo Milda Pusdešrytė; dainų užrašymo I prem. $30 teko Danutei Chromanskytei, II prem. $25 — Mildai Pusdešrytei, III prem. $15 — Gedui Breichmanui. 1968 m. iš švietimo komisijos gauta už knygų skaitymą I premija $30; laimėjo Kristina Pareštytė. Už rašinius gautos 3 premijos.

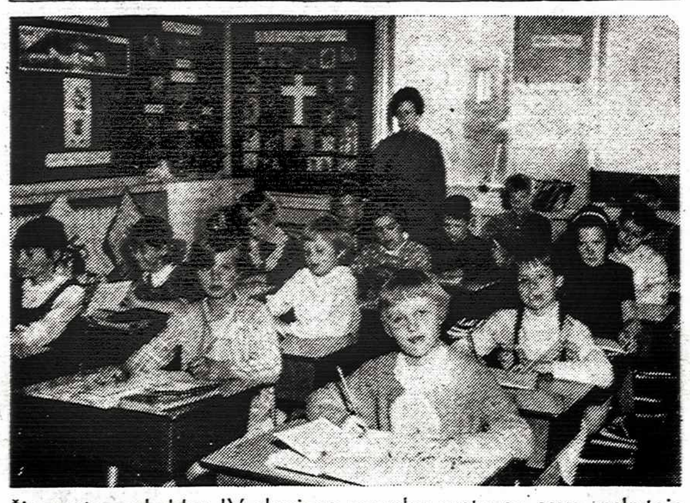

Šių metų mokyklos IV skyriaus pamokų metu su savo mokytoja Ant. Mikšiene, ilgiausiai dirbusia mokykloje Nuotr. A. Juraičio

Vokiečių revoliucija prieš 50 metų

PETRAS LELIS

1919 m. Vokietijoj kilusios revoliucijos numalšinimas daug nulėmė Lietuvos ir kitų Baltijos tautų išsilaisvinimą bei sukūrimą savo valstybių. Nesunku suprasti, kas būtų įvykę, jei tada Vokietijoj būtų įsikūrusi sovietinė santvarka. Tuo atveju ne tik Baltijos valstybės, bet ir Lenkija būtų buvusios inkorporuotos į rusų-vokiečių komunistinę imperiją.

Riaušės

1918 m. lapkričio 3 d. Kielio laivyno bazėj kilo neramumai, kai komunistų suagituoti jūrininkai atsisakė išplaukti į paskutinį mūšį, nužudė kelis karininkus ir užvaldė laivus. Greitai riaušės persimetė į Berlyną ir į kitus miestus. Iš kalėjimo paleisti "Spartako" vadai Karl Liebknecht ir Roza Luxemburg laikraštyje "Die Rote Fahne" ir mitinguose agitavo darbininkus ir kareivius nuversti valdžią ir įvesti sovietinę santvarką pagal Rusijos bolševikų pavyzdį.

Kancleris princas Max von Baden, norėdamas apraminti kraštą, patarė kaizeriui išvažiuoti iš Vokietijos. Kaizeriui išvažiavus į Olandiją, neramumai vistiek tęsėsi, ir princas Max turėjo perduot valdžią socialdemokratų vadui Šeidemanui, kuris tuoj pat paskelbė respubliką. Bet spartakininkų valdomos kareivių tarybos (Soldatenrat) pašalino Šeidemaną ir paskyrė kancleriu iš darbininkų kilusį Ebertą. Kai ir tas nesutiko įvesti sovietinės tvarkos, po dviejų dienų buvo suimtas, o kareivių-darbininkų tarybos užėmė valdžios rūmus. Prieš suėmimą Ebertas pašaukė iš Kielio energingą socialdemokratą G. Noskę, kuris ten buvo nusiųstas malšinti jūrininkų sukilimo. Noskė buvo suorganizavęs miestuose 400.000 karių savanorių į vadinamus "Freikorps" kovoti prieš spartakininkus ir atstatyti pairusiai tvarkai. Po smarkių kautynių gatvėse "Freikorps" kariai sausio 11 d. užėmė Berlyną, o vėliau ir kituose miestuose revoliucinis judėjimas buvo užgniaužtas.

Liebknechtas ir Roza

Anksčiau šie spartakininkų vadai mažai ką bendro turėjo. K. Liebknecht buvo žymaus vokiečių politiko, socialistų partijos SPD steigėjo Wilhelmo Liebknechto sūnus, bet tada buvo menka politinė figūra — eilinis advokatas, 1917 m. išrinktas į Reichstagą.

Kas kita Roza Luxemburg. Tai Rusijos Lenkijos žydė, emigravusi Vokietijon dėl rusų policijos persekiojimo už dalyvavimą 1905 m. riaušėse. Ji ištekėjo už vokiečio, kad gautų Vokietijos pilietybę. Buvo gerai išsilavinusi, aštrių pažiūrų, gera kalbėtoja ir šaltakraujė revoliucionierė. Ji įsteigė "Die Rote Fahne" (Raudonąją Vėliavą), ją redagavo, rašė vedamuosius ir

(Nukelta į 6-tą psl.)

Jaunimo žygio diskusijos Čikgoje

Iki šiol žygio rengėjai informuodavo visuomenę per spaudą trumpais pranešimais. Gegužės 9 d. Čikagoje Jaunimo Centre suruoštas simpoziumas norėjo visuomenę plačiau supažindinti su žygio tikslais, eiga ir intensyviau pradėti žygio akciją.

Dr. Jurgis Augius, žygio finansų komiteto pirmininkas, aptaręs simpoziumo tikslą, pakvietė Joną Šoliūną būti moderatoriumi. Kalbėtojai buvo iš Klevelando ir Čikagos. Jie žygį vertino iš skirtingų taškų. Rimas Laniauskas, centrinio komiteto pirmininkas iš Klevelando, apžvelgė žygio idėjos raidą. Minti iškėlė Moksleivių Ateitininkų Sąjunga atsišaukimu dėl žygio pas Šventąjį Tėvą 1966 m. gruodžio 8 d. Mintį formulavo Lietuvių Katalikų Federacijos tarybos suvažiavimas 1967 m. spalio 14 d. Čikagoje. Toliau sekė centrinio komiteto iš jaunimo sąjungų atstovų sudarymas 1968 m. spalio 22 d. Klevelande ir šio komiteto kreipimasis į visuomenę gruodžio 8 d.

Žygis už tikėjimo laisvę yra ruošiamas jaunimo iniciatyva su visuomenės pritarimu. Jis yra užsibrėžęs šiuos tikslus: apjungti lietuvių jaunimo pastangas krikščioniškai lietuvybei ugdyti, dalintis žiniomis apie lietuvių dvasinį gyvenimą tėvynėje ir pasaulyje; bendrauti su kitų tautų, ypač pavergtųjų, jaunimo organizacijomis, siekti artimesnių asmeninių bei organizacinių ryšių ir ieškoti šiam žygiui paramos; kreiptis į Šventąjį Tėvą, kad primintų laisvajam pasauliui nuolatinį vaikų ir jaunimo religinį persekiojimą bei visas kitas dvasinio žalojimo formas komunizmo pavergtuose kraštuose ir kad šį jaunimą pavestų tikinčiųjų maldai ir suteiktų ypatingą Bažnyčios vadų globą; atkreipti Šventojo Tėvo dėmesį į laisvojo pasaulio lietuvių, ypač jaunimo, religinio gyvenimo išlaikymą, reikalą savarankiškai tvarkytis ir prašyti paskirti daugiau lietuvių vyskupų.

Centrinis komitetas jau yra sudaręs informacijos komitetą Klevelande, finansų komitetą Čikagoje. Apžvalginiai memorandumai bei peticija Šventajam Tėvui pavesta paruošti specialistams. Numatyta simpoziumus suruošti Detroite, Toronte, Niujorke. Maldos diena už persekiojimą jaunimą rengiama Klevelande. Pradedamas lėšų vajus žygiui paremti ir jaunimo delegacijai pas Šventąjį Tėvą pasiųsti.

Kun. Kęstutis Trimakas, SJ, vertino žygį pagal II Vatikano santarybos ir III pasauliečių kongreso Romoje ekumeninę dvasią. Jauni pasauliečiai katalikai turi teisę ir pareigą kalbėti naujoje dialogo dvasioje, iškelti faktą, kad jaunimas už tikėjimą komunizmo yra žiauriai persekiojamas, kreiptis į Šventąjį Tėvą ir viso pasaulio tikinčiuosius, p r a š a n t persekiojamiesiems pagalbos. Pastoracinis aprūpinimas gimtąja kalba, atsižvelgimas į tautines mažumas taip pat yra ir jų rūpestis.

Eglė Juodvalkytė suminėjo į žygį įsijungusias jaunimo organizacijas: Akademinį Skautų Sąjūdį, Korp. Neo-Lithuania, Lietuvos Jūrų Skautiją, Lietuvos Skaučių Seseriją, Lietuvos Skautų Broliją, Moksleivių Ateitininkų Sąjungą, PLB jaunimo sekciją, Studentų Ateitininkų Sąjungą ir perskaitė žygio reikalu kreipimąsi į visuomenę. Pranešė, kad į delegaciją pas Šventąjį Tėvą bus įtraukti Šiaurės Amerikos, Australijos, Pietų Amerikos ir Europos atstovai.

Algis Aglinskas pritarė jaunimo ryžtui suruošti žygį, kalbėti už pavergtos Lietuvos jaunimą, kuris verčiamas tikėti komunizmo melu. Žygis yra vieningas tautos jaunimo valios pareiškimas kovoje dėl ateities Lietuvos.

Simpoziumo klausytojai klausimuose kėlė naujų lietuvių vyskupų paskyrimo ir jiems teisių suteikimo reikalą, jaunimo užsiangažavimą, įtakos į vietos vyskupus darymą, o pasiūlymuose ragino suruošti didelę jaunimo manifestaciją Čikagoje, davė patarimą, kaip sėkmingiau vykdyti piniginį vajų. **A. V.**

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės pradžios mokyklos mokytojai 1968-69 m. m. Sėdi iš kairės: K. Pareštytė, B. Juozapavičienė, K. Mileris, mons. dr. J. Tadarauskas, J. Mikšys — mokyklos vedėjas, Ant. Mikšienė, M. Kvedarienė; stovi iš kairės: K. Norkus, A. Mikalauskas, G. Repčienė, B. Antanaitienė, L. Stungevičienė. J. Krištolaitis. Trūksta D. Balsienės ir St. Slavinskienės Nuotr. A. Juraičio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SVEČIAS IŠ URUGVAJAUS

Vilniuje lankėsi Urugvajaus poligrafijos darbuotojų profsąjungos vadas Emilijus Mataitis. Galimas dalykas, jis yra Urugvajaus komunistas, nes jį sutiko ir globojo profsąjungų tarybos pirm. P. Dobrovolskis, sekretoriai A. Daukša ir B. Lopata, spaudos komiteto pirm. F. Bieliauskas, kultūros darbuotojų profsąjungos komiteto pirm. A. Davalgienė ir ellė kitų kompartijos pareigūnų. Vilniuje jam taipgi teko susitikti su 16 giminaičių.

RYŠININKŲ PLANAI

Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis pirm. R. Petrauskas nuveiktus darbus ir planus atskleidė "Tiesos" 101 nr. paskelbtu rašiniu "Tegu sklinda garsas". Per Sovietų Sąjungos ir Britanijos bičiulių draugiją Londonan buvo nusiųsta lietuvių vaikų piešinių, rankų darbų, nuotraukų ir atitinkamų brošiūrų anglų kalba parodai apie švietimą. Ji veiks ne tik Londone, bet bus perkelta ir į kitus Britanijos miestus. Birželio mėnesį P. Amerikos kraštuose ryšininkai žada surengti Lietuvos kultūros dienas, kuriose, atrodo, pirmuoju smuiku gros propagandistas A. Laurinčiukas, kaip tik tuo laiku pasišovęs aplankyti P. Ameriką. JAV ir Sovietų Sąjungos bičiulių draugijos pastangomis Niujorko valstybinėje tapybos bibliotekoje bus atidaryta sovietų vidurinių mokyklų vadovėlių paroda, kurioje bus išstatyti ir 122 lietuviški vadovėliai. Sovietinamos Lietuvos gyvenimą specialiomis paskaitomis Austrijoje, Norvegijoje ir Danijoje garbins ir tuos kraštus nusiųsti lektoriai. R. Petrauskas taipgi praneša: "Šiais metais apie 500 žmonių iš Lietuvos specializuoto turizmo pagrindu bei delegacijų sudėtyse pabuvos užsienyje. Jie aplankys Europos socialistines šalis bei 16 kapitalistinių kraštų, jų tarpe Suomiją, Švediją, Šveicariją, JAV, Kanadą, Prancūziją, Italiją, Vakarų Vokietiją Angliją."

DRAUGAI AR PRIEŠAI?

"Gimtojo Krašto" pranešimu, Čikagoje buvo įsteigta Lietuvos "draugų" grupė, kurios pirmininku išrinktas Vytautas Judzentavičius. Steigiamajame susirinkime pranešimą padarė senas partietis S. J. Jokubka. Grupės tikslas esąs puoselėti meilę Lietuvai susitikti su svečiais iš Lietuvos, susirašinėti su jaunimu tėvynėje. Yla išlenda iš maišo, kai paskaitai baigminės pranešimo eilutes: "Ketinama palaikyti ryšius ir su tais naujaisiais ateiviais, kurie nėra nusistatę prieš Tarybų Lietuvą, brangina lietuvybę ir neišsižadėjo senosios savo gimtinės." Taigi, tie Lietuvos draugai yra kompartijos "patriotai", kuriems rūpi sovietinio komunizmo linija, okupacijos įteisinimas, padėka Maskvai už "išlaisvinimą", kuris iš tikrųjų yra skaudus pasityčiojimas iš lietuvių tautos ryžto būti laisva ir nepriklausoma.

IŠRAIŠKOS ŠOKIS

Danutės Nasvytytės pradėtą išraiškos šokio propagavimą jau 20 metų tęsia jos buvusios mokinės Kiros Daujotaitės vadovaujamas ansamblis "Sonata", kurį sudaro 30 vidurinę mokyklą baigusių merginų. Repetuojama kas antra diena po tris valandas Kauno profesinių sąjungų rūmų salėje. Ansamblio veteranė yra jau dešimtmetį šokanti Bronė Klezytė jauniausia dalyvė — vidurinės mokyklos dar nebaigusi Nijolė Storykaitė. Repertuare yra "Mėnesienos sonata", "Zodiako ženklai", "Apasionata", nes merginos ypač žavisi M. K. Čiurlionio kūryba.

PASAULINĖSE PIRMENYBĖSE

Graco mieste, Austrijoje, pirmosiose pasaulinėse pramoginių šokių pirmenybėse varžėsi 38 šokėjų poros iš 23 kraštų. Sovietų Sąjungai atstovavo kauniečiai gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišos, išsikovoję IX vietą ir patekę į geriausių pasaulio šokėjų pirmąjį dešimtuką. Jiedu įveikė visus komunistinių kraštų, Belgijos, Italijos, Prancūzijos, Japonijos ir Švedijos šokėjus. Pirmą vietą ir taurę laimėjo austrų pora — H. Taisel ir H. Kernas.

ARITMETIKOS DĖSTYMAS

Nuo 1970 m. Sovietų Sąjungoj ir jos okupuotoj Lietuvoj pradinė keturių klasių mokykla perorganizuojama į trimetę. Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto matematikos katedros dėstytojai paruošė naują aritmetikos programą trijų klasių pradinėms mokykloms. Su ja skaitytojus "Tiesos" 79 nr. supažindina S. Blėda: "Programos sudarytojai ieškojo būdų taip išdėstyti aritmetiką, kad nebūtų siaurinamos moksleivio pažinimo ribos. Jau pirmoje klasėje bus parodomi algebros simboliai, apibrėžiami geometrijos elementai — tiesės, atkarpos... Didesnis dėmesys skiriamas aritmetikos teorijai, abstrahavimui. Mokinys anksti įsisavina sąvokas "daugiau", "mažiau", "lygu", aibių teorijos elementus. Antroje klasėje sprendžiamos arimtetinės lygtys su vienu nežinomuoju, o trečioje klasėje jos jau sudėtingesnės. Pirmoje klasėje jau susipažįstama su trupmenomis (pagal seną programą jų mokėsi ketvirtoje), pirmiau mokomasi dalybos, o tik paskui daugybos. Prisiminkime senąjį aritmetikos vadovėlį, iš kurio patys mokėmės: jame buvo bemaž skaičių "stulpeliai", kur reikėjo parašyti sudėties, atimties, daugybos ar dalybos rezultatą. Dabar gi pirmiausia bus ugdomas mąstymas, protiniai veiksmai. Šiauliečių sudarytą naująją aritmetikos dėstymo programą galima vadinti drąsiu moksliniu eksperimentu..." Naujus aritmetikos vadovėlius ruošia pedagogikos mokslų kandidatas Bronius Balčytis. Sovietų Sąjungos pradinėms mokykloms aritmetikos dėstymo naująją programą ir vadovėlius paruošė Leningrado pedagoginis institutas. Šiauliečių pedagogų dėka Lietuvos mokykloms pasirinktas savitas kelias.

MUZIKŲ LIKIMAS

Vilniaus konservatorijos dėstytojas A. Stulgys "Švyturio" žurnalo 5 nr. paskelbė rašinį "Kodėl vienas violončelistas dirba kanceliarijoj?" Muzikos mokyklos šiandien turi apie 12.000 moksleivių, Vilniaus konservatorija pernai įteikė tūkstantąjį diplomą, bet muzikantų trūksta Kauno muzikiniam, Vilniaus operos ir baleto teatrams, net reprezentaciniam filharmonijos simfoniniam orkestrui. Planuotojus ir jaunųjų muzikų globėjus A. Stulgys klausia: "Kuo paaiškinti tokius faktus: baigęs Maskvos P. Čaikovskio Valstybinės konservatorijos aspirantūrą, žinomas fagotistas M. Miknevičius šiandien Šiauliuose — saviveiklinis akordeonistas ir kornetistas, Maskvos konservatorijos auklėtinis, gabus pianistas A. Končius dabar dirba Maskvos baleto ant ledo trupės dirigentu, tos pačios konservatorijos aspirantas violončelistas J. Čelkauskas — Maskvos muzikinio fondo kanceliarijos darbuotojas. Pirmojo M. K. Čiurlionio konkurso nugalėtojas A. Maceina — Vladivostoko muzikinių organizacijų koncertmeisteris. Jau kuris laikas Leningrado operos solisto J. Jocio noras grįžti į Vilnių nesulaukia mūsų teatro pritarimo, kaip ir vienos geriausių šalyje estrados artisčių, IX Pasaulinio jaunimo ir studentų festivalio Sofijoje laureatės D. Mažeikaitės pastangos tapti respublikos Filharmonijos soliste. Tarptautinės klasės smuikininkė D. Pomerancaitė, baigusi aspirantūra pas prof. D. Oistrachą, svajojo dirbti mūsų filharmonijoje, konservatorijoje. Ir jai mes likome abejingi. Užtat draugai ukrainiečiai nedvejodami jai suteikė gyvenimo ir darbo sąlygas. Šiandien ji — aktyvi tarptautinių konkursų dalyvė, Kijevo konservatorijos dėstytoja. Tą sąrašą galima būtų pratęsti..." A. Stulgys siūlo steigti Muzikos Atlikėjų Sąjungą, kuri rūpintųsi muzikų reikalais, kultūros vystymu, estetiniu žmonių auklėjimu. V. Kst.

LONDON, ONT.

MOTINOS DIENA paminėta gražia programa. Šeštadieninės mokyklos mokiniai, globojami mokyt. Gr. Petrauskienės, atliko specialų montažą. Šokiai buvo paruošti D. Chainauskienės, K. Bliskytės ir L. Petrašiūnaitės. Kun. B. Pacevičiaus patriotizmu persunktą scenos vaizdelį išpildė "Baltijos" ansamblio dalyvės: D. Bliskienė, vykusiai atlikusi pagrindinį vaidmenį "Lietuva", ir taip pat gražių pastangų parodžiusios R. Bliskytė, L. Petrašiūnaitė, J. Miškinytė, J. Čegytė, L. Keraitė ir kt. "Nepamirškite, kad jūs esate lietuvaitės... Kalbėkite ir dainuokite lietuviškai... Pasveikinkit mamytes Lietuvos vardu". Taip į nutebusias mergaites bylojo Motina Lietuva. Vakarui sumaniai vadovavo šeštadieninės mokyklos vedėjas mokyt. L. Eimantas. Tėvų komiteto pirm. A. Petrašiūnas padėkojo lėšų telkimo skyriui ir katalikių moterų skyriui už nuoširdų mokyklos rėmimą. Šis parengimas buvo kartu ir mokslo metų užbaigimas. Linkėtina, kad per vasaros atostogas pailsėję jaunieji lietuviukai ir lietuvaitės rudenį vėl gausiai susirinktų mokytis gimtojo žodžio.

LAIMINGIEJI. Kai kam į sportininkų balių ateiti apsimokėjo — grįžo į namus turtingesni. Gr. Mačienės populiarųjį raguolį laimėjo Daniliūnas jr. iš Londono, tranzistorinį radiją — dr. Mockus iš Rodnės, meninink Pr. Baltuonio vertingą medžio šaknų skulptūrą "Krepšininkai" — mokytoja V. Čegytė iš Hamiltono. Londono versliniukų — Midas Muffler, A. Bartkus Plastering ir Salon 570 fantą — televiziją laimėjo londoniškė K. Brazlauskaitė. Vakarų Ontario universiteto studentė, praeitą rudenį laimėjusi Labatt's $1.500 stipendiją. Visa eilė smulkesnių fantų atiteko kitiems. L. L. S. K. "Tauras" sveikina visus laimėtojus ir nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, paskyrusiems vertingų fantų ir kitų dovanų, kad mūsų jaunimas galėtų sportuoti ir bręsti lietuviškoje atmosferoje.

BALIAUS PRINCESĖ. Karalaitei I. Žebertavičiūtei asistuoti išrinktos sportininkų baliuje princesės: A. Bertulytė, L. Petrašiūnaitė ir Vyšniauskaitė. L. Petrašiūnaitė — iš Londono, o kitos trys — iš Delhi - Tillsonburgo.

DANILIŪNAS sr. nuo kovo mėn. iš "Baltijos" ansamblio administratoriaus pareigų yra pasitraukęs. Atsisveikindamas jis padėkojo jaunimui už sklandų ir nuoširdų bendradarbiavimą. D. E.

Montrealio moksleivės ir jaunutės ateitininkės su globėjomis sesele Margarita (viduryje), sesele Jone (šone), Rita Abromaityte ir Vida Kizerskyte

Delhi - Tillsonburg

MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ surengė K. L. K. Moterų Dr-jos Delhi skyriaus valdyba ir šeštadieninės mokyklos mokytojai Delhi savivaldybės salėje gegužės 4 d. Įeinančioms į salę motinoms prisegta po rožę. Minėjimą atidarė mokyt. A. Ratavičienė. Rūta ir Danutė Augustinavičiūtės ir Laima Ratavičiūtė — šeštadieninės mokyklos mokinės — dialoginiu būdu pabėrė gražių minčių apie motiną. Iš Toronto atvykusios skautės kanklininkės ir skautai skudutininkai, vadovaujami Stp. Kairio, labai paįvairino ir praturtino minėjimo programą. Skudutininkų ir kanklininkių būrelių vadovo Stp. Kairio kviečiami, prie kanklininkių atliekamos dainos "Stoviu aš parimus" prisijungė ir gausūs minėjimo dalyviai. Šeštadieninės mokyklos mokiniams dovanėles išdalino mokyt. A. Ratavičienė. Su ja kartu dirbo toje mokykloje Stasys Kairys ir Elena Kairienė. Mokytojams priklauso didelė padėka už jų darbą. Mokyklai paremti K. L. K. Moterų Dr-jos Delhi skyrius paaukojo $35. Po minėjimo — bendros vaišės, mažiems ir dideliems, atvykusiems ir vietiniams šv. Kazimiero parapijos salėje. Jas paruošė kat. moterų Delhi skyriaus valdyba.

KOVAI SU VĖŽIO LIGA draugija visokiais būdais stengiasi sukelti pinigų, kad galėtų padėti ta liga sergantiems ligoniams. Įvairių tautybių, organizacijų moterys kiekvieną pavasarį ruošia kepinių išpardavimą Tillsonburge. Toks išpardavimas gegužės 9 d. įvyko Avandale United Church bažnyčios salėje. Įvairių tautybių moterys turėjo savo atskirus stalus su joms būdingais valgiais. Vienas įdomiausių ir turtingiausių stalų buvo lietuviškasis stalas, suorganizuotas ponių O. Šiurnienės, M. Žilvitienės ir B. Mikėnaitės-McFarlane. Maisto gaminius suaukojo apylinkės lietuvės. Atsilankiusieji juos mielai pirko. Gauta $80 pelno. Pinigai perduoti draugijos vadovybei. Ji dėkinga lietuvėms ponioms, kurios prisidėjo prie kovos su vėžio liga. Tillsonburge gyvenanti J. Augustinavičienė, Stasio Augustinavičiaus žmona, dažnai nuveža ligonius savo automobiliu į Londono ligonines, kur jiems teikiama pagalba. Ji yra aktyvi tos draugijos darbuotoja.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA 10-ties metų gyvavimo sukaktį minės lapkričio 29 d. Iškilmėse dalyvaus vysk. V. Brizgys, Londono vyskupijos kūrijos prelatai ir lietuviai kunigai. Iškilmėms numatoma įdomi programa. Tikimasi, kad į minėjimą atsilankys ir kaimyninių apylinkių tautiečiai. Numatoma išleisti dešimtmečio leidinį. Tam tikslui sudaryta leidinio redakcinė komisija, į kurią įeina: dr. Br. Povilaitis, P. Augaitis, Vl. Miceika, V. Garnelienė ir O. Šiurnienė. Leidiny bus aprašytas ne tik parapijos gyvenimas, bet ir šios apylinkės lietuvių istorija — jų įsikūrimas, veikiančios organizacijos, ekonominė padėtis ir t.t.

SAUNUS POBŪVIS įvyko gegužės 17 d. Teresės ir Alfonso Žebertavičių namuose. Dalyvavo apie 100 svečių, daug lietuviško studentiško jaunimo iš Londono ir kitų vietovių. Buvo pagerbta du kartus karalaitės titulą laimėjusi (Londono ir Hamiltono lietuvių parengimuose) šeimininkų dukra Irena, Londono universiteto studentė, ten studijuojanti mediciną. Tai kukli, religinga, susipratusi lietuvaitė, gražiai kalbanti lietuviškai, priklausanti lietuvių skautų organizacijai. Poniai Žebertavičiai, be dukros Irenos, augina dar dvi dukras ir sūnų — Jonę, Danutę ir Antaną. Kietu darbu ir sumanumu jie tapo trijų tabako ūkių savininkais, gyvena didelėj rezidencijoj su gražiai įrengtu maudymosi baseinu. Iškeldami Irenos pastangas ir kartu jos tėvelių nuopelnus, kalbėjo pobūvio metu St. Kairys, J. Strodomskis, p. Varnas iš Hamiltono ir kun. J. Gutauskas. K.

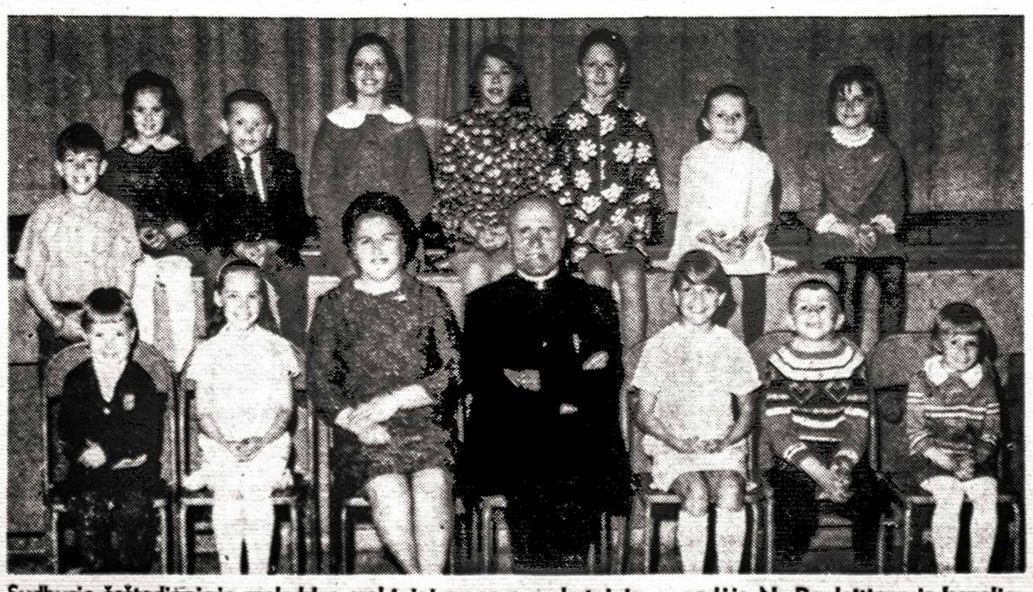

Sudburio šeštadieninės mokyklos mokiniai su savo mokytojais — vedėja N. Paulaitiene ir kapelionu kunigu Antanu Sabu

WELLAND, ONTARIO

Šeštadienį, birželio 7, Wellande, Ont.

nuo 7 valandos vakaro

tradicinis

KARTŪNŲ BALIUS

THE UKRAINIAN CULTURAL CENTRE —

PUIKIOJE SALĖJE SOUTHWORTH S. STREET IR

MC CABE AVE. SANKRYŽOJE.

1. GROS V. BABECKO ORKESTRAS IŠ HAMILTONO.
2. TURTINGAS BARAS SU MINKŠTAIS IR KIETAIS GĖRIMAIS.
3. ŠILTI IR ŠALTI UŽKANDŽIAI.
4. TURTINGA LOTERIJA: LAIMĖS STALIUKAI IR MODERNIŠKAS ŽUVAVIMO KOMPLEKTAS ARBA $100.
5. TRYS PREMIJOS UŽ GRAŽIAUSIAS KARTŪNŲ SUKNELES.
6. KARTŪNŲ BALIAUS GRAŽUOLĖS RINKIMAI.

VISUS MALONIAI KVIEČIA ATSILANKYTI

WELLANDO IR APYLINKĖS M. IR M. KLUBAS

"LITUANICA"

HAMILTON, ONT

SLA 72 KUOPOS susirinkimas įvyko gegužės 10 d. p. Burdinavičių namuose. Priimti nauji nariai — V. ir S. Bikinų šeima. Ligonių lankytojais išrinkti — V. Burdinavičienė ir S. Pilipavičius. Nutarta rengti gegužinę liepos 6 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Loterijai paaukojo fantus: D. ir P. Auginai — foto aparatą, V. ir S. Burdinavičiai — $15 sieniniam laikrodžiui, F. Rimkus — tranzistorinį radiją. Susirinkimas baigtas šeimininkų paruoštomis vaišėmis. Vaišių metu susirinkusieji dalinosi įspūdžiais ir aptarė veiklos galimybes.

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus	5,5%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	terminuotus indėlius	6%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	Duodame:	
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.	asmenines paskolas iš	9%
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderius). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $1,600,000.00.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 83400 ANCASTER, ONT.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SOVIETŲ OKUPUOTON LIETUVON sugrįžusi Juozą Mikuckį kompartija jau privertė tarnauti savo propagandai. Tai liudija net du Brooklyno "Laisvėje" paskelbti rašiniai kompartijos naudai. Viename jų J. Mikuckis bando duoti atkirtį kun. dr. F. Jucevičiaus įspūdžiams iš Vilniaus ir Kauno "Tėviškės Žiburiuose". Pagrindinę J. Mikuckio rašinio mintį išreiškia antraštė "Nusiimkite juodus akinius". J. Mikuckis vergo klusnumu gina "Inturisto" viešbučius, rusų ir lenkų kalbas Vilniaus gatvėse, teisina bažnyčių uždarymą, girtuokystę ir netgi drįsta konstatuoti: "Labai gaila, kad F. Jucevičius nepastebėjo naujai atstatytų miestų, kurie karo buvo visiškai sugriauti, kaip, pvz., Raseiniai, Vilkaviškis, Jonava, Šiauliai, Alytus ir kt. Eilė miestų per pokario metus naujai išplanuoti, užstatyti daugiaaukščiais mūriniais namais, papuošti parkais..." Įdomu, kaip kun. dr. F. Jucevičius galėjo tuos miestus pastebėti, jeigu Maskva jam teleido viešėti Vilniuje ir Kaune? Pažymėtina, kad tai jau ne pirmas bandymas atsikirsti kun. dr. F. Jucevičiui. Vieni rašiniai buvo paskelbti vietinėje spaudoje, kuri neišleidžiama užsienin, kiti — užsienio komunistų spaudoje. Visi rašė bendrybėmis, teisinosi, šaipėsi, bet aprašytų faktų neįstengė paneigti. Pagaliau prireikė senuko poeto Mikuckio, kuriam propaganda sunkiai duodasi.

LIETUVOS KARO AVIACIJOS viršininkas gen. Antanas Gustaitis, "Anbo" lėktuvų konstruktorius, gegužės 18 d. buvo prisimintas Mišiomis Čikagos Tėvų jėzuitų koplyčioje, apeigomis prie paminklo ir LVS Ramovės skyriaus surengtu minėjimu Jaunimo Centre. Tarptautinis Raudonasis Kryžius velionies našlei neseniai atsiuntė pranešimą, kad gen. A. Gustaitis yra miręs 1941. X. 16. Nei aplinkybės, nei vieta neišryškinama. Atrodo, velionis buvo sušaudytas Maskvos kalėjime, kur jį buvo sutikęs lenkų rašytojas ir buvęs legijonierius Čapskis.

SOVIETŲ ADVOKATAI vėl nusvilo nagus Čikagos teisme, kur jie bandė lietuvio palikto turto dolerius išgauti Maskvai. Pagrindinis argumentas — Lietuva dabar yra Sovietų Sąjungos dalis, jos piliečių reikalus tvarko sovietų generalinis konsulatas. Advokatų planus sugriovė teismui ir konsului dr. P. Daužvardžiui atsiųstas JAV valstybės sekr. W. P. Rogers oficialus raštas bylos reikalu: "Šiuo pažymima, kad Lietuvos inkorporavimas į SSSR nėra pripažintas JAV vyriausybės ir kad dr. Petras Daužvardis yra pripažįstamas JAV vyriausybės kaip generalinis Lietuvos respublikos konsulas Čikagoje, Illinois."

Venecuela

LB PIRM. INŽ. VLADO VENCKAUS pranešimu, Venecuelos LB visuotinis atstovų suvažiavimas įvyks liepos 5 d. Caracas mieste, Šv. Kazimiero lietuvių centro namuose. Suvažiavimą globos Caracas apylinkės valdyba, kuri taipgi surengs lietuvių jaunimui pobūvį su programa ir šokiais.

KUN. ANTANAS PERKUMAS buvo sunegalavęs ir turėjo šauktis gydytojų pagalbos, bet sveikata jau gerėja. Ligonis tikisi greit vėl galėsiąs pradėti lankyti lietuvių kolonijas ir teikti jiems dvasinį patarnavimą.

GEDIMINAS GOVARSKAS, Maracay prekybininkų Luizos ir Henriko Govarskų sūnus, studijuoja aeronautiką Miuncheno universitete, iš kurso į kursą eidamas pirmuoju. Jis taipgi yra veiklus Vokietijos lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblio dalyvis.

Australija

RIDLEYTONE, P. AUSTRALIJOJE, mirė žymaus sklandytojo ir buvusio karo aviacijos mjr. Jono Pyragiaus žmona Amelija, palikusi liūdintį vyrą ir dukrą Dalią Čibirienę su šeima.

AUSTRALIJOS ROTARY KLUBO metiniame suvažiavime Geelonge koncertinei programai buvo pakviestas Jono Juškos vadovaujamas lietuvių choras ir Dr. V. Kudirkos mokyklos šokėjų grupė, vadovaujama mokytojos Elenos Jomantienės. Johnstono parke skambėjo lietuviškos dainos: J. Švedo "Subatėlė", "Anoj pusėj Nemunėlio", J. Janzo "Senovės atminimas", V. Klovos "Tu, ąžuole", J. Švedo "Kalvelis" ir A. Kačanausko "Malda". Lietuviškas melodijas po visą miestą paskleidė garsiakalbių sistema. Suvažiavimo dalyviai grožėjosi tautiniais šokiais — Kalvelis, Suktinis, Lenciūgėlis. Programos pranešėja buvo Danguolė Juškaitė.

JANINA MEDIŠAUSKAITĖ Hobarte, Tasmanijos saloj, pradėjo mechaninės inžinerijos studijas politechnikos institute. Kadangi ji yra antroji mergina Tasmanijoje, pasirinkusi "vyrišką" profesiją, rašinį ir jos nuotrauką paskelbė "The Mercury" dienraštis, o televizija su ja supažindino savo žiūrovus.

Britanija

LONDONO KARO AVIACIJOS bažnyčioje gedulingomis pamaldomis atžymėta 50 Vokietijoj sušaudytų lakūnų 25 metų mirties sukaktis. Į pamaldas buvo pakviestas ir Lietuvos atstovas V. Balickas, nes žuvusiųjų tarpe buvo LFLS futbolininkas ir karo aviacijos kpt. Romas Marcinkus. Po Prancūzijos kapituliacijos pabėgęs į Britaniją, jis įsijungė į britų karališkąją karo aviaciją, gavo leitenanto laipsnį ir kaip naikintuvo pilotas dalyvavo oro kovose. Pašautas virš Vokietijos, pateko į vokiečių karo nelaisvę. R. Marcinkus dalyvavo bandyme pabėgti ir pasiekti Lietuvą. Deja, bėgliai buvo suimti, 50 jų sušaudyta Hitlerio įsakymu. Į sušaudytį pasmerktų lenkų, čekų, prancūzų ir graikų grupę pateko ir R. Marcinkus. Britai lakūnai nebuvo sušaudyti, nes, matyt, vokiečiai bijojo, kad panašaus atpildo gali susilaukti ir jų belaisviai Britanijoje. Velionį R. Marcinkų dar gerai prisimena pamaldose dalyvavę britų lakūnai, kuriems kartu su juo teko laimėti kovas virš Britanijos ir užvaldyti Vokietijos padangę.

B. K. BALUČIO PAMINKLUI statyti komiteto vadovybę perėmė Lietuvos atstovas Britanijai V. Balickas. Tiriamos sąlygos, kokį paminklą bus galima statyti. Aukas ir toliau priima: Balutis Memorial Fund, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London W. 11, Britain.

Vokietija

LB APYLINKIŲ VADOVŲ, krašto valdybos įgaliotinių prie vokiečių provincinių vyriausybių ir šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimas-seminaras įvyks birželio 13-15 d. d. Romuvoje. Čia taiggi rengiama nuo 10 iki 14 metų amžiaus berniukų ir mergaičių stovykla liepos 21 — rugpjūčio 10 d.d. Jai vadovaus Alina Grinienė iš Miuncheno.

DR. K. KEBLIO PLB seime skaitytos paskaitos santrauką paskelbė "Freie Presse Korespondenz", Miunchene, Vokietijoje, leidžiamas politinių emigrantų biuletenis. Ši paskaita, kurios santrauka pavadinta "Volksbewusstsein - Staatsbewusstsein", buvo kontraversinio pobūdžio, metusi žvilgsnį į Lietuvos vadavimą, bendradarbiavimą su kraštu "tautininko" ir "valstybininko" požiūriu.

PHILIPS

PHILIPS

takes the time to build the best

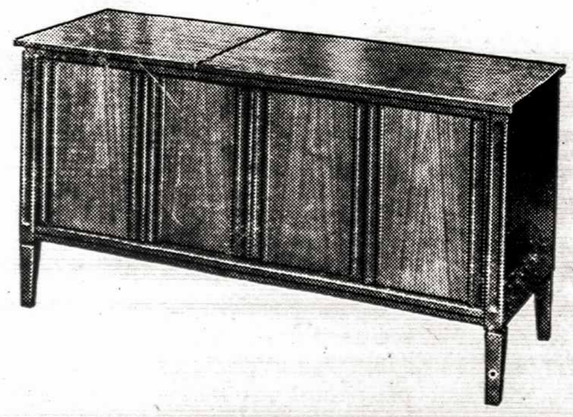

STEREO PATEFONŲ IŠPARDAVIMAS

Nuo $229.00

DIDELIS PASIRINKIMAS

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont. Tel. 522-5028

Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

jaunimo žiburiai

REDAGUOJA KOLEKTYVAS: Vytautas Abromaitis, Eugenijus Girdauskas, Gabija Juozapavičiūtė, Almis Kuolas, Laima Švėgždaitė, Aldona Volungytė

Lietuviškas jaunimas politikoje

Reikia konstatuoti faktą, kad lietuviško jaunimo pasireiškimas politikoje yra labai menkas. Iliustracijai norėtųsi paminėti keletą duomenų, kurių mes turime labai nedaug ir tai tik apie studentus. Štai 1960 m. 97% liet. studentų JAV nepriklausė jokiai politinei partijai; 79% — buvo visai nesuinteresuoti liet. politinėmis partijomis. 1965 m. į klausimą, kuriam reikalui liet. visuomenė turėtų skirti visą savo dėmesį, tik 1,88% pasakė, kad Lietuvos vadavimo klausimui, 40,63% — lietuvybei išlaikyti ir 51,25% — abiem. Taigi ½ visų studentų nemato reikalo politiškai reikštis. Aplamai, jaunimo nesidomėjimas bus greičiau dar didesnis, negu studentuose.

Perdaug laukiama

1. Pirmiausia matome, kad lietuviško jaunimo pasireiškimas politiniame gyvenime yra **neatskiriamai surištas su jo lietuvišku sąmoningumu.** Tik iš aiškiai už lietuvybę apsisprendusio jaunuolio mes galime tikėtis tikrai vertingo darbo tiek lietuviškoje politinėje, tiek kultūrinėje srityje. Mes turime ir visą eilę tokių, kurie dėl įvairių priežasčių bendrauja ir šiek tiek dirba su lietuviais, bet tikros iniciatyvos, užsidegimo, kūrybingos dvasios jie neparodys.

Kadangi mums nepavyksta visą iš lietuvių tėvų kilusį jaunimą padaryti lietuvišku, dar mažiau — sąmoningu, be to, politinis darbas reikalauja specialaus polinkio ir galbūt sugebėjimo, — tai potencialių jaunuolių skaičius, kurie galėtų politikoje reikštis, labai sumažėja.

Iš mūsų jaunimo tam tikra prasme yra ir perdaug reikalaujama. Mes iš jo laukiame jau pozityvių ir brandžių kultūrinių ir politinių pasireiškimų, tuo tarpu kai jis pats yra užsiėmęs dar tik sau pačiam išryškinti savo lietuviškas pozicijas, dar svyruoja savo apsisprendime, kas jis iš tiesų yra.

"Nešvarus" dalykas

2. Antrasis faktorius — **menkas politinis susipratimas** apskritai. Tiek pas mus, tiek kitur yra manoma, kad politika yra nešvarus dalykas, gadinąs žmogaus charakterį ir t. t. Pilnai suprasti politinius vyksmus demokratijoje yra reikalingas ilgas auklėjimo kelias. Pas mus aversija prieš politiką yra pastiprinta ir faktu, kad lietuvių tautos ir valstybės tragiškoje padėtyje nepajėgta persiorientuoti, o išeivijoje buvo tęsiama smulkios politikos raida, lyg nieko nebūtų atsitikę. Patys stokodami demokratiškos tradicijos ir nesistengdami jos bent išeivijoje sukurti, negalime jos perduoti su visais demokratinio vyksmo reikalingumas nė jaunimui.

Nesutarimai

3. Trečiasis faktorius — pernelyg didelis lietuviškų partijų savitarpio nesutarimas, vykęs anksčiau ypač aštriai. Nors visų lietuviškų politinių partijų ir kitų laisvinimo organų tikslai yra daugiau ar mažiau tie patys, tačiau dėl konkretaus darbo, jo metodų ir būdų vyko didelės principinės ir paprastos kovos, kad atrodė, jog pagrindinė lietuvių laisvinimo kova vyko tarp savęs. Jeigu normaliame valstybiniame gyvenime daugelis klausimų būna tam tikrame laiko tarpe išspręsti, būtent tada, kai dauguma padaro sprendimą ir jį įgyvendina, — tai pas mus nesutarimai gali tęstis iki begalybės, nes niekas negali padaryti kitus įpareigojančių sprendimų.

Taigi jaunimas, stokodamas apskritai įžvalgos į demokratinių jėgų rungtyniavimo reikalingumą ir svarbą, jaučiasi visai atstumtas, kai tas rungtyniavimas pasireiškia savo kraštutinėmis ir todėl netaip jau pozityviomis formomis. Daugelis jaunuolių savo neįsijungimą į lietuvišką politinę veiklą, ir gal apskritai į lietuvišką gyvenimą, motyvavo ginčų buvimu, nors reikia pasakyti, kad daliai tai buvo tik patogus pasiteisinimas, nes dauguma nėra susipažinusi nei su tomis partijomis, nei su tais ginčais. Net ir jaunime, kurį mes galėtume pavadinti susipratusiu, išaugo nuomonė, kad jis geriausiai gali reikštis nesijungdamas į politines partijas, nes tik taip jis tegali išlaikyti savo svorį ir nepriklausomumą. Jei kur nors įsijungi, patenki į isivažiavusį ginčų ir nesantaikos ratą, iš kurio nėra išeities. Todėl jaunimas galbūt linkęs jungtis į PLB, kuri tačiau savo esme nėra politinė organizacija, nors kaikur ir kaikada atlieka ir politines funkcijas. Pas mus darbo pasidalinimas nekaip vyksta. Užuot artimai bendradarbiavusios ir pasipildžiusios skirtingas funkcijas turinčiom organizacijom, **visos nori atlikti viską.**

Kam ruoštis?

4. Ketvirtasis faktorius, skatinąs jaunimo pasyvumą, yra mums peršamas nusistatymas, kad visi lietuviai turės, Lietuvai tapus nepriklausoma, grįžti namo, o dabar mums reikia ruoštis ir laukti lemiamo momento. Daugelis jaunimo seniai jau galvoja kitaip: dauguma nė nemano grįžti ir todėl nemato reikalo ruoštis tam, ko vistiek neteks vykdyti. Šita laikysena, be to, pabrėžia ne ruošimosi momentą, nes nevisai žinoma kam, kada ir kaip ruoštis, bet laukimo. Reiškia, nieko nedaryti, sudėjus rankas sėdėti ir laukti (plačiau apie tai "Ateitin" nr. 30-31).

Galimybės

5. Penktasis faktorius nebuvimas realių galimybių prasmingai politiškai pasireikšti arba jų nesuradimas. Čia įeina ir mūsų politinių institucijų netobulumas, ir bendras kitų nenoras apie mūsų problemas girdėti ir mums padėti. Mes esame priversti remtis moraliniais principais, kurie politikoje dažnai nieko nereiškia.

Lietuviškų politinių partijų gyvastingumas priklauso nuo to, kiek jos pajėgia suburti jaunų žmonių, kurių interesas ir veikla pirmoje eilėje nėra visai politinė, o daugiau socialinė, visuomeninė. Partijos polėkis dingsta, kai išblėsta šių žmonių užsidegimas ir pereinama į rutiną.

Taip pat retai kam pavyksta įsijungti į gyvenamojo krašto politikų eiles. O galėtume turėti savo parlamento atstovų, senatorių ir kitų augštų pareigūnų. Štai pagal 1967 m. JAV 278 liet. studentų anketą tik 4 studentai ir 11 studenčių aktyviai dalyvauja JAV organizacijose, iš jų 4 — politinėse. Tai neišnaudotas galimybių laukas.

Koegzistencija

6. Šeštas ir paskutinis faktorius yra daugiau bendra šių laikų nuotaika: bandymas sugyventi su komunizmu, nematymas jo blogybių, arba jei ir įžvelgiama, tai bandoma kurti panašias utopijas.

Mūsų ligšiolinė linija padaro mums be galo sunkų savo reikalo pristatymą kitiems ir mūsų jaunimui. Po karo ir šaltojo karo metu išvystyta laikysena ir metodai nesuprantami nei svetimiesiems, nei daliai savųjų. Verta pagalvoti apie tai, ar nereikėtų jieškoti draugų visai kitame šone, negu buvome įpratę iki šiolei. Reikalas pribrendęs. Tai nereikštų principų atsisakymo, bet reikštų duoti tinkamą atsakymą į mūsų laiko iškeltas problemas. **V. B.**

("Ateitin" 1969, nr. 32—33)

Red. pastaba. Šis rašinys "TŽ" redakcijos sutrumpintas; antraštės — "TŽ" redakcijos.

LAISVĖ

Neužstokit manęs, o gluosniai stiprūs,
Nes aš esu laisva nuo ryšių,
Kurie uždaro žmogų.
Esu laisva bėgti, keliauti, skristi,
Esu laisva rinkti naujus lapelius,
Pradėti naują gyvenimą.

Nelaikyk manęs, o širdie sulūžus,
Užmiršk skausmus, kur atpūtė gyvenimas,
Įkvėpk saldumą mėlynų žibuoklių,
Ir pailsėk minkštoje žolėje.
Dainuok už saulę, kuri siunčia šiltumą,
Ir tikėk kiekvieną minutę į platumas dangaus.

Neprislėk manęs, o miesto galybe,
Nes aš stoviu augščiau ir žiūriu žemyn,
Kaip kadaise tu į mane žiūrėjai.
Man neįdomios tavo vietos,
Vietos, kur visa žmonija subėga.
Aš myliu tik džiaugsmą,
kuris keliasi su saule.

Tvirtai aš stoviu virš visų,
Niekados negrįžt ir nenuleist akių,
Tos dienos užmirštos ir paliktos,
Aš suradau naują pasaulį —
Gyvenimą savo:
Koks gražus ir skirtingas,
Pilnas debesų ir saulės,
Gėlių ir paukštelių.

GIEDRĖ VASILIAUSKAITĖ

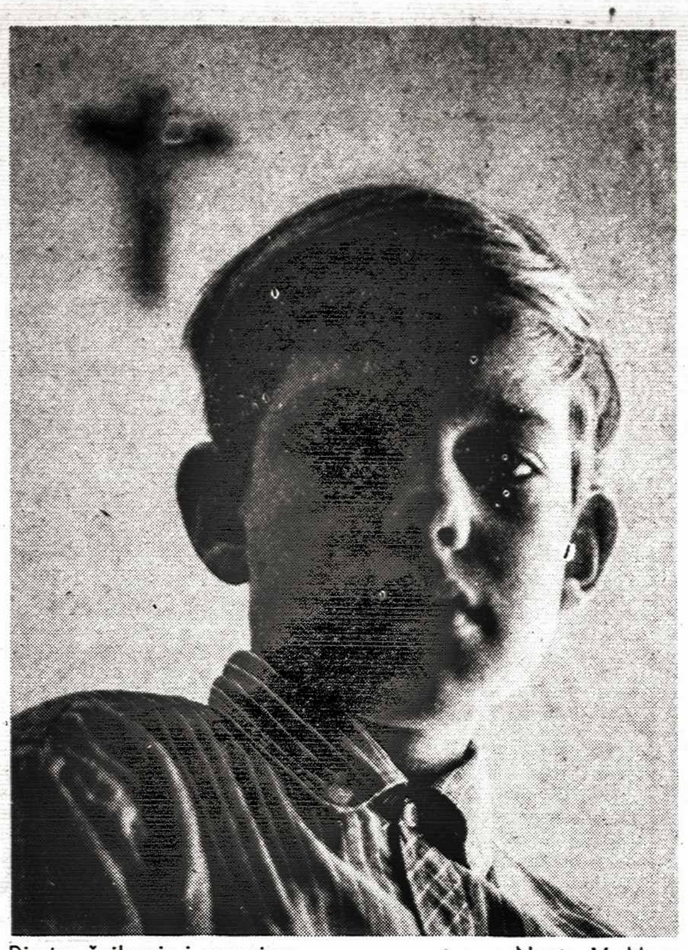

Rimtas žvilgsnis į gyvenimą . . . Nuotr. V. Maco

Į vyrus besiveržiant

Moderniajame pasaulyje mokslas yra tapęs dievaičiu, nes tik per jį galima surasti atsakymus į painius dabarties klausimus. Valdžios išleidžia bilijonus dolerių kiekvienais metais tyrinėjimams bei naujiems išradimams. Šiandieninės mokyklos turi visas moderniausias mokymo priemones, kurios labai palengvina žinių perdavimą jaunuoliui. Technologiniai išradimai leidžia klasėje daryti bandymus, kurie prieš dvidešimt metų buvo atliekami tik laboratorijose. Šiandien mes palaikome ryšius šviesos greičiu, o keliauti galime greičiau už garsą. Medicinoje pasiekta to, kad galima perkelti net širdį. O kokie išradimai padaryti ginklavimosi srityje! Atrodo, kad ši pažanga turėtų proporcingai tobulinti ir žmogų. Tačiau taip nėra. Žmogus labai pamažu gerėja (jeigu iš viso gerėja). Neapykanta, išnaudojimas, riaušės, karai, jokiu būdu neleidžia kitaip galvoti.

Į visas šias problemas, man atrodo, atsakymą galėtume rasti seniai užmirštoje popiežiaus Pijaus XI enciklikoje: "Krikščioniškas jaunuolio mokymas". Šioje ilgoje popiežiaus enciklikoje nurodomi trys pagrindiniai dalykai jaunuolio pilnutiniam ugdymui: 1. šeima, 2. Bažnyčia ir 3. valstybė. Kokios bus šios trys institucijos, toks bus ateities žmogus. Aptarti visoms trims institucijoms permažai vietos, todėl pažvelkime tik į šeimą.

Sociologai ir psichologai jau dabar skelbia, kad visas vaiko charakterio pagrindas suformuojamas per pirmuosius vaiko šešis gyvenimo metus. Vėliau jo charakteris gali būti aplinkos daugiau ar mažiau pakeistas, bet esmėje jis pasilieka toks pat. Ir tai todėl, kad vaikas šiuos pirmuosius metus praleidžia grynai tėvų įtakoje, šeima pasidaro pilnai atsakinga už vaiko pilnutinį vystymąsi.

Pasirodo, kad vaikas taip pat pergyvena ir antrą labai svarbią gyvenimo krizę maždaug vienuolikos iki trylikos metų laikotarpyje. Tokio amžiaus jaunuoliai jau nebėra tikri vaikai, bet dar nėra paaugliai — pilni "teenagers". Dažnai šitokio amžiaus jaunimas, bandydamas pasirodyt vyresniais, negu iš tikrųjų yra, pradeda rūkyti cigaretes, o mergaitės — vartoti visokias kosmetikas. Ir todėl labai svarbu, kad tėvai šiuo metu turėtų gerą kontaktą su vaikais. Jei šio kontakto nebus, vaikas lengvai gali pasiduoti aplinkai ir vėliau sudaryti daug svarbesnių problemų, už kurias tėvai kaltins mokyklas bei Bažnyčią. Būna tokių atvejų, kad tėvai, atėję mokyklon, skundžiasi ir kaltina mokytojus už tai, kad neišmokė vaikus mandagumo. Visdėlto, rodos, tai yra tėvų pareiga, o ne mokyklos. Taip, mokykla gali turėti įtakos šitose srityse, tačiau jos pagrindinė pareiga yra perduoti mokslines žinias, faktus, kurie vėliau jaunuoliui duos lengvesnį žemišką gyvenimą. Kitose srityse šeima ir Bažnyčia yra atsakingos. Ir todėl, bandydami gerint mokyklas ir mokytojus, nepamirškim Bažnyčios ir šeimos.

Almis Kuolas

K. Totoraitytė skaito savo rašinį torontiečiams Motinos Dienos minėjime Nuotr. S. Dabkaus

Motinos Diena praeina, motina pasilieka

Švęsdami Motinos Dieną, mes lenkiame galvas prieš visas motinas, kurios mus užaugino, nes jų pavyzdys mums šviečia pasiaukojančia meile. Mes prisimename motinų darbštumą ir kuklumą. Jos pirmos keliasi ir paskutinės atsigula. Jos nereikalauja didelės padėkos, nes joms rūpi gerai atlikti savo pareigas. Tik prisiminkime motinų gailestingumą, tautiškumą, linksmumą bei meilingumą! Prisiminkime, kad lietuvė motina savo šeimai gyvena. Visados ji atsidavusi šeimos laimei kurti. Motina gyvena nuolatiniame rūpestyje dėl šeimos gerovės; sau nieko netrokšta ir nesiekia. Dabartinėje Lietuvos kančioje motina ypatingai kenčia.

Gegužės mėnuo yra skirtas motinos garbei. Bet ne vien tik gegužės mėnesį mūsų meilė turi trykšti mūsų motinai. Mes turime išreikšti savo meilę ne tik gegužės mėnesį, bet per visus metus.

O mamytės atminkite, kad nuo tos dienos, kada jūsų vaikai žengia pirmąjį žingsnį, jie pradeda tolintis nuo jūsų... Visdėlto jūsų, brangiosios motinos, teikiama meilė vaikus traukia — visą gyvenimą jie nepamirš ta jos, kur bebūdami ir kuo bebūdami!

Aldona Volungytė

Lietuvių kultūros ateitis išeivijoje

Kas atsitiks su lietuvių kultūra išeivijoje? Dar tik antra karta pradeda augti, o jau mūsų kultūra pradeda nykti. Vaikai tarp savęs kalbasi lietuviškai labai retai. Esame perėję per lietuvišką mokyklą, bet vis dar nemokame gerai rašyti ir net kalbėti. Tik keli iš viso priaugančio jaunimo gali gerai rašyti bei kalbėti lietuviškai. Atrodo labai liūdna. Kodėl taip atsitiko?

Didžiausia priežastis yra ta, kad mes gyvename Kanadoje ir JAV-se, kur vartojama anglų kalba, be kurios neįmanoma apsieiti. Mums reikia vartoti tą kalbą kiekvieną dieną mokykloje ir gatvėje. Taip mes esame asimiliuojami pamažu į anglų kultūrą. Gyvenant angliškoje atmosferoje, mums pasidarė daug lengviau vartoti anglų kalbą skaitant, rašant, kalbant. Tėvų negalime kaltinti — jie rodė daug pastangų. Mes negalime būti kaltinami todėl, kad nepažinom problemos iki šiol.

Svarbiausia — nepamesti vilties. Aš manau, kad lietuvių kalba kaip nors išliks, tačiau bus dramatiškai pasikeitusi. Lietuvių kalba yra labai sena ir truputį persunki išmokti su visais jos painumais. Kas atsitiks? Tas pats, kas atsitiko su prancūzų kalba Kvebeke, t. y. ji pasikeis. Prancūzų kalba Kvebeke skiriasi nuo prancūzų kalbos Paryžiuje, nors yra ta pati kalba. Taip pat pasikeis ir mūsų kalba. Angliški išsireiškimai įsiskverbs į mūsų sakinių struktūrą. Atsiras daug sulietuvintų žodžių. Čia gali būti ir gerai, ir blogai. Blogai, kad tokia sena kalba pasikeis taip drastiškai, gerai — kad ji išliks.

Pati kalba pasikeis ne tik žodžiais ir sakinių struktūra, bet gal ir gramatika. Galimas dalykas, kad nosinės bus rečiau vartojamos, retesnės formos, pavyzdžiui mažybiniai daiktavardžiai išnyks. Aš manau, kad čia nėra nieko nuostabaus, nes formos, kaip dviskaita, jau dabar nevartojamos.

O kaip su pačia kultūra? Dainos, šokiai, aš manau, išliks ilgiausiai. Dainos yra gražios ir nesunkios išmokti. Menas bus brangesnis, nes jo bus mažiau. Šokiai išliks, kol bus šokančių mergaičių. Papročiai išliks todėl, kad mes juos esam išmokę nuo pat vaikystės. Jie pasidarė mūsų gyvenimo dalis. Aš nežinau, kas norėtų kitaip praleisti Kalėdas, jei ne prie Kūčių stalo.

Lietuvybė išliks, bet ji bus pasikeitusi. To mes negalim išvengti. Jei tie pasikeitimai neatsiras dar šioje kartoje, tai jie atsiras trečioje arba ketvirtoje.

Nors aš nuklystu truputį nuo savo temos, tačiau manau, kad verta trumpai pasvarstyti lietuvių kalbos vertę ir jos reikalingumą. Aš tikiu, kad ji verta išlaikyti ir mokėti dėl kelių priežasčių. Pirma, mokėdami lietuvių kalbą, mes palaikome ryšius su mūsų tėvyne. Antra, mokant daugiau kalbų, atsidaro durys į platesnį pasaulį studijuojant.

Algis Čepas

Toronto ateitininkų šventė

Šeštadienį, balandžio 19, atvyko daug svečių iš kitų vietovių į mūsų ilgai lauktą šventę. Traukiniu atvažiavo 29 moksleiviai iš Čikagos. Tai buvo didžiausia grupė. Buvo moksleivių taip pat iš Hamiltono, Klevelando, Ročesterio, Racine, Kenošos ir Montrealio. Mes jiems pažadėjom įdomią, gražią programą ir manau, kad tą pažadą išpildėm.

Tiems, kurie atvyko iš kitų miestų, tuoj buvo priskirtos nakvynės. Registracija torontiškiams prasidėjo apie pirmą valandą, bet po to teko gana ilgai laukti, kol programa prasidėjo.

Dr. Adolfas Damušis iš Detroito pradėjo šventę trumpa, bet įspūdinga paskaita. Tai buvo daugiau jo patirtis, išgyvenimai ateitininkiškoje srityje, negu tikra paskaita. Kuo skiriasi šių dienų ateitininkas nuo jo laikų? Darbas buvo tas pats, bet metodai skirtingi. Pvz. punktualumas ir nesivėlavimas į susirinkimus buvo būtinas. Mums šiandien kartais to trūksta. Manau, kad mes galėtumėm stengtis jų pavyzdį įgyvendinti ir šiandien. Toliau dr. Damušis minėjo, kad jų susirinkimai dažnai būdavo 6 valandą iš ryto. Šeštą valandą! Ar gerai išgirdom? Ir seniau ateitininkai rengė ne tik susirinkimus, bet ir ekskursijas. Pavyzdžiui, jie paimdavo laivą ir taip praleisdavo gerą dalį dienos plaukdami Nemunu. Jis palygino nuotolį, kurį padarydavo ateitininkai, važiuodami iš Panevėžio į Palangą ir dabar iš Čikagos į Torontą. Tolimas kelias vieniems ir kitiems nesustabdė išvažiavimų ir tuomet. Visi norėjo, kaip ir dabar, sužinoti kokia veikla vyksta kitoje vietovėje pas ateitininkus.

Jo nuomone, ateitininkai daug davė Lietuvai. Moksleivių būreliai svarstė klausimus, kurie tada buvo svarbūs ir reikšmingi. Daug idealizmo parodė Lietuvos ateitininkai ne tik laisvės, bet ir karo metu. Iš jų išaugo didelės gretos jaunų vyrų ir moterų. Tai buvo jaunystė, paremta idealizmu ir realizmu. Dr. Damušis nesigaili savo jaunų metų, praleistų ateitininkų veikloje. Būtų gera, jeigu mes taip pat galėtumėm sakyti po ilgesnio laiko. Dr. Damušis ir dabar viskam atranda laiko. Ir anoji šventė pas mus nebuvo išimtis. Tai buvo gera proga žvelgti į praeitį mums visiems.

Turėjom trumpas diskusijas būreliuose ir po to sekė Mišios. Kai pasibaigė, visi išsiskirstė ir ėjo savais keliais. Vakare įvyko triukšmingi šokiai Prisikėlimo parapijos salėje ir atrodė, kad visi buvo patenkinti, ypač svečiai iš tolimos Čikagos.

Sekmadienį visi ėjom rikiuotėje į bažnyčią. Mišias paįvairino giedojimas, pritariant gitaroms. Kai pasibaigė, visi grįžom atgal į seselių namus pusryčiams. Vieni valgė, kiti platino savo laikraštėlį "Pirmyn Jaunime".

Popietinė programa prasidėjo parapijos salėje, kur gerokas skaičius moksleivių ir studentų davė įžodį. Meninė programa visus linksmino. Paskutinis vaidinimas lietuviškas "Romeo ir Julija" buvo vienas juokingiausių dalykų, girdėtų toje salėje. Aplamai, programa buvo gana gerai suplanuota ir tikimės, kad kitais metais bus dar geresnė, nes mes daug išmokom iš šių metų pasisekimų ir klaidų.

VYTAUTAS ABROMAITIS

Žmogus ir pažanga

Gyvename mažame pasaulyje, kurį technologinė pažanga vis siaurina ir daro dar mažesnį. Atlantas, kuris prieš šimtą metų buvo milžiniška jūra, dabar yra lengvai perskrendamas. Atstumai, kuriem perplaukti reikėjo mėnesių, dabar per keletą valandų yra nugalimi. Net mėnulis — mažas taškas erdvėse dabar darosi jau prieinamas. Žmogaus gyvenimas prailgintas. Ligos, numarinusios tūkstančių tūkstančius žmonių, dabar yra užmirštos ir nežinomos. Širdys perkeliamos iš vieno žmogaus kitam. Technologija yra nugalėjusi beveik viską, kas gyvenimą žmogui sunkintų! Žmogus yra tikrai padaręs didelę pažangą.

Bet kas iš to?! Nukariauti priešai, kurie žmogaus gyvenimą ribojo, sudaro naujas kliūtis, kurios vėl riboja žmogų. Imkim, pavyzdžiui, automobilį — pažangos žaislą, kuris yra susiaurinęs distancijas. Be technologinės pažangos automobilis, be abejonės, nebūtų buvęs išrastas. Automobilis duoda žmogui daug patogumų — nuveža žmogų gan greitai į reikiamą vietą, žiemą — šiltas, vasarą — vėsinamas. Aišku, negalima sulyginti automobilio su arkliais ir karieta. Bet pagalvokite kitaip. Automobilių yra daug. Jų dujos teršia miestuose orą. Jų greitis žmogų dažnai užmuša — daug greičiau, negu arkliai ir karieta. Galbūt kada nors automobiliai bus tiek tobuli, kad tos kliūtys bus išspręstos, bet atsiras kitos.

Žmogus yra tapęs pažangos vergu. Žmogui įgimta pasidaryti gyvenimą lengvesnį, bet įgyvendinti pagerinimai pasensta ir palieka vietos tobulinimui. Tie tobulinimai irgi pasensta ir vėl reikia juos tobulinti. Dėlto pažanga galima isivaizduoti kaip ratą, kuris amžinai sukasi vietoje — greityn ir greityn, bet niekur nenukeliauja.

Eugenijus Girdauskas

Jauna dailininkė Rasa Arbaitė, kurios darbų paroda buvo surengta Santa Monica Public Library, 1343 Sixth Street, Santa Monica, California, USA. Buvo išstatyti 47 aliejiniai paveikslai, 26 grafiniai škicai, 29 spalvoti piešiniai įvairiom kortelėm. Jaunoji dailininkė, 14 m. amžiaus, VIII skyriaus mokinė, dalyvauja ateitininkų ir skautų organizacijoj, tautinių šokių grupėje. Tai jau ketvirta individualinė jos meno darbų paroda

GELMIŲ BALSAI

Sėdėjau aš pats vienas
Tarp nakties juodumos.
Mano siela sunki buvo,
Nes rūpesčiai augo ir augo.

Iš tolumos kilo "crescendo"
Tyliai, pamažėl muzika tautos.
Tai garsas — ar iš sienų, ar laukų?
Bet ne, iš mano paties gelmių!

Prosenių balsai
Iš visų pusių man dainavo...
Sekė seną pasaką užmirštų laikų.

Iš mirusiųjų lyg prisikėlė seni veidai,
Jų ašarotos akys mane klausė
Ir jų balsuose vis skambėjo —
Kodėl... Kodėl?

Įsijungė ir kitas balsas,
Dar silpnas, bet ėjo garsyn.
Negalėjau suprasti visko,
Tik žodžius: te stiprybę semia.

KAIP MAŽA ŽVAIGŽDĖ

Tarp visų kapų manasis vienas
Be paminklo, be gėlių — apleistas.
Visiem kitiem mirtis — metas pailsėti,
O man — liūdėti.

Aš miriau taip, kaip gyvenau —
Vienas, be draugų, be meilės.
Gyvendamas aš ilgėjausi mirties,
Bet miręs aš ilgiuosi gyvenimo...

Čia aš nejaučiu fabrikų dūmų,
Negaliu rėkti piktai, pažiūrėt į dangų,
Mano gyvenimas buvo kaip maža žvaigždė —
Nepastebėta sužibėjo, nepastebėta... dingo.

ANTANAS ŠILEIKA

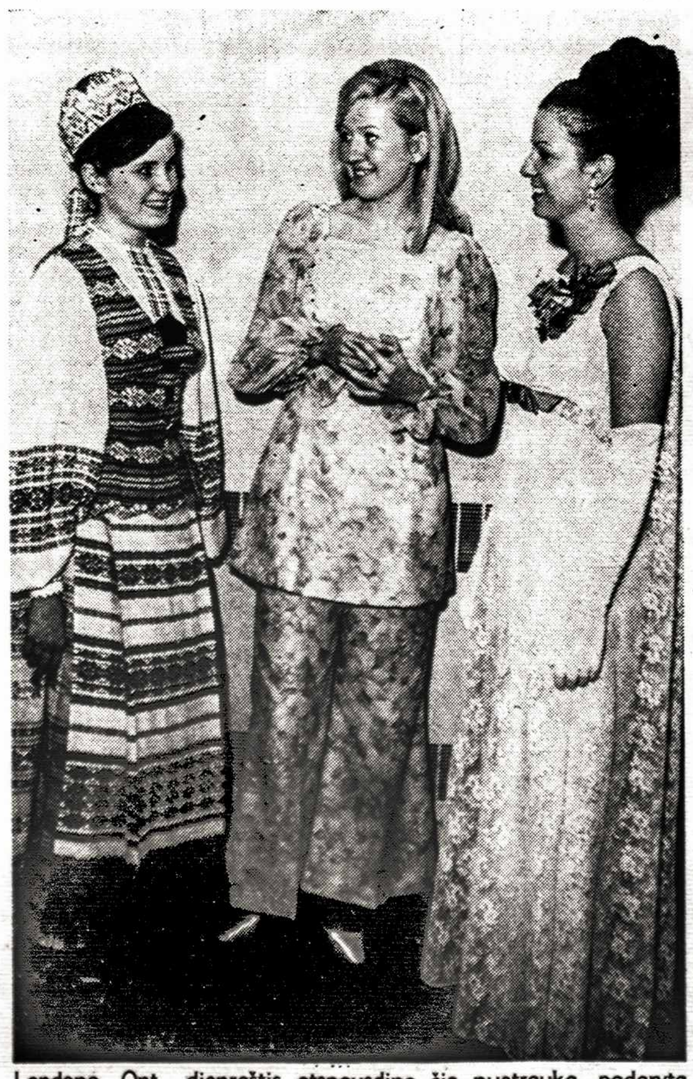

Londono, Ont., dienraštis atspausdino šią nuotrauką, padarytą sportininkų baliuje, kur susitiko trys lietuvaitės (iš kairės): "Grandinėlės" šokėja Balaitė iš Klevelando, karalaitės rinkimų komisijos narė M. Daniliūnaitė iš Londono ir dar nekarūnuota karalaitė I. Žebertavičiūtė iš Delhi Nuotr. Free Press

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

JĄ TIKRAI MYLIU

Prie durų ramiai stoviu,
Nieko kito negirdžiu,
O į ją kai pasižiūriu,
Jaučiu, kad ją tikrai myliu...

Ji stengiasi mane teisingai auginti,
Nuliūdusią mane užjaučia...
Visko, ką tik gali, nori išmokinti
Ir prie širdies mane glaudžia.

Jos mažas, išvargęs veidelis
Visuomet švelnus,
Jos tylus rimtas žodelis,
Visuomet meilus.

Ji vis gerą žodį randa,
Ir visuomet ji daili.
Mane visą laiką prižiūri
Ir visuomet taip rami.

Jį tokia gera man yra,
Kad nenorėčiau aš kitos!
Meilė iš jos širdies byra —
Ką daryčiau aš be jos?!

JŪRATĖ GIMŽAUSKAITĖ, X sk.

ATSKRENDA PAVASARIS

Ant žąsies sparnelių,
Ant sparnų pilkosios,
Skrend pavasarėlis
Iš pietų šalies.
Saulės spindulėlių
Aukso pavadėliai,
Mėlynos padangės
Skraistė ant peties.
Po sparnu — kregždutė,
Po kitu — drugelis.
Po kaklu pintinė
Žydinčių gėlių.
Gi mažam Vytučiui
Dar žalia varlytė
Dugne pintinėlės,
Tarp kitų daiktų.
Dievo štai karvytė
Ant lapelio tupi,
Žiūri, kada sodą
Savo pamatys.
Kiekvienam gimtinė
Ir tėvynė rūpi —
Ir vėl ją pamačius
Suplazda širdis...

V. Šmaižienė

Motinos Dienos proga

RAŠO TORONTO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS MOKINIAI

Motina yra mūsų globėja. Jei kas suserga, ji vis slaugo. Jeigu vaikas susižeidžia, ji juo rūpinasi. Jeigu ko nors nesupranti, ji paaiškina ir pasistengia padėti. Rytas gali būti bjaurus ir pilkas, bet su mamos šypsena tas niūrus rytas prasiblaivo ir saulė vėl prašvinta. Dienos skubiai bėga ir laikas niekad negalės būti atpirktas, bet jeigu motinos netektume, ar gyvenimas vis eitų pirmyn?

Audronė Dūdaitė, 7b sk.

* * *

Motinos svarbos neįvertina mergaitė tol, kol netampa moterimi, palieka motinos prieglobstį ir pati pradeda naują gyvenimą. Tada tik atsiveria jausmai motinai, tada tik ji sako: "Motina man davė gyvybę ir išmokė gyventi. Be jos nežinau kuo būčiau tapusi ir kur nuėjusi. Ačiū, Mamyte!"

Rasa Dilkutė, 7b sk.

* * *

Kiekvienais metais švenčiame Motinos Dieną. Tą dieną visi prisimename savo mamytes. Tą prisiminimą žmonės paženklina įvairiais būdais. Daugelis mūsų einame pasimelsti ir paprašyti Dievulį, kad saugotų ir laimintų mūsų mamytes. Mes ir mūsų tėveliai sveikiname mamytes su gėlėmis ir dažnai įteikiame kokią nors dovanėlę. Taip pat stengiamės pralinksminti mamytes būdami joms geri.

Anita Klibingaitytė, 6b sk.

* * *

Mes visi gyvename ant žemės ir jos vaisiais mintame, todėl ir galime sakyti, kad žemė yra mūsų antroji motina. Žemė yra graži ir pažiūrėti, ir maloni gyventi. Žemės dėka žmogus yra greitesnis už paukščius, augščiau už juos skraido, vikresnis už žuvis, nes giliau už jas nardo, tvirtesnis už betkoki žvėrį, nes juos gali nugalėti. Visa tai žmonės turi vien žemės dėka. Žemė yra mums kaip motina. Ar nebus su žeme taip, kaip su motina? Pradedam ją tinkamai įvertinti, kai jau yra per vėlu, nes jos jau esame netekę.

Romas Bubelis, 6b sk.

* * *

Motina yra viena ištikimiausių žmonių. Jos meilė niekad negęsta. Ji yra nepailstanti draugė, patarėja ir mokytoja. Lietuvės motinos ypatingai pasišventusios savo vaikų labui ir atlieka didžiausią darbo dalį lietuviškos kultūros, kalbos, tautosakos ir papročių plėtime bei saugojime. Jeigu motinos mūsų tam gražiam lietuviškam darbui neparuoštų ir neparagintų, mes nei jos kalbos, nei pačios tautos nepažintumėm. Man labai miela būti lietuvių tarpe. Aš mėgstu ir gerbiu lietuvių kalbą, papročius ir esu dėkinga savo motinai, kad mane supažindino ir paruošė mylėti tai, kas gera.

Silvija Šarkaitė, 9b sk.

* * *

Jei mamos nebūtų, tai nebūtų kam nunešti savo skausmų ir problemų. O mes ar dėkojam savo motinai? Mes nervinam, skriaudžiam ją. Mama turi daug kantrybės ir viską mums atleidžia. Kartais ji supyksta ant mūsų. Dabar, kai metai bėga, mamai sunkiau ir sunkiau darosi. Už tai mes turim padėti savo mamytei taip, kaip ji mus liūliavo, kai mes gulėjom lopšely.

Daina Grabauskaitė, 7b sk.

* * *

Aš turėčiau būti geras vaikas, labai gerai mokytis, kad mano tėveliai džiaugtųsi. Turėčiau savo broliuką pamokyti, kad tėveliai galėtų pailsėti. Turėčiau ne tik pats visada kalbėti lietuviškai, bet ir savo broliukui priminti kalbėti lietuviškai savųjų tarpe. Turėčiau mokytis visai neragintas. Svarbiausia, turėčiau būti klusnus. Vėliau, užbaigęs augštąjį mokslą, galėčiau daugiau padėti savo tėveliams, savo broliukui, tautiečiams ir savo tėvynei.

Gytis Andrulis, 8 sk.

Norime nepataikaujančios meilės

Dukrelė skubiai ruošiasi į mokyklą:

— Mama, nerandu švarių kojinių!

— Stalčiuje, dukrele.

— Mama, ar išlyginai bliuzę?

— Spintoj, dukrele.

— Mama, kur mano batai?

— Už durų, dukrele.

Apsirengusi dukrelė atskuba pusryčių:

— Ak ir vėl kepti kiaušiniai! Nejaugi, mama, nemoki pagaminti ko nors geresnio!

Tai būdingas atvejis, kuris kartojasi daugelio šeimų namuose.

Mielos mamytės, žinau, kad Motinos Dieną yra įprasta duoti jums dovanų. Tai labai teisinga, bet aš turiu ir prašymų. Pirmiausia aš jums papasakosiu apie Albertą — berniuką mano klasėje anglų mokykloje. Kai gavome antro trimestro pažymėjimus, Albertas labai nusiminė. Aš paklausiau jį, kodėl toks nuliūdęs. Jis atsakė: "Ir tu nusimintum gavusi tokius pažymius." Bandžiau patarti: "Tai paprašyk savo mamą, kad jinai tave pastūmėtų ir prižiūrėtų pamokas paruošiant." Albertas atsakė: "A, jai nelabai rūpi, ji niekad nenori padėti. Ji visur mane leidžia, nesustabdo, nieko nesako — ji manęs nemyli." Tikrai, mamytės, mes norime, kad jūs prižiūrėtumėt mūsų pamokas. Tuo momentu gal padejuosim, papyksim, bet vėliau dėkosim. Tvarkykit ne tik mūsų pamokas, bet ir mūsų elgesį. Sekite, kur mes einam, kaip rėdomės ir su kuo draugaujam. Aišku, tai nereiškia, kad niekur mūsų neturėtumėte leisti ir kad mūsų sijonai turėtų vilktis žeme, bet juo daugiau dėmesio jūs rodysit, juo bus geriau. Mes kartais trokštame rūpestingos, sąmoningos ir nepataikaujančios meilės.

Nepykite ant mūsų, bet duokite kas vertinga ir naudinga, sulaikykit nuo blogų įtakų. Kai buvom maži, nenutraukėt akių nuo lopšelio, nenutraukit ir dabar.

Ramutė Birgelytė

Cicero ateitininkai jaunučiai atlieka programą šventės metu. Už jų matyti didelis ateitininkų organizacijos ženklas

Nuotr. E. Šulaičio

Mano motina

Pasisako Hamiltono šeštadieninės mokyklos mokiniai

Mano mama yra meilės simbolis. Ji ne tik dirba dėl manęs, bet ir parodo, kad pasaulyje yra vertingesnių dalykų nei pinigai, valgis ar drabužiai. Moko meilės, teisingumo ir geros valios. Ji parodo, kad gyvenimas nėra nei blogas, nei geras, bet toks, kokį aš jį padarau.

Per savaitę ji dirba, kad man geriau būtų gyventi. Nevieną kartą ji yra sakiusi: "Viskas dėl tavęs, vaikeli. Man nesvarbu, kiek aš turiu dirbti, tik kad tu išeitum mokslą, kad užaugus galėtum gerai, ramiai be jokių sunkumų ir skausmų gyventi." Iš meilės ji pyksta, iš meilės ji juokiasi. Iš meilės ji verkia ir iš meilės jinai rūpinasi mano gerove. Kai jos nebus, aš ją tikrai įvertinsiu. Už visus jos skausmus ir pagalbą dabar aš jai galiu atsilyginti tik paprastais žodžiais: "Mama, aš tave myliu!"

Irena Pareštytė, X sk.

* * *

Tai žodis, kurį mes girdime kasdien, bet ar jį įvertiname? Mama, kai mes ją geriau pažįstame, yra daug daugiau, negu žodis. Mes ją matome nuo ryto iki vakaro dirbančią, nuolat tvarkančią. Kur tik žiūrime, ten ir ji iš paskos renka mūsų numestus drabužius ir šiukšles. Vaikai, tai mes, manom, kad daug dirbam! Nesuprantame, kad ji per dieną ant kojų ir tiktai dėl mūsų nenori pailsėti. Kiek kartų mes nusikalstam jai? Bara mus, atrodo, labai smarkiai, bet tai tik paviršutinė išraiška. Juo daugiau bara, juo daugiau ji išreiškia savo meilę mums. Vos parėję iš mokyklos, nepagalvoję tuoj pat klausiame: "Kas paruošta valgyti?" Jeigu ji pyksta, mes atšokame sakydami: "Ką aš padariau?"

Kartais mes labai nustembam, kai paprašę leidimo kur nors eiti gauname jos sutikimą. Kaip čia gali būti? Ir greitai nubėgame, bijodami, kad nepakeistų nuomonės. Užmirštame, kad ji kadaise buvo mūsų amžiaus ir turėjo tokius pačius jausmus, nors gal ir skirtingais dalykais domėjosi. Motina yra visuomet atleidžianti.

Žodis "motina" reiškia tiek daug, kad neįmanoma net apibūdinti. Mes turime metuose vieną dieną jai paskirtą, bet ar to užtenka? Atsakymas yra labai aiškus: kartas nuo karto sulėtinkime savo bėgantį gyvenimą ir pagalvokime daugiau apie savo motinas.

Kęstutis Šeštokas, X sk.

Mamytei

Iš pavasario gėlių
Gražią alyvų puokštę Tau skiriu.
Prisimink, Mieloji —
Šios gėlės — širdis manoji.

ABC mane Tu mokei,
Skaityti ir rašyti pratinai,
Neužmiršt gimtos kalbos
Mane visuomet skatinai.

Ši kukli puokštė — alyvos
Tegu būna Tau padėka
Tą brangią Motinos Dieną,
Kai mūsų širdys pabunda purienom.

VILIJA MALCIŪTĖ,
II kursas, Montrealis

KODĖL AŠ MYLIU SAVO MAMYTĘ

Mano mamytė tokia graži, tai kaip aš jos nemylėsiu? Kai aš buvau mažytė, ji mane rengė kaip lėlytę. Ji nupirkdavo visko, ko aš tik norėdavau. Vėliau, kada aš jau paaugau, ji mane leido į mokyklą. Kartais, jei aš negaudavau gerų pažymių, ji mane nubausdavo, o kai gaudavau gerus pažymius, visą vakarą ji būdavo linksma. Ji nori, kad aš būčiau gerai išauklėta, mokydavo kaip prie stalo elgtis. Kai ateina laikas miegoti, tai mane gražiai paglosto. O aš Motinos Dieną jai nuperku po mažą dalykėlį, kad ji žinotų, kad aš ją myliu

Regina Kudžmaitė,
Montrealis, VI sk.

Mėgiamiausios mano gėlės

Man pavasarį labai patinka gėlės. Iš visų gėlių labiausiai man patinka rožės, tulpės, astros ir rūtos. Daugiausia tulpių auga Olandijoje, bet jų yra ir kituose kraštuose. Geriausia tulpes sodinti prieš saulę. Jeigu pasodini didesnį tulpės svogūną, tai ta gėlė užauga didesnė ir gražesnė. Prie krūmelių tulpės yra gražesnės — šviesios spalvos. Tulpių yra ružavų, raudonų, geltonų, violetinių ir margų. Tulpės, išsprogusios anksti pavasarį, turi 30-40 cm. augščio. Kitos, kurios auga 2-3 savaites ilgiau, turi 60-70 cm. augščio. Jeigu nori nuskinti vieną tulpę, tai reikia ją skinti su lapais. Tulpę nuskynus su daugiau lapų, jos svogūnas užaugs didesnis. Tai šiaip taip jau pabaigiau papasakoti apie tulpes. Rožė yra visų gėlių karalienė — gražiausia iš visų gėlių. O astros ir rūtos auga prie mūsų namu.

Julytė Adamonytė,
Montrealis, V sk

Atūžia, atskuba pavasaris ir Kanados šiaurėje — Nuotr. M. Pranevičiaus

Lietuvos krepšininkų sukaktis

1939 m. gegužės 28 d. Kaune Lietuvos krepšininkai antrą kartą pasipuošė Europos čempijonų laurais. Taigi, šiomis dienomis sueina 30 metų nuo tos garbingos dienos. Su liūdesiu betgi prisimename faktą, kad Lietuvos krepšininkai negalėjo vėliau varžytis tarptautinėje arenoje ir ginti Europos meisterių titulo. Lietuvos okupacija ir tolimesnieji įvykiai išstūmė lietuvius krepšininkus iš tarptautinių gretų, kuriose rungtyniauja tik nepriklausomos valstybės.

Pasipuošęs Kaunas

Šiandien galime tik prisiminti praėjusius laikus ir gaivintis anų dienų prisiminimais. "Gegužės mėn. 21 diena Kaunui buvo ypatinga. Visi namai ir įstaigos pasipuošė tautinėmis vėliavomis, o šventiški kauniečių veidai skelbė apie didįjį įvykį. Į halę plaukė kartų kartos — šalia žilagalvio senelio, jau krypstąs senatvėn jo sūnus su savais vaikais. Halę pašventino kun. Kapočius, orkestras sutrinko maršu ir įžygiavo pirmenybėse dalyvaujančios aštuonios komandos su savo valstybės vėliavom. Priekyje estai, toliau suomiai, prancūzai, vengrai, italai, latviai, lenkai ir paskutinieji — lietuviai. Pirmenybes atidarė prezidentas A. Smetona, visos komandos buvo pristatytos, o po to tautiškų šokių pašoko gimnazijų grupės. Tautiški drabužiai, jaunos mergaitės erdvioje halėje ir įvairūs šokiai tartum išsakė lietuvišką paprastumą, nuoširdumą ir gilų grožio pajutimą", — taip rašė K. Čerkeliūnas leidinyje "Lietuviškasis krepšinis" (išleistas Čikagoje 1957 m.)

Tebėra gyvi

Tose pirmenybėse iš eilės krito: Latvija 37:36, Estija 33:14, Lenkija 46:18, Prancūzija 47:18, Vengrija 78:15, Suomija 112:9 ir Italija 48:15 Lietuvos rinktinei daugiausia taškų laimėjo Pranas Lubinas 96 (jis taškų gausumu užėmė III vietą iš visų pirmenybių dalyvių), Budriūnas ir Ruzgys po 75, Puzinauskas 60. Be šių, rinktinėje dar žaidė Kriaučiūnas, Jurgėla, Andrulis, Baltrūnas, Nikolskis, Leščinskas, Petrauskas, Norkus.

Šiandien daugumą tų pirmenybių Lietuvos rinktinės žaidėjų turime Amerikoje, didžiąją dalį Čikagoje ir jos apylinkėse. Išeivijoje gyvena dauguma ir kitų krepšininkų, kurie žaidė II-se Europos pirmenybėse Rygoje (jie ten pirmą kartą pasipuošė Europos nugalėtojų vardu) ar šiaip tarptautinėse varžybose. Iš krepšinio žaidėjų, kurie iškėlė Lietuvos vardą, vien tik Čikagoje ir jo apylinkėse turime: Kriaučiūną — rinktinės kapitoną, Talzūną — geriausią Lietuvos rinktinės taškų metiką II Europos pirmenybėse, Puzinauską, Ruzgį, Budriūną, K. Savicką.

Išgarsino Lietuvą

Lietuvos krepšininkai, pasiekę laimėjimus dvejose Europos pirmenybėse, Lietuvos vardą pasaulyje išgarsino daugiau, negu betkas kitas. Po pirmojo Lietuvos laimėjimo II Europos krepšinio pirmenybėse Čikagos "Draugas" vedamajame rašė: "Tas laimėjimas yra Lietuvos jaunimo laimėjimas. Nėra abejonės, kad tuo mūsų tauta nemažai laimėjo. Tai pakėlė lietuvių sportininkų prestižą visoj Europoj ir išgarsino mūsų tautos vardą. To laimėjimo žinios pasiekė ir Amerikos didžiuosius laikraščius. Vadinasi, visas pasaulis sužinojo, kad Lietuva ir sporto atžvilgiu daro pažangą."

Kai buvo minima 20 metų sukaktis pirmojo Lietuvos laimėjimo Europos krepšinio pirmenybėse, 1957 m. Čikagoje buvo surengtas Lietuvos krepšinio veteranų pagerbimas ir net jų parodomosios rungtynės. Tada susirinko apie 10 žymiųjų mūsų krepšinio atstovų. Nuo to laiko jau keli mirė, tačiau jų dauguma tebegyvena. Reikėtų ir vėl juos sukviesti, pagaminti filmą, kad jie bent juostoje išliktų visiems laikams gyvi.

Uždegė jaunimą

Anų dienų krepšininkai davė impulsą ir vėlesnių laikų Lietuvos jaunimui, kuris krepšinį pamilo ir siekė augštumų. Nors ir neturėdami laisvos valstybės, lietuviai krepšininkai ilgą laiką buvo pirmieji Sov. Sąjungoje, o taip pat ir kitose "respublikose". Jie skynė ir tebeskina pergales ir dabar, nors jų pastangos įrašomos rusų vardu. Net ir šiomis dienomis Lietuvos krepšininkas Modestas Paulauskas yra laikomas vienu geriausių krepšininkų pasaulyje. Panašių į jį yra ir daugiau.

Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje parodytas dėmesys krepšiniui ir pasiekti laimėjimai nėra nutylimi ir dabar, nors paprastai daugeli tų laimėjimą dabartinėje spaudoje stengiamasi sumenkinti. 1969 m. kalendoriuje, kuris skirtas Lietuvos sportui atžymėti, yra prisimenamos Lietuvos pergalės Europos krepšinio pirmenybėse ir rašoma: "Tiesa, didžiausius nuopelnus šiose mūsų vyrų rinktinės pergalėse pelnė Amerikos lietuviai, laikinai atvykę į Lietuvą ir po to vėl grįžę į savo antrąją tėvynę. Tačiau tos pergalės sukėlė visoj respublikoj entuziastingą krepšinio mėgėjų sąjūdį, kuris turėjo tiesioginės įtakos tolesniam šios sporto šakos išplitimui, jos didžiuliam populiarumui pokario metais."

Ed. Šulaitis

Vokiečių revoliucija prieš 50 metų

(Atkelta iš 3-čio psl.)

paruošė programą jos įsteigtai KPD. Ji buvo vokiečių revoliucijos siela, o Liebknecht — tik iškaba.

Suimami vadai

Abiejų pašalinimas buvo suplanuotas gruodžio mėnesį, kai Berlyno gatvėse iškabinti plakatai skelbė: "Darbininkai, tautiečiai! Tėvynė yra pavojuj. Gelbėkit ją. Jai gresia pavojus ne iš lauko, bet iš vidaus — iš spartakininkų grupės. Nužudykite jų vadą Liebknechtą. Turėsite laisvę, darbą ir duoną". Pasirašė "Fronto kareiviai". Faktinai tą plakatą parašė kiti, nes kareiviai dar nebuvo grįžę iš fronto. Noskė buvo davęs įsakymą gvardijos kapitonui Pabst sekti Liebknechto ir Rozos telefoninius pasikalbėjimus bei kiekvieną jų pajudėjimą. "Raudonosios Vėliavos" redakcija kelis kartus buvo kareivių išdaužyta, o vadai slapstėsi pas savo draugus, vis išleisdami naujus atsišaukimus. Pagaliau sausio 15 d. Liebknecht su Roza buvo surasti, suimti ir sunaikinti.

Nors šie "Spartako" vadai nebuvo tokio masto, kaip rusų Leninas ir Trockis, bet jų vardai reiškė prasidedančią vokiečių revoliuciją, kuri su jų mirtimi pasibaigė.

• Du San Juan provincinio universiteto profesoriai Pablo Sacchero ir Mariano Gambier surado 11 mumijų, kurios gali būti dvigubai senesnės už Egipto faraonu. Radinys buvo aptiktas oloje, 74 myliu atstume nuo Argentinos sostinės Buenos Aires.

Stovykla jau artėja

"Prisiminiau praleistą laiką su draugais prie vandens, smėlyje ir panorau vėl grįžti į stovyklą..., bet nebegaliu. Laikas bėga ir reikia pačiai pradėti užsidirbti mokslui pinigų..."

Taip dažnai skaitome draugų bei draugių laiškus, prisimindami su jais vasaros stovyklas, ir pagalvojame, kad ir mums jau neužilgo reiks sekti jų pavyzdžiu. Tada nebeliks laiko atostogoms, nebeliks laiko pagulėti prie ežero, padūkti vakare prie laužo, vaidinti savo būrelio sukurtuose vaidinimėliuose ir dainuoti, dainuoti... Stovyklaudami susirandame daug draugų, išmokstame diskutuoti, išreikšti savas mintis kitų tarpe. Dažnai tie surasti draugai ir lieka draugais ilgą laiką ir po stovyklų.

Ir šiais metais ruošiamos vasaros stovyklos moksleiviams ir jaunučiams ateitininkams: Dainavoje — moksleiviams nuo birželio 22 d. iki liepos 5 d., jaunučiams Dainavoje — nuo liepos 6 d. iki liepos 19 d.; Wasagoje — moksleiviams ir jaunučiams kartu nuo liepos 6 d. iki liepos 19 d.; Montrealy "Baltijoj" moksleiviams ir jaunučiams — nuo liepos 19 d. iki liepos 27 d.; Kennebunkporte — moksleiviams ir jaunučiams nuo rugpjūčio 3 d. iki rugpjūčio 17 d.; Kalifornijoj — jaunučiams nuo rugpjūčio 3 d. iki rugpjūčio 10 d.

MAS centro valdyba ragina visus tėvus pagalvoti apie savo vaikų stovyklavimą. Vaikystė greitai praeina, kodėl jos dalį nepraleisti lietuviškoje ateitininkiškoje stovykloje?! Neužilgo bus paskelbta pas ką registruotis įvairiuose miestuose ir stovyklų kaina.

MAS CENTRO VALDYBA

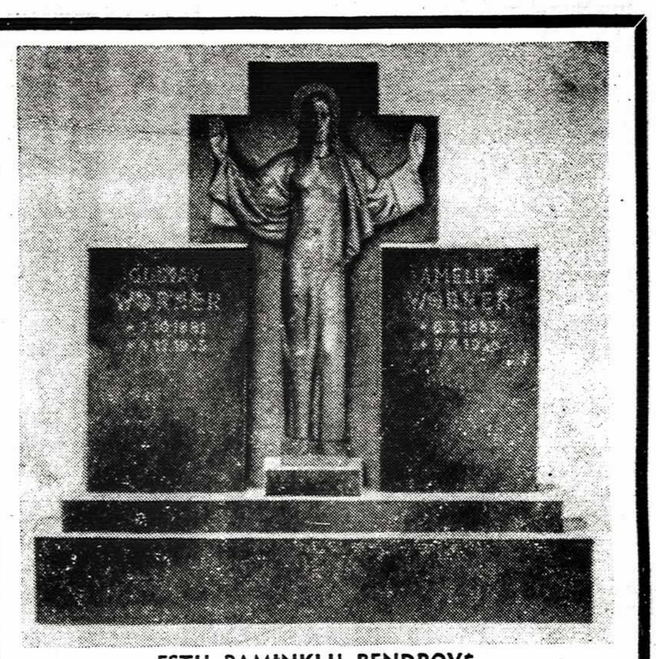

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

W Westinghouse
VĖSINTUVAI IR DRĖGMĖSIURBIAI

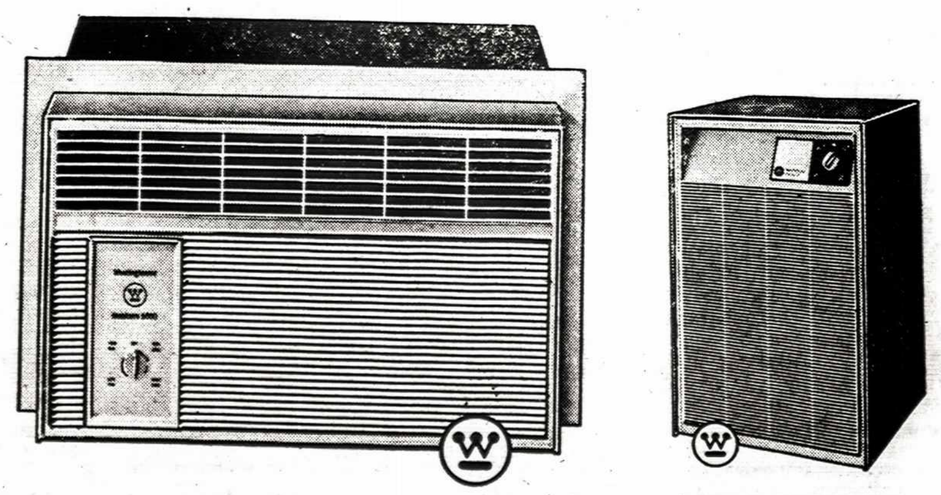

ORO VĖSINTUVAI
Nuo $179.00

DRĖGMĖSIURBIAI
Nuo $109.00

YOU CAN BE SURE IF IT'S WESTINGHOUSE W

Taip pat parduodame šaldytuvus, elektrines krosnis, skalbimo ir džiovinimo mašinas ir kt.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont. Tel. 522-5028
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Mokinys, mokytojas, metodas

MOKYTOJA ELENA KRIKŠČIŪNIENĖ

Šiandien visur reikalaujama reformų mokyklose. Nepasitenkinimai iš visuomenės, mokinių riaušės verčia mokyklų vadovybes ieškoti naujų kelių, naujų būdų pritaikyti mokyklą šių dienų reikalavimams, padaryti ją patrauklesnę, neatsilikusią nuo gyvenimo. Niekas nežino ko nori, o visi šaukia. Kiekvienas naujas planas, atrodo, išspręs visas problemas, bet vos pagyvenę porą metų jie griūva kaip nepasisekęs bandymas. Pvz. prieš kelis metus Ontario Robarts įvestas padalinimas į penkerių metų akademinį "Arts ir Science" kursą, ketverių metų technikos ir komercinį kursą, atrodo, turėjo padėti kiekvienam mokiniui surasti savo kelią. Šiandien jis jau laikomas neatsiekusiu tikslo ir visos viltys dedamos į Hall-Dennis pasiūlytą beskyrės mokyklos sistemą.

Išstumta mintis

Patenkinti šių dienų visuomenę ir sužadinti norą siekti mokslo yra labai sunku, nes žmogaus vidiniai ištekliai yra išsekę. Viskas, pradedant materialiniais reikalavimais ir baigiant idėjomis, žmogui pateikiama jau paruoštoj formoj. Pradedant mechaniniais daiktais krautuvėse, baigiant sensacijom filmuose — galima nusipirkti. O jeigu kuris ir norėtų atsisukti į savo vidų, ieškodamas ko nors, ko negalėjo rasti krautuvėje, vargu ką berastų, nes sugebėjimas ką nors suprasti ir pergalvoti pačiam liko neišvystytas — tam nebuvo reikalo. Nuo mažens vaikui kišami dailūs žaislai, vėliau jo tuštumą užpildo kišenėje nešiojamas radijas ar kita priemonė triukšmui sukelti.

Modernaus mokymo tikslas yra leisti vaikui vystytis jo paties būdu ir tapti kūrybinga, įdomia asmenybe. Deja, mokykla to tikslo pilnai neatsiekia. Didesnė dalis jaunuolių, atėję į universitetą, nesugeba galvoti. Jie tik jaučia, kad kažko trūksta, ieško savęs, bet kai reikia save išreikšti, nevisi turi ką pasakyti. Vaikų darželyje būdamas jis buvo originalus, bet kažkur tarp darželio ir universiteto jo asmenybė buvo palaidota. Ją palaidojo intereso stoka. Jis kažkur prarado savo entuziazmą, mokslas jam tapo nuobodus, mokykla — neišvengiama blogybė.

Kodėl neįdomu?

Kas gi atsitiko tam jaunuoliui, kuriam mokykla pasidarė neįdomi? Reikalas aiškus: jame nebuvo pažadintas kūrybinis vystymasis; galbūt jame nebuvo įskiepyta kūrybinė kibirkštėlė, gal ji kur nors jo raidoj buvo nuslopinta ir todėl jis neišaugo į vaisių nešantį medį. O žmogaus charaktery yra dvi galimybės: arba kurti, arba griauti. Krikščioniškoji tradicija skelbia, kad žmogus ateina į pasaulį gimtosios nuodėmės ženkle ir todėl linkęs į blogą. Rousseau paskelbė, kad žmogus ateina geras, tik visuomenė jį pagadina. Kaip bebūtų, ir kūryba, ir griovimas patenkina galios troškimo jausmą. Kadangi kūrybiškumas yra sunkiau pasiekiamas, jis duoda daugiau pasitenkinimo tam, kuris sugeba jį pasiekti. Kadangi griauti yra lengviau, negu kurti, vaiko pirmoji reakcija bus griauti. Pvz. įleiskime mažą vaiką į gėlių darželį; pirmiausia jis šoks skinti gėlytes ir tik tada, kai jam kur nors kampe leisime įrengti savo darželį, jis išmoks gerbti ir kito darželį bei gerėtis juo, neskindamas gėlių. Taigi, jei mažam vaikui nesudarysim salygų, kuriose jis galėtų pats augti, jeigu nepažadinsime jame kūrybingumo, jis būdamas mažas, viską ims, laužys, norės būti pirmas, o ir užaugusio idealas bus kovoti su kitais. Kaip pedagogas Fromm sako, jis gyvens neišgyventą gyvenimą, kurio rezultatas bus griovimas.

Čia tad ir iškyla mokytojo vaidmuo visu svarbumu: padėti vaikui išvystyti kūrybinga asmenybe ar bent nesužaloti jo, nepakenkti tolimesniam jo vystymuisi. Kad jo darbas būtų imanomas, klasėje turi vyrauti vaikui patraukli atmosfera. Ji priklauso nuo mokytojo asmenybės, jo naudojamo metodo ir nuo vaikų.

Prievarta ar paskata?

Mes esame įpratę skirti daug reikšmės mokslo kiekiui, kuri norime, kad vaikas priimtų ir permažai dėmesio kreipiame į sąlygas, kurios yra reikalingos nuteikti vaiko protui taip, kad jis tą mokslą priimtų. Mes nepajėgiam jo nuteikti taip, kad jis mokytusi, nes mūsų dėstymo metodas dažnai yra nepatrauklus. Tai kyla iš klaidingo įsitikinimo, kad vaikas mokykloje gali būti priverstas mokytis net prieš savo norą. Vaikui reikia paskatinimo visuose jo darbuose. Jis juos dirbs noriai tik tada, kai pats bus tai pergalvojęs. Kai jis pasiryš darbui, kuris yra jo pajėgų ribose, jam reikės patikimo žmogaus nurodyti tikslų kelią ir padėti susirasti medžiagą.

Kiekvienu atveju mokymas prasideda tik tada, kai vaikas, atradęs kaip galvoti, panaudoja savo galvojimą. Vaikas, pajutęs, kad jis pradeda suprasti, tampa patenkintas. Kad galėtume perduoti vaikui norimą žinių kiekį, pirma turime pasistengti, kad jos būtų jam patrauklios. Mes turime žiūrėti, kad perduotume tas žinias paprastai, suprantamai, kad pažadintume jo dėmesį ir galvojimą.

Vaikas iš savo pusės turi mūsų žinias priimti. Mes privalome kaip galėdami padėti jam tai atlikti. Padėti jam galėsime tiek, kiek turėsime jam įtakos savo asmeniu. Jeigu jis turės pasitikėjimą mumis, viską greit priims ir pasisavins, bet jeigu mūsų negerbs, jis atmes ką mes beduotume ir netgi vėliau nenorės apie tai pagalvoti. Vaikas jaučia pirma, negu jis galvoja, o galvoja taip, kaip jaučia. Jeigu jis jaučia antipatiją, ji nuolatos auga. Kadangi jaunystės įspūdžiai ilgiausiai užsilieka, ji gali sužaloti jo visą ateities gyvenimą.

Perduodamos žinios turi būti ne tik įdomios, bet ir tinkamos. Vaiko protas neturi būti perkrautas ar sumaišytas.

Baimė kaip priemonė

Pats blogiausias mokymo būdas yra prievarta ir baimė. Vaikas mokosi dorybių ne per kančią, bet kai yra sveikas ir laimingas. Bausmė gali būti naudojama tik tada, kai vaikas padaro nusikaltimą, bet ne kaipo priemonė priversti jį mokytis. Bandymas vaiką išmokyti baimės priemone yra didelė neteisybė ir skriauda. Tai priemonė pažadinti jame apgaudinėjimą ir pripratinti jį naudoti savo pojūčius, bet ne protą. Baimė ne tik sumaišo vaiką, bet ir paralyžuoja jo protines jėgas. Kai ta baimė bus didelė, taps stipresnė už jo sąžinės balsą, ir jis bandys nuduoti, kad jis žino tai, ko nepajėgia išmokti. Jo mokymasis visuomet bus susietas su nepasitenkinimo jausmu ir jį atgrasys visam laikui. Mokinys gi, kuris noriai kreips dėmesį į mokomą dalyką, nesudarys mokytojui jokio vargo.

Menas perteikti

Mokinys turi pasitikėti mokytoju ir neturėti jokių abejonių jo skelbiama tiesa. Jeigu mokytojas šiandien kalbės vienaip, o rytoj kitaip, jis vaike sukels baimę būti apgautu. Vaikas myli tiesą ir tiki tuo, kas sakoma, kol nesusiduria su priešingumais. Aiškumas yra sekantis dalykas po tiesumo. Mūsų mokymas turi turėti aiškų tikslą prieš akis. Nesvarbu, kaip mokytojas bus išsilavinęs. Jeigu jis neras tinkamo būdo savo žinioms perduoti, jo niekas neklausys. Aiškus ir paprastas mokymas pagaus dėmesį pačių blogiausių mokinių, bet tik tada, kai mokytojas pagrindinai ir nuodugniai žino, ko moko, ir sugeba prieinamai perduoti. Ir juo geriau dalyką suprantame, juo paprasčiau galime jį išaiškinti ir apibrėžti. Tik tada, kai pergalvosime pamoką ir būdus ją geriausiai perduoti, galime tikėtis rezultatų. Vaikas pagaus dalykus tik tada, kai jo dėmesys bus sutelktas, kai jie bus pateikiami vaizdžiai, kai bus lyginami su anksčiau išmoktais dalykais.

Didelė yra klaida manyti, kad vaikas mokosi tik iš to, kas jam sakoma. Jis ne tik girdi, ką mokytojas sako, bet jis mato ir kaip jis elgiasi. Juk vaikas mokosi imituodamas suaugusius.

Ko gi galime tikėtis iš mokinių, jei vos įėję į klasę pradedame šaukti ant jų. Juk mes juos mokome nesusivaldymo! Niekas taip neerzina vaikų, kaip amžinas šaukimas. Atsiminkime, kad vaikų nervai dar nėra pairę, jie dažniausiai net nežino, ko mes norime ir kokiu priekabiu ieškome. Jeigu vaikas, prieš mokytojui įeinant klasėn, pokštą iškrėtė, dar nėra taip tragiška. Juk vaikui natūralu pokštus krėsti.

Kas kita pradėjus pamoką. Jeigu mokytojas ją vykusiai praves, jeigu ji bus gerai suorganizuota, niekam nebus laiko išdaigoms krėsti. Kur klasėje vyrauja netvarka, mokytojas iš viso negali mokyti, nes jo laikas praeina bekovojant dėl drausmės. Vaikai, visas priemones išbandę, lieka nepatenkinti, nes jaučia, kad jie nieko iš tos pamokos negavo, parėję namo skundžias tėvam. Daugelis net nenori apie tai kalbėti. Kyla problema. Vaikai nemėgsta ne tik mokytojo, bet ir pati mokykla jiems pasidaro siaubas. Mokytojo padėtis pasidaro nepakenčiama. Bet paklauskime save, ar ne jo paties kaltė? Ar jis užtenkamai rimtai žiūri į savo darbą? Jis neturėtų eiti į klasę nepasiruošęs, tinkamai nesuplanavęs savo laiko iki paskutinės minutės.

Mokytojo asmenybė

Jei norime vaikus mokyti tiesos, turime patys būti teisingi ir teisingai elgtis, nes nusivylimas mokytoju gali palikti neišdildomų žymių. Teisingas mokytojas bus visuomet mėgiamas. Bet jeigu jo duodamas pavyzdys bus tik vaidinimas, bus bevertis. Vaikų pasitikėjimas tokiu mokytoju greitai dings. Vaikai yra daug naivesni už suaugusius ir todėl jie labai kenčia, kai jų pasitikėjimas tampa apviltas.

Vaikystė ir jaunystė yra svarbiausi žmogaus gyvenimo laikotarpiai, nes, koks bebūtų žmogaus gyvenimas, jo darbų sėklos jau buvo pasėtos jaunystėj. Pažiūrėję į savo pačių gyvenimą pamatysime, kas mums turėjo didžiausio įtakos ir kas suformavo mūsų charakterį. Geras mokytojas bandys taisyti pastebėtas charakterio silpnybes. Pvz. pastebėjęs vaiką nusirašinėjant ar kitaip sukant, jis bandys jam padėti, išaiškinti tos ydos pasekmes, bandys jam įrodyti, kad dvigubas nesąžiningo žmogaus gyvenimas bus tragiškas ir jam pačiam, ir kitiem. Vaikai taip pat yra linkę į savanaudiškumą. Mokytojo pareiga atkreipti jų dėmesį į pasiaukojimo dorybę, auklėti juos taip, kad jie išmoktų suprasti ir kitus. Jaunystė pasižymi drąsa ir energija, bet mokytojo pareiga yra mokyti vaikus tvirtumo ir ištesėjimo.

Mokyklos drausmė

Drausmė reiškia pripažinimą teisingo autoriteto ir savęs apvaldymą, savęs atsisakymą vykdant savo pareigas. Bet ji turi būti ne išorinė, o vidinė. Mes reikalaujame drausmės iš vaikų, bet kiek patys jos parodome susivaldymu, savęs pamiršimu? Mūsų pačių drausmė daro įtakos ir vaikams. Kiek susivaldymo parodysime patys, tiek galime tikėtis ir iš jų. Mes galime prispausti juos griežtumu ir valdyti baime, bet baimė maža teduoda charakterio formavime. Drausmė turi būti pagrista protu ir teisingumu. Turėti pasitikėjimą yra svarbiausias dalykas tam, kuris valdo kitus. O jį turėsime tada, kai būsime ištikimi tiesai ir tvirti, nebūdami perdaug griežti.

Bandyti pataikauti mokiniam, kad būtume populiarūs, yra lygiai bloga, kaip rodyti neapvaldytą temperamentą. Tas noras bus greitai atpažintas ir gali būti labai išnaudotas. Jei vaikai mokytojo negerbs, o tik jam pataikaus, pastebėję, kad jis tai mėgsta, bus jų vergas ir ne jis, o jie valdys klasę. Jo galia kontroliuoti greitai pasibaigs, jo laisvė bus parduota.

Norėdami valdyti kitus, nenustatinėkim geležinių taisyklių, kurios ilgainiui gali pasidaryti neįgyvendinamos. Tikri principai nereikalingi pakeitimų, jie tinka visiems laikams ir aplinkybėms. Taisyklė turi visuomet remtis principu, kitaip ji pasidarys tik kliūtis. Be to, reikia saugotis daugybės taisyklių įvedimo, nes niekas taip neerzina žmoniu, kaip šimtai nereikalingų reikalavimų. Taip pat nereikia rodyti perdaug atlaidumo silpnesniems iš pasigailėjimo, nes silpnieji, paėmę viršų, tampa tironais. Jeigu mums yra patikėtas autoritetas, esame už jį atsakingi.

Kai mokytojas praranda kantrybę bausdamas mokinį, pastarasis išeina nugalėtoju. Nesvarbu ką iškentė, jis netapo pažemintas. Jis laiko save laimėtoju ir jaučiasi stovįs virš mokytojo. Mokytojas gali būti gabus ir išmanąs, bet tam mokiniui jis įtakos daugiau neturės.

Vaikai, blogai besielgdami, siekia dviejų tikslų: nori atkreipti į save dėmesį ir turėti galios. Vaikai, lepinami namuose, negali pakelti ignoravimo klasėje. Jeigu jie neatkreipia mokytojo dėmesio savo nuopelnais ar gerumu, bando blogumu. Tie, kurie mėgsta dominuoti, greit atranda įvairius būdus trukdyti tvarką ir taiką, ypač noriai atlieka bandymus ant tų, kurių nemėgsta. Jei toks vaikas atranda būdą įerzinti mokytoją, jis triumfuoja.

Mokiniai ir vadovybė

Savaime aišku, visų nepasisekimų priežasčių negalima suversti mokytojui. Tas pats mokytojas vienoje klasėje pasiekia geresnių rezultatų, kitoje — blogesnių. Vienoje mokykloje jis bus geriau vertinamas, kitoje blogiau. Visa tai priklauso ir nuo mokinių. Pvz. pramonės rajone vaikai yra labiau agresyvūs, akiplėšiški, o naujame priemiesčio rajone jie būna drausmingesni, bet gal daugiau pasyvūs, apatiški.

Visos mokyklos bendra drausmė daug priklauso ir nuo jos vadovybės. Ten, kur yra bendras sutarimas, kur mokytojai bendradarbiauja vieni su kitais, kur vieni mokosi iš kitų, kur jie betkokiu atveju gali tikėtis pilnos vedėjo paramos, darbas eina sklandžiai. Ten, kur vyrauja varžybos, pavydas, kur vedėjas bijo tėvų, niekas nėra patenkintas, visi susirūpinę, mokytojai kasmet keičiasi.

Tobula tvarka neša taiką, kuri yra ramus viešpatavimas proto virš aistrų ir ydų. Tai visos gerovės pagrindas ir be jos nėra tikros laimės nei šeimoje, nei mokykloje, nei valstybėje. Reikia tikėtis, kad geresnis mokytojų paruošimas ir lankstesnė sistema ateity sugebės išauklėti geresnę bendruomenę.

S. Krasauskas — Ikaro šešėlis

"Aš tebemėgstu burokų sunką"

Lietuvio žurnalisto prancūziška knyga, išleista Montrealyje

Š. m. gegužės 10 d. Montrealio dienraščio "La Press" ("gerosios storulės Presės", kaip ji čia vadinama) sekmadieniniam priede buvo paskelbta lietuvių kilmės radijo-televizijos reporterio ir laikraštininko Alain Stanké knygos ištrauka. Kadangi šis iliustruotas priedas "Perspectives" yra prijungiamas prie kitų Kvebeko laikraščių ("Le Soleil" ir kt.), tai atveria Alain Stanké knygai itin platų skaitytojų ratą.

Redakcijos prieraše minima, kad tikroji A. Stankės pavardė esanti Aloyzas-Vitas Stankevičius, kad jo esama lietuvio ir kad jo veikale aprašomi vaikystės, prabėgusios karo sūkury, atsiminimai. Šiaip Stanké skaitytojų pažįstamas kaip humoristas ir pramuštgalvis (čascadeur).

Kad autoriui skaudūs tie vaikystės atsiminimai, rodo knygos pavadinimas: "J'aime encore mieux le jus betteraves!" (Aš tebemėgstu burokų sunką). Čia pat prašosi paaiškinimas. Mažajam Aliukui mama duodavo gerti sunką, išspaustą, kaip matyti iš knygos, iš nevirtų burokų. Jis, žinoma, jos purtydavosi. Vėliau, kai jam teko badauti, dažnai prisimindavo tą sunką. Žinoma, pavadinimą galima suprasti ir perkeltine prasme, kaip autoriaus nenorą antrą kart pergyvent, kas pergyventa. Dėl viso pikto pridedama ir antra, paaiškinamoji antraštė: "Souvenirs d'un enfant de la guerre" (Karo meto vaikystės atsiminimai).

Knyga prasideda vaizdu, kaip autorių, šešiametį vaiką, ištraukia iš mašinos gauruota, purvina iki panagių rusų kareivio ranka. Jam vėliau teks matyti visokiausios savivalės, bet pirmas susidūrimas su įsiveržusiais okupantais įvyksta pakeliui į Birštoną.

Kiek pajėgė šešiametis berniukas, iki šiol nematęs, kaip kad jis tvirtina, tikro šautuvo, susivokt nelaimėj ištikusioj jo tėvynę? Ką gali jis perteikti svetimtaučiui skaitytojui apie tragediją, ištikusią Lietuvą? Tai vis klausimai kurie nesiliauja mus persekioję atverčiant knygą.

Autorius įsakmiai pabrėžia knygos pradžioje, kad minimi asmenys, vietovės, įvykiai yra tikri, nepramanyti. Daugelis tų įvykių mums žinomi ar bent girdėti iš pasakojimų. Kalbėdamas pirmu asmeniu Stanké pateikia juos, lyg būtų buvęs jų liudininku, ir tai suteikia knygai autentiškumo. Iš kitos pusės, mes esame taip išlepinti begalės knygų apie sovietų okupaciją, bėgimą, pragarą Vokietijos darbo stovyklose, bombardavimus, kad pasigendame to, ko autorius negalėjo duoti, būtent, dvasinės dezintegracijos, teroro atmosferos, kuri buvo apgaubusi visą kraštą ir kurios pėdsakus autorius būtų perteikęs per individualius charakterius, jų dvasines permainas.

Aplamai, tenka pripažinti, kad pirmoji knygos dalis, kur kalbama apie įvykius Lietuvoj bolševikmečio metu, yra stilistiniu požiūriu silpnesnė už kitus poskyrius. Tai natūralu. Nors ir šiurpiai sukrėstas pirmųjų žudynių vaizdo (autorius sakosi matęs kaip Vytauto parke mongolų raiteliai subadė moterį, kaip kapinėse netoli Pažaislio vykdė žudymus, kaip buvo tremiami žmonės į Sibirą), Aloyziukas tik palengva brendo, visą laiką išlikdamas savo šeimos tarpe.

Antra, Alain Stanké nepretenduoja į rašytojus. Jam rūpėjo vien atpasakoti jį ištikusius įvykius. Knygoj griežtai laikomasi chronologinės eilės, nebandant jokių "flash back", pasakojimo dviem planais ar gilesnio personažų charakterizavimo. Net šeimos nariai išeina blankūs. Jokiu būdu netektų Stankės veikalo lyginti su autobiografinėmis prancūzų rašytojo De Castillo knygomis, ypač "Tanguy", kuriose vaizduojami panašūs, bet dar šiurpesni pergyvenimai.

Šiaip pasakojimas gyvas, sklandus. Autorius negaišta ilgesniuose aprašymuose. Aiškiai pastebima pastanga supažindinti skaitytoją su Lietuva, jos dainomis, ypatingai valgiais. Dažnai tekste naudojami lietuviški žodžiai. Knygos pabaigoje yra visai vykusių karo vinječių: Wuerzburgo bombardavimas, stovyklavietės aprašymai.

Autorius sakosi, kad šie vaikystės prisiminimai jį kamavę ir jis bandęs iš jų išsivaduoti juos atpasakodamas. Norėtųsi linkėti, kad A. Stanké rastų progą vėl grįžti prie vieno kito epizodo ir jį panaudoti atskiram reportažui ar televizijos programai.

V. A. J.

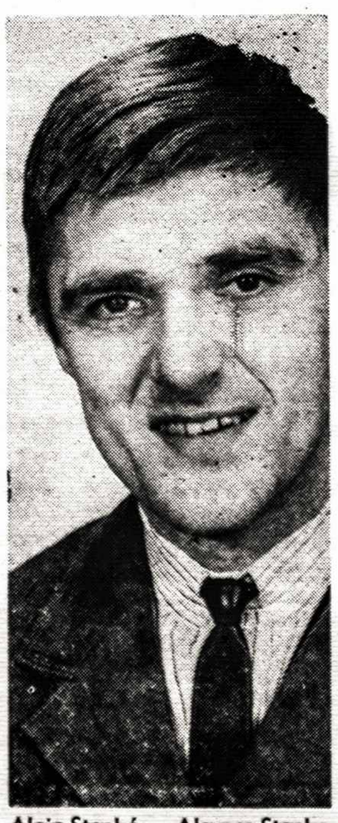

Alain Stanké — Aloyzas Stankevičius, parašęs prancūzų kalba keletą knygų. Pastaruoju metu Montrealyje išleista "J'aime encore mieux le jus de betteraves" (Aš tebemėgstu burokų sunką)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

NIUJORKO METROPOLITAN OPEROS solistė Lilija Šukytė gegužės pabaigoj išvyko į Miuncheną, kur jos laukia pagrindinis Fiordiligi vaidmuo V. A. Mocarto operoje "Užburtoji fleita". Niujorkan grįš rugpjūčio mėn. Vokietijos švietimo ministerija yra numačiusi šią operą nufilmuoti. L. Šukytę pasirinko garsusis vokiečių dirigentas Herbert von Karajan, išgirdęs ją dainuojant Michaelą G. Bizet operoje "Carmen". Su Miuncheno opera L. Šukytė yra taipgi pasirašiusi sutartį 1970 m. pavasarį ir vasarą keturis mėnesius dainuoti Mimi, Michaelą, Nanettą ir Euridičę, o po to vėl grįš į Metropolitan operos teatrą.

DAIL. ROMAS VIESULAS, Temple universiteto Tyler meno mokyklos spausdinimo departamento profesorius ir vadovas, trečią kartą gavo garsiąją Guggenheim stipendiją už seriją planuojamų grafikos darbų, susijusių su vaizdu ir garsu. Lig šiol tokiais trigubais laimėtojais tėra buvę du JAV dailininkai — Mauricio Lasansky, Rico Lebrun ir vienas dailininkas iš P. Amerikos. Filadelfijos Temple universiteto pranešime spaudai R. Viesulas pristatomas kaip lietuvis, baigęs meno studijas Freiburge, V. Vokietijoje, tobulinęsis Paryžiaus Ecole des Beaux Arts, profesoriaująs Tyler meno mokykloje nuo 1960 m.

AMERIKOS MODERNIŲJŲ KOMPOZITORIŲ Sąjunga paskyrė $500 premiją kompozitoriui ir pianistui prof. Vytautui Bacevičiui už jo išleistus kūrinius. Niujorko radijas gegužės 3 d. surengė prof. V. Bacevičiaus kūrinių koncertą Baltijos kraštų muzikos rėmuose. Pranešėjas taipgi turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su pačiu kūrinių autoriumi.

JONO AISČIO "Milfordo gatvės elegijas" jau išleido "Nida" Londone, Britanijoje. Naujoji knyga yra skirta lietuvio likimo bei jo problemų svarstymui.

DAIL. ANTANO PETRIKONIO tapybos darbų paroda — birželio 13-15 d. d. Klevelande, Čiurlionio Ansamblio Namuose. Dailininko darbai lankytojus žavi spalvų, temų ir technikos dinamika.

DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE specialiu literatūros vakaru buvo prisimintas automobilio nelaimėje žuvęs dramos aktorius ir rašytojas a. a. Antanas Škėma. Jo kūrybos apžvalgą padarė iš Niujorko atvykęs Jonas Kiznis, kūrinių ištraukas skaitė Vytautas Ogilvis ir Danutė Jankienė. Dėmesio centre buvo Justo Pusdešrio režisuota "Šventoji Inga" ir Dalios Juknevičiūtės režisuotas "Živilės" III paveikslas. Vaidino vietiniai scenos mėgėjai, iš kurių būtų galima sudaryti branduolį Detroito lietuvių teatrui. Minėjime dalyvavo velionies našlė Janina ir dukra Kristina Snyder iš Niujorko, o detroitiečių atsilankė tik 65.

LOS ANGELES LIETUVIŲ DIENA — birželio 15. Šv. Kazimiero parapijos patalpose bus atidarytos skulptorės Elenos Kepalaitės ir tapytojos Ilonos Avižienytės-Peterienės darbų parodos. Koncertą Marshall High School salėje rengia kompoz. B. Budriūno vadovaujamas parapijos choras, talkinamas iš Bostono atvykusios sol. D. Mongirdaitės, vietinių solistų — A. Pavasario, B. Dapšienės, A. Apeikytės ir R. Dapšio.

DAIL. BRONIUS MURINAS Čikagos Union League Civic and Arts Foundation parodoje gegužės 11—18 d. d. laimėjo $200 premiją už akvarelę "Malonus šešėlis". Iš viso buvo 50 premijų bendros $15.000 vertės.

TĖVAI SALEZIEČIAI ROMOJE išleido Sonės Tomarienės knygutę "Lapė Snapė", įtrauktą į "Mažųjų pasaulio" leidinių seriją. Iliustracijos— dail. Nijolės Jatulytės. Kaina $1. Šiuo metu spausdinami vaikams skirti kūriniai: J. Narūnės "Miško viešnia, A. Giedriaus "Lylutės nuotykiai", S. Tomarienės "Karalaitis ir lelija", "Darbščioji Dailutė". Leidinius galima gauti pas knygų platintojus arba pas Tėvus salezietius: Lituani Don Bosco, Pz. S. M. Ausiliatrice 54 — 00181 Roma, Italy.

OKLAHOMOS UNIVERSITETO leidžiamas literatūros žurnalas "Books Abroad", redaguojamas esto rašytojo Ivaro Ivasko, paskutinį numerį paskyrė R. Europos tautų moderniajai poezijai, kuriai atstovauja 11 poetų kūrybos apžvalgos, nuotraukos ir kūrinių pavyzdžiai. Žurnalo redakcinės kolegijos narys dr. Rimvydas Šilbajoris skaitytojus supažindino su Henriku Radausku. Pateikiamas ir vienas jo eilėraštis, kurį į anglų kalbą išvertė prieš kelerius metus žuvęs amerikietis poetas Randall Jarrell.

SOL. ANTANAS PAVASARIS, Los Angeles gyvenąs lyrinis tenoras, išleido ilgo grojimo dainų ir operų arijų plokštelę. Lietuvių kompozitorių kūrybai atstovauja O. Metrikienės "Nemunėlis", "Ten mano tėvynė", "Dainos, muzika ir gėlės", B. Budriūno "Šauksmas", "Tykiai, tykiai", J. Starkos "Tušti paliktieji namai" ir S. Čerienės "Lietuvos laukai". Kitoje plokštelės pusėje — P. Čaikovskio, F. Cilea, R. Leoncavallo, G. Donizetti, G. Puccini, G. Bizet, F. Halevy operų arijos. Palyda — pianistės R. Apeikytės.

KNYGĄ APIE LIETUVIŲ KRYŽIUS ruošia spaudai buvusi torontietė skulptorė Elena Gaputytė, dabar dėstanti skulptūrą meno mokykloje Londone, Britanijoje.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS mišrus choras "Daina", vadovaujamas V. Pučinsko, išvyko gastrolių į Lenkiją ir Rytų Vokietiją. Repertuare — lietuvių liaudies dainos, lietuvių kompozitorių kūriniai ir užsieniečių kompozicijos. Koncertinės kelionės metu bus stengiamasi užmegzti ryšius su lenkų ir vokiečių žemės ūkio augštosiomis mokyklomis.

LENKŲ MUZIKOS SAVAITĘ surengė Vilniuje ir Kaune koncertavęs Aloyzo Lučeko vadovaujamos Poznanės filharmonijos simfoninis orkestras bei jo ansambliai. Svečiai iš Lenkijos apalnkė S. Moniuškos paminklą, prisimindami kompozitoriaus 150-tąsias gimimo metines.

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE atidaryta latvių fotografijos menininkų Gunaro Bindės, Egono Spurio, Peterio Vanago, Ilmario Apkalnio, Janio Kreicbergo ir Viesturo Vasilevskio geriausiųjų darbų parodą. Jų tarpe yra G. Bindės tarptautinėse parodose aukso medaliais atžymėtos nuotraukos "Iš tėviškės žemės", "Režisorius A. Smilgis", "Siena" ir "Jūra".

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS paskutine šio sezono premjera pasirinko latvių dramaturgo H. Gulbio pjesę "Čiučia, liūlia, mažutėli". Spektaklį pastatė latviai: režisavo A. Migla iš Liepojos dramos teatro, muziką sukūrė kompoz. G. Ramanis, scenovaizdžius — dail. A. Plautis, drabužių eskizus — dail. B. Puzinas.

VIRGILIJUS NOREIKA, Vilniaus operos tenoras, išvyko į Budapeštą dainuoti G. Verdi operose "Rigoletto" ir "Simonas Bokanegra". Prieš tai jam teko dalyvauti "Maskvos žvaigždžių" festivalyje.

MENOTYROS MOKSLŲ KANDIDATO disertaciją "J. Gruodžio muzikinio palikimo klausimai" Leningrado konservatorijos mokslinėj taryboj apgynė A. Ambrazas. Pirmojoje disertacijos dalyje jis atskleidė J. Gruodžio kūrybinę biografiją, atliko paskirų kūrinių analizę, antrojoje — nagrinėjo lietuvių liaudies muzikos poveikį šio kompozitoriaus harmoninės kalbos formavimuisi.

"GINTARINĖS TRIŪBOS" estradinių ansamblių konkurse Kaune varžėsi lietuviai, latviai, estai ir lenkai. Didįjį "Gintarinės triūbos" prizą estradinių orkestrų grupėje laimėjo M. Tamošiūno vadovaujamas Kauno dirbtinio pluošto gamyklos ansamblis, kuris, konkursui pasibaigus, išvyko gastrolių į Rytų Vokietiją. Mažasis prizas teko T. Karecko vadovaujamam Klaipėdos statybos tresto estradiniam orkestrui. Big-bito grupės laimėtojų pripažintas Kauno politechnikos instituto vokalinis instrumentinis ansamblis, vadovaujamas V. Tiškuvienės. Geriausių dainininkų vardus išsikovojo Panevėžio "Ekrano" gamyklos ansambio sol. Z. Prusakova ir Klaipėdos statybos tresto ansamblio sol. A. Rupšas.

NUOLATINĖ XX AMŽIAUS 400 lietuvių dailininkų 700 tapybos, grafikos ir skulptūros darbų paroda atidaryta Vilniaus dailės muzėjaus centriniuose rūmuose. Lankytojai čia galės susipažinti su M. K. Čiurlionio, A. Žmuidzinavičiaus, P. Rimšos bei kitų pirmųjų dailės parodų dalyvių kūriniais. Kauno meno mokyklai atstovauja gausi dailininkų grupė — J. Vienožinskis, V. Didžiokas, A. Galdikas, P. Kalpokas, K. Sklėrius, J. Šileika, A. Varnas, P. Augius, V. Eidukevičius, A. Gudaitis, V. Jurkūnas, V. K. Jonynas, V. Petravičius, T. Valius. V. Vizgirda. Parodą papildo jaunesnioji ir jauniausioji dailininkų karta.

FIZIKOS - MATEMATIKOS MOKSLŲ doktorato disertaciją tema "Atsitiktinių procesų tyrimai (optimalus sustabdymas, efektyvūs markoviškumo kriterijai)" Vilniaus universiteto jungtinėje fizikos, matematikos ir mechanikos fakultetų taryboje sėkmingai apgynė Bronius Grigelionis, Lietuvos Mokslų Akademijos fizikos ir matematikos instituto mokslinis bendradarbis. Jo disertacijos darbas yra svarbus tikimybių teorijai, jos pritaikymui atsitiktinių procesų valdyme ir kontrolėje.

VILNIAUS KINO STUDIJOS rež. Aleksas Digimas su operatorium H. Mikalausku, kompozitoriais A. Apanavičium ir P. Misiūnu sukūrė trumpametražinį filmą "Sua fata habent libelli" — "Knygos turi savo likimą", kuris yra skirtas Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos artėjančiai 400 metų sukakčiai. Su universiteto raida žiūrovus supažindina knygų liustracijos, senieji dokumentai, graviūros, portretai, autografai ir aktoriaus A. Roseno skaitomas tekstas. Filmo pagrindinei minčiai išreikšti pasirinkti Martyno Mažvydo "Katekizmo" žodžiai: "Imkite mane ir skaitykite, skaitykite ir permanykite!" A. Eglė "Literatūroj ir Mene" rašo: "Filme išvengta akademinės faktų registracijos, monotoniško retenybių ir su biblioteka susijusių įžymių žmonių vardijimo. Tačiau, siekiant ivairumo ir dinamikos, kai kur nukenčia juostos vientisumas. Vietomis autoriai per daug išplečia istorinį-visuomeninį foną, ir jame dingsta pagrindinis filmo objektas — VVU biblioteka. Kadruose plaukte plaukia visuomeninių-istorinių įvykių vaizdai, įžymių žmonių portretai, o toj gausybėj faktų kartais pasigendi pagrindinių akcentų, net pačios knygos. O trumpametražiniame filme faktų atranka turėtų būti ypač apgalvota ir pagrįsta." V. Kst.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT — JANE $4.900 įmokėti, tik 8 metų senumo, mūrinis 6 kb. namas su privačiu įvažiavimu, moderni virtuvė ir vonia, 6% ilgalaikė skola, už mėnesio galima užimti.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu, įrengtas rūsys. Prašoma kaina $25.900. Įmokėti apie $4.000. Arti susisiekimo ir krautuvių.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, $10.000 įmokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

PRINCE EDWARD Drive-Berry Rd. 4 butai po 2 miegamuosius; $25.000 įmokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyvos šildymas. Pirma skola tik iš 5% ir ilgam laikui.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,

$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui. $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 **Namų telef. 766-8479**

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

MOKA:

už depozitus — 5¼%
už šėrus
1968 m. išmokėta 5¾%

IMA:

už asmenines paskolas 7½%
už mortgičius 7½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ

$2.000 gyvybės drauda nemokamai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — GARDEN AVE. Tik $5.000 įmokėti už 9 kamba-
WALKERTON — HANOVER. Tik $3.500 įmokėti už mūrinį namą ir du akrus žemės, apsodintos vaismedžiais. Namas labai geram stovyje, arti miestelio; pro šalį teka mažas upelis. Už viską prašo tik $12.500. Maždaug 80 mylių nuo Toronto.
KING TOWNSHIP — BRADFORD. Apie 35 mylios nuo Toronto prie 88 kelio, 4 kambarių namukas, daržinė ir 19 akrų dirbamos žemės. 820 pėdų prie kelio, įmokėti apie $6-7.000, skola iš 6%.
MILDWAY — CARRICK. 100 akrų dirbamos žemės, 7 kambarių namas ir kiti ūkio pastatai. Ūkis prie gero kelio, maždaug 5 mylios nuo Toronto. Prašo $20.500. Vertas dėmesio pirkinys.
BLOOR — KENNEDY AVE. Gražios statybos, mūrinis, 6 dideli ir šviesūs kambariai, alyva-vandeniu šildomas, įrengtas rūsys, didelis sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti apie $15.000.
NEW TORONTO — FOURTH ST. Gražių plytų naujos statybos keturbutis (fourplex). Arti krautuvių ir susisiekimo. Visą laiką išnuomotas. Įmokėti $15-18.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

INDIAN GROVE, $6.000 įmokėti, viena atvira skola; 9 dideli kambariai, 2 prausyklos, 3 virtuvės, nauja šildymo sistema, garažas; dabartiniu metu nuomojamas visas namas, gana pigus.
PRINCE RUPERT GATVĖ, $10.000 įmokėti, dviejų augštų mažas dvibutis (duplex) atskiras, 10 kambarių; geras sklypas, garažas; galima pirkti gera kaina.
BLOOR—INDIAN TRAIL, trijų šeimų, 14 kambarių (6 kambariai I-me augšte), labai gerame stovyje, vandeniu šildomas, 2 mūriniai garažai; $15.000 įmokėjimas, viena atvira skola 10-čiai metų.
BABY POINT, $10.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių namas su privačiu įvažiavimu, arti Jane gatvės.
INDIAN GROVE—BLOOR, 13 kambarių didelis gražus namas su dideliu sklypu arti Bloor ir Dominion krautuvės, 8% skola.
RUNNYMEDE, $28.900 atskiras, 7 kambariai per du augštus, palikimas, reikalingas dažymo, privatus įvažiavimas, 8½% atvira skola.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — RUNNYMEDE, mūro, atskiras, pirmame ir antrame augšte po 5 kambarius ir prausykla, II augšte 2 dideli kambariai, atskiras 9 pėdų šoninis įvažiavimas ir 2 garažai.

ST. CLAIR — BATHURST, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, tikras 2 butų pastatas; prašoma kaina $32.000; liks viena atvira skola 10 metų.

HIGH PARK — RONCESVALLES, mūro, atskiras, 10 kambarių per 3 augštus, labai švarus ir jokių remontų nereikalingas, parduodamas prieinama kaina.

NETOLI WASAGOS, ant upės kranto, parduodamas 170 ha žemės ūkis, namas ir 2 kiti pastatai; prašoma kaina — $45.000. Vaizdai — kaip Lietuvoje, Kernavėje.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Toronto "Aušros" mergaičių krepšinio A komanda, iškovojusi CYO lygos ir Kanados lietuvių krepšinio čempijonatus. Iš kairės: S. Urbonaitė, L. Krikščiūnaitė, R. Radžiūnaitė; stovi: R. Kairytė, I. Janeliūnaitė, vadovas A. Žaliauskas, V. Jurkevičiūtė, R. Birštonaitė
Nuotr. A. Štuopio

TORONTO

Ateitininkų žinios

Visi, turį centro valdybos loterijos knygutes, prašomi paskubėti jas išplatinti. Paskutinė data grąžinti išplatintų knygučių šakneles yra birželio 14 d. Loterijoj yra 17 įvairių dailininkų paveikslų. Norį dar gauti knygučių papildomai kreipiasi į Eug. Girdauską arba Romą Puterį. Jaunučiai, kurie dar negavo knygučių, kreipiasi į savo globėjus.

Studentų ateitininkų ideologiniai kursai įvyks Dainavoje šį savaitgalį. Pradžia gegužės 29 d., pabaiga birželio 1 d. Torontiškiai studentai ateitininkai, įskaitant XIII skyrių, kurie nori į kursus vykti, kreipiasi į Algį Juzukonį. Kursų mokestis — $25, iš kurių $10 apmokės valdyba. Gana įdomi ir stipri kursų programa.

Vasaros stovyklos jau netoli. Dainavoje vyr. moksleivių stovykla prasideda birželio 22 d., jaunučių — liepos 6 d. Wasagos stovykla vyr. moksleiviams ir jaunučiams liepos 6 — 19 d. Wasagos stovyklon registracijos blankai gaunami jau dabar Prisikėlimo par. raštinėje (Hamiltone — pas E. Gudinskienę). Dainavos stovyklon registruoja Algis Puteris, tel. 762-6787. Montrealio "Baltijos" stovykloje ateitininkų stovykla bus tik vieną savaitę liepos 13—19 d.

Globėjų kursai Dainavoje įvyks liepos 6—13 d. Programa taikoma visiems jaun. ateitininkų globėjams, kuriuos daugiausia sudaro vyr. moksleiviai ir studentai.

Kun. Ant. Saulaičio pirmosios Mišios Toronte įvyks birželio 8 d., 3 v.p.p., Prisikėlimo bažnyčioje. Mišiose organizuotai dalyvauja visi vyresnieji moksleiviai ir studentai. Po Mišių salėje — trumpa programa ir užkandžiai. Dėl ribotų vietų skaičiaus salėje kviečiami dalyvauti tik **vyr. moksleiviai ir studentai.**

MIELAS STUDENTE,

Ar žinai, kad studentai ateitininkai traukia visais keliais į Studentų Ateitininkų Sąjungos kursus Dainavoje? Jie prasidės 1969 m. gegužės 29 d. Čia bus narpliojamos įvairios problemos, pasitaikančios studento ateitininko kelyje. Kun. dr. V. Bagdanavičius Vatikano santarybos lobyne jieškos krypties studentui tarp ekstreminių šūkių ir linkmių, jo religijai: tarp intelektualizmo ir sensualizmo. Dr. Vygantas patrauks tautos keliu su visomis jaunimo jėgomis: "Ar būtinas vienas tautiškumo mastas?" "Kaip traktuoti tuos, kurie nebekalba lietuviškai?"

Kas tau sudaro autoritetą? Kieno vertybes pasisavini: Kristaus, Freudo ar Leary? Atsakei? Sudarei savo nuomonę? Galėsi išgirsti kun. dr. Paškaus nuomonę. Ar sutiksi su juo? Gi inž. Sabalis ties kelią į kūrybą. Nagrinės lietuvio studento potencialą kūrybai ir nusivylimui. Šie klausimai bus išspręsti iki birželio 1 d.

Ar moki rašyti ar piešti? Žinoma moki, tai pabandyk. Gal net ir laimėsi piniginę premiją. Už geriausius prozos, poezijos ir meno kūrinius bus duodama po $20, o už geriausią rašinį "Studentas ateitininkas žvelgia į SAS ateitį", maždaug 650-1000 žodžių, gali laimėti $30. Skubėk registruotis! Registracijos mokestis — $5, visas pragyvenimas tik $20, o kas svarbiausia, kad 25-tasis užsiregistravęs nieko nemoka. Užsiregistruokite šiuo adresu: Antanas Razgaitis, 1276 Eastwood Ave., Mayfield Hts., Ohio 44124, USA. Praneškite iš anksto, jei reikės talkos atvažiuoti iš Detroito ar Jacksono. Konkursuose gali dalyvauti ir neužsiregistravę į kursus. Medžiaga turi būti įteikta SAS CV-bai iki gegužės 26 d. Poezijos ir prozos kūrinius galima pristatyti Vytui Klioriui iki gegužės 26 d. šiuo adresu: Vytautas Kliorys, 1543 Holmden Rd., South Euclid, Ohio 44121, USA. Iki pasimatymo Dainavoje! **SAS**

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Kovoje dėl pasaulio šachmatų meisterystės sužaista 11 rungtynių. Pasekmė — 5,5:5,5. Dėl šios meisterystės varžosi du rusai — B. Spaski ir T. Petrosian.

Olimpinius žaidimus 1976 m. rengti siūlosi Florencijos, Los Angeles ir Montrealio miestai.

Pirmosios pasaulinės motociklų lenktynės įvyko 1897 m. keliu tarp Paryžiaus ir Dieppe miestų.

Europos futbolo taurės pusbaigminėse rungtynėse AC Milan nugalėjo praeitų metų meisterį Manchester United 2:0 ir 0:1. Milan šį mėnesį žais baigmines rungtynes su Amsterdamo Ajax.

Sov. Sąjunga Davis taurės lauko teniso antrojo rato varžybose nugalėjo Kanadą 4:1. Vieninteli laimėjimą pasiekė M. Belkin, įveikęs estą Tomas Lejus.

SPORTAS LIETUVOJE

Lengvosios atletikos rungtynėse Šilutėje Z. Bakelytė mergaičių 15-16 m. klasėje pasiekė naują Sov. Sąjungos rekordą rutulio stūmime; 3 kg rutulį ji nustūmė 14,33 m.

Kroso bėgime Maskvoje N. Sabaitė laimėjo II vietą. Lietuvos komanda buvo III vietoje: Labai gerai pasirodė Nemuno draugija kaimo jaunimo grupėje — laimėjo I vietą.

Tinklininkė M. Batutytė pakviesta į Sov. Sąjungos moterų tinklinio rinktinę; išskrido į Japoniją, kur žais keletą draugiškų rungtynių.

Pabaltijo ir Leningrado prieauglio klasių krepšinio pirmenybės buvo vykdomos 3-jose klasėse. Pirmą vietą laimėjo Lietuvos krepšininkai.

VYČIO ŽINIOS

Krepšininkų stovykla rengiama Gerojo Ganytojo stovyklavietėje Springhurste. Stovykla prasidės liepos 26 d. ir užtruks 5 savaites. Norintieji stovyklauti prašomi kreiptis pas Joną Nacevičių, 168 Delaware Ave., Toronto 4. Stovyklauti galės tik ribotas skaičius krepšininkų — 40 kiekvieną savaitę. Pratyboms vadovaus žinomas Š. Amerikos lietuvių krepšininkas P. Čekauskas.

A. Duliūnas ir S. Ignatavičius žaidė krepšinį Š. Amerikos lietuvių jaunių krepšinio rinktinėje. Ši rinktinė Pabaltijo tautų varžybose laimėjo I vietą.

R. Duliūnas sėkmingai dalyvavo Toronto CYO plaukymo pirmenybėse. 25 jardų l. s. plaukime savo grupėje jis laimėjo I vietą.

Gailutė Kerniūtė mokyklų lengv. atletikos rungtynėse disko metime laimėjo I vietą ir kartu pasiekė naują rekordą. Diską ji nusviedė 92-5 pėdų. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Lengvosios atletikos treniruotės — kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį nuo 7 v.v. Parkdale gimnazijos stadijone, Queen & Close gatvių kampe prie Lansdowne.

Toronto gimnazijų lengv. atletikos pirmenybėse aušriečiai pasiekė: M. Misevičius I v. šuolyje į tolį — 20'3,5" ir III v. trišuolyje; A. Petrauskas II v. rutulio stūmime; L. Krikščiūnaitė I v. šokime į augštį — 4'7,5" (naujas rekordas): I. Janeliūnaitė II v. rutulio stūmime; Kučinskaitė III v. rutulio stūmime; G. Urbonaitė II v. disko metime; R. Kairytė III v. disko metime.

Aušros uždarame golfo turnyre dalyvavo 17 golfininkų. S. Konrado taurę laimėjo Vl. Ubeika 83 smūgiais, V. Astrauskas — II v. 87 s. ir R. Strimaitis su 94 s. liko III v. T. Placido taurę antrus metus iš eilės išsikovojo Aug. Kuolas, antroje vietoje palikęs K. Lukošių ir trečioje — S. Kazlauską.

Skautų veikla

● **"Rambyno" tunto jūrų skautų įžodis įvyko gegužės 25 d. Prisikėlimo muzikos studijoje. Įžodį davė** V. Slapšys, R. Lapas, V. Gorys, A. Pilipavičius, E. Punkrys, R. Girdvainis, A. Mikšys, V. Šilininkas, R. Sriubiškis, A. Ražauskas, A. Grigonis, R. Grigonis, R. Karauskas, E. Trinka ir A. Bražukas. Davusius įžodį sveikino tuntininkas. Kandidatu į jūrų skautus priimtas E. Tamošauskas. Po oficialiosios dalies prie improvizuoto laužo padainuota. Sueiga baigta vaišėmis. Ją pravedė ps. A. Empakeris. Sueigoje dalyvavo jūrų skautų tėvai ir, kaip viešnios, kelios jūrų skautės su vadove ps. A. Biškevičiene.

● "Šatrijos" tunte vyr. skautes ir gintares egzaminams ruošia ps. R. Žilinskienė, į I patyrimo laipsnį — s. M. Vasiliauskienė, į II pat. l. —s. G. Valiūnienė ir seselė Ignė.

● Romuvos komiteto posėdyje geg. 22 d. svarstyti septintosios stovyklos reikalai. Registracijos lapai išduodami vienetų vadovams. Prašoma registruotis iki liepos 1 d. Registracijos lapai su mokesčiu grąžinami registraciją tvarkantiems M. Yčui arba V. Sendžikui.

● "Rambyno" tunto II-sios vilkiukų dr-vės sueiga įvyko geg. 24 d. Gražiam orui esant, pasinaudota parku ir smagiai pažaista.

● Lietuvos Laisvės paminklo ir kankinių koplyčios šventinimo iškilmės — šį sekmadienį, birželio 1 d., 12.30 v. p.p., Toronto lietuvių kapinėse. Skautai ir skautės yra kviečiami šioje šventėje dalyvauti su vėliavomis. Uniformuoti renkasi 12 val. kapinėse. Šeštadienį, gegužės 31 d., kapinių administracija laukia talkos kapinių aptvarkymui. Kas gali, atlikime gerąjį darbelį.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadijų bendras posėdis šaukiamas birželio 4, trečiadienį, 7.30 v.v., skautų būkle. Posėdyje kviečiami dalyvauti ir tuntams nepriklausą, bet į septintąją Romuvos stovyklą važiuoją vadovai-vės.

● "Šatrijos" tunto kanklininkės dalyvaus Laisvės paminklo ir koplyčios šventinimo iškilmėse birželio 1 d. Repeticija — šį savaitgalį. Č. S.

PADĖKA

Suruošusiems pagerbimą mano 50 metų amžiaus sukakties ir 30 metų visuomeninės veiklos sukakties proga, reiškiu nuoširdžiausią padėką rengėjams: V. Keturakiui, J. Cicėnui, P. Gulbinskui, P. Dovidaičiui, E. Dambrauskienei, E. Jankutei, M. Valiulienei, J. Žiurinskui, J. Strazdui, A. Prialgui ir šeimininkei p. Puterienei. Dėkoju Jums už labai prasmingą dovaną ir V. Paškauskui už meniškai paruoštą adresą. Sveikinusiam ir vadovavusiam programai J. R. Simanavičiui. Dėkoju dalyvavusiems ir sveikinusiems žodžiu: generaliniam konsului J. Žmuidzinui, parlamentarams — W. Deacon ir D. De Monte, Toronto miesto tarybos atstovui B. Grys, Prisikėlimo parapijos Tėvui Pauliui, OFM, Progress R.E. savininkui B. Synyshyn, Montrealio šaulių kuopos pirm. Ig. Petrauskui ir tos kuopos valdybai už labai gražų sveikinimo adresą, Hamiltono šaulių kuopos pirm. P. Kanopai, SLA Toronto kuopos J. Strazdui, estų veteranų pirm. M. Randla, šalpos grupės "Daina" pirm. K. Butienei, A. Sutkaičiui už specialiai sukurtą dailaus žodžio sveikinimą, sveikinusiam savanorių kūrėjų vardu V. Streitui, Toronto šaulių kuopos ir Kanados šaulių rinktinės vardu V. Keturakiui, Ig. Gabaliui iš Otavos, atvežusiam ministerio pirmininko P. E. Trudeau portretą su sveikinimo autografu, E. Dambrauskienei už didžiulį tortą su šaulio ir tautiniais ženklais, S. Dabkui už nepamirštamas foto nuotraukas. Dėkoju sveikinusiems mane raštu: Kanados ministeriui pirmininkui P. E. Trudeau, parlamentarui dr. S. Haidasz, kun. dr. V. Skilandžiūnui, "Trimito Aidas" redaktoriui J. Šiaučiuliui, latvių veteranams per O. Perro, M. F. Jokubynienei ir Jokūbaičiams už sveikinimo telegramą iš Lietuvos.

Dėkingas Jums visiems, kurie savo gausiu dalyvavimu pagerbėte mane. Ši diena liks neužmirštama mano likusio gyvenimo kelyje —

S. Jokubaitis

"Torontoer Zeitung" pirmame puslapyje didele antrašte paskelbė skundą pašto ministeriui E. Kierans, kuris savo reformomis pašto tarnybą grąžino į vežikų laikus. Dienraštis "The Telegram" balandžio 22 d. laidoje paskelbė Douglas Fisherio ir Harry Crowe straipsnį, kuriame atpasakojamas etninės spaudos federacijos memorandumas pašto min. E. Kierans dėl nepaprasto kainų pakėlimo už laikraščių siuntas, būtent, nuo 1200% iki 2000%. Straipsnis baigiamas: "Mr. Kierans, come back and read it again!" Daug nusiskundimų dėl blogo pašto patarnavimo gauna ir "T. Žiburiai". Jų administracija yra parašiusi nevieną skundą paštui, bet nematyti jokio pagerėjimo. Reikėtų ir patiem skaitytojam rašyti daugiau laiškų dienraščiams ir pačiam pašto ministeriui E. Kierans. Nuolatiniai skundai privers pareigūnus pagerinti pašto tarnybą.

Parduodamas nepasterizuotas medus

IŠ NUOSAVO BITYNO ĮVAIRIAIS KIEKIAIS.

Skambinti tel. 534-0563

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

JANE — BABY POINT, apie $4.900 įmokėti, 6 kambarių namas, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas.
SWANSEA — BLOOR, 5 kambarių namas, garažas su šoniniu įvažiavimu, viena atvira skola 10-čiai metų, prašoma kaina $27.900.
SWANSEA, apie $20.000 įmokėti, 8 kambarių per du augštus, užbaigtas rūsys, tinka dviem šeimom, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola.
INDIAN RD. — BLOOR, tikras dvibutis (dupleksas) 11 kambarių, dviejų augštų, naujas, vandeniu-alyva šildymas, garažas su labai plačiu įvažiavimu, labai gražus namas viduje, nėra skolų.
HIGH PARK — RONCESVALLES, $15.000 įmokėti, didžiulis 15 kambarių atskiras namas, labai geram stovyje, garažai su privačiu įvažiavimu, gauna daug nuomos, viena atvira skola 10-čiai metų.
HIGH PARK — BLOOR, apie $20.000 įmokėti, puikus vos keleto metų senumo 17 kambarių tributis, garažai su geru įvažiavimu, skubus pardavimas, 3 ir 2 miegamųjų, vertas dėmesio.
ROYAL YORK — KINGSWAY, prašoma kaina $39.500, 6 kambarių gražus atskiras namas, platus sklypas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.
RICHVIEW — ROYAL YORK, puikus didžiulis vos poros metų senumo 4 miegamųjų ir šeimos kambario su atviru židiniu vienaaugštis, dvigubas garažas, labai gražus rajonas.
OAKMOUNT RD. — BLOOR, 9 kambarių per du augštus atskiras namas, kvadratinis planas, garažas su plačiu šoniniu įvažiavimu, viena atvira skola.
ROYAL YORK — BLOOR, palikimas — labai gražus tikrai didelių 6 kambarių vienaaugštis, pilnai užbaigtas rūsys su išėjimu į puikų kiemą, kurio gale teka upelis; elektrinis šildymas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; sunku aprašyti — reikia pamatyti.
BLOOR — HIGH PARK, maždaug $6000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, neaugšta kaina, greitas pardavimas.
ROYAL YORK — BLOOR, $10.000 ar mažiau įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu. Graži vieta, netoli požeminio stoties.
BABY POINT, 8 kambarių per 2 augštus atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu; įmokėti apie $12.000; lieka viena atvira skola.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME	DUODAME
5¼% už depozitus	mortgičius iš 7½%
5¾% už šėrus išmokėta	asm. paskolos iš 7½%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

VASARNAMIS Springhurst Beach, Wasagos apylinkėje, dėl savininko mirties turi būti parduotas sumokant grynais. Sklypas 105 x 142 pėdų dydžio.
BLOOR — ISLINGTON atskiras plytinis namas su garažu, 6 dideli šviesūs kambariai, šiltu vandeniu šildymas, arti Bloor, apie $30.000 vertės.
WRIGHT AWE — SORAUREN rajone, $20.900 pilna kaina, atskiras, atskiras, 7 kambariai, saulės kambarys, 4 kambariai antrame augšte, dvigubas garažas.
BLOOR — KENNEDY, atskiras, plytinis, 7 kambariai per 2 augštus, 3 modernios virtuvės, 2 prausyklos, gera šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas; $12.000 įmokėti.
DUNDAS — CLENDENAN, plytinis 6 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, moderni virtuvė, naujai ištinkuoti, alyviniais dažais išdažyti visi kambariai; lieka viena skola; $5.000 įmokėti.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI

Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982

Yorkdale Shopping Centre 783-8866

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave., Tel. 531-6165 Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS: 295 Roncesvalles Ave., Tel. 536-1373 Atidaryta: Kasdien 9—6 val. Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai. transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai. Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose doleriniose krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- a Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis Res. tel. LE 6-5362

A & B TAILORS

Sav. A. B. Beresnevičius

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių madų drabužių. (MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (gegužės 4—9) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191

A.P. GARAGE

A. PAŠKEVIČIUS

laikinai persikėlė į

2264 DUNDAS St. W.

LE. 5-9130

(International Auto Body)

Towers — Loblaw's kiemas

Įvažiavimas tiesiai iš Dundas gatvės.

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

DARIAUS—GIRĖNO TRAGEDIJA

"TŽ" 18 nr. Juozas J. Giedraitis vėl primine mūsų visuomenei prieš 36 metus įvykusią lakūnų Stepo Dariaus ir Stasio Girėno tragediją ties Soldinu Vokietijoje. Autorius ir kitus kviečia pasisakyti apie šį nelemtą įvykį. Iš J. Giedraičio straipsnio lyg sektų, kad jis tuo klausimu telkia medžiagą, tik aiškiai dar nepasako kokiam tikslui tai daro.

Kadangi po Charles Lindbergho skridimo tai buvo tik antras toks skridimas ir pirmas dviviečiu lėktuvu, tai tragedijai išryškėjus atsiliepė veik viso pasaulio spauda. Suprantama, rašė ir vokiečių emigrantų spauda. Savo pirmuosius įspūdžius parašė ir vokiečių laikraštis Sao Paulo Brazilijoj. Nevisi vienodai rašė apie priežastį, dėl kurios apie 700 kilometrų nuo Kauno perskridusi Atlantą "Lituanica" sudužo.

Netoli Soldino buvo jau vokiečių koncentracijos stovykla, per kurią, pasak vietos vokiečių laikraščio, oranžinės spalvos lėktuvas "Lituanica" net dusyk perskridusi. Neva tą pačią naktį buvęs tokios pat spalvos lėktuvas pastebėtas virš Karaliaučiaus. Vokiečiai spėję, kad tai galįs būti sovietų lėktuvas, ir painformavę stovyklą ties Soldinu. Kai po pusvalandžio panašus lėktuvas pasirodęs ties Soldinu, sargybiniai paleidę šūvių salvę. Taip aiškino pirmieji vokiečių šaltiniai, bet kitos dienos vokiečių spauda jau kitaip aiškino.

Pasišovęs atostogas praleisti Pietų Amerikoje 1934 m. vasarą V. D. Universiteto anatomijos profesorius Jurgis Žilinskas, visai netikėtai atsirado pas mus Sao Paulo, Brazilijoje. Neilgai jis pas mus teviešėjo, bet vieną vakarą, užsiminus apie mūsų lakūnų pernykštę tragediją, prof. J. Žilinskas, plačiau tuo klausimu nesileisdamas į kalbas, trumpai ir aiškiai pasakė: "Jie buvo pašauti". Tas prof. J. Žilinsko pareiškimas tik paryškino skelbtąsias vietinių vokiečių spaudos pirmąsias žinias prieš metus Sao Paulo mieste. Kai mes savo straipsny portugalų spaudai tik pakartojome jų pačių (vokiečių) pateiktas žinias, kad vokiečiai "per klaidą" pašovė mūsų lakūnus, ano meto Vokietijos konsulas, viešai susitikęs, stengėsi su manimi nebesisveikinti. Aiškiai rodė, kad yra užsigavęs, nors pats straipsnis mano nebuvo pasirašytas. Jis, matyt, padarė išvadą, kad tik Lietuvos konsulas tuo straipsniu galėjo būti suinteresuotas.

Dr. Petras Mačiulis,
buvęs Lietuvos konsulas Sao Paulo

MEŠKOS NEIŠMOKYS

Teko skaityti J. G. laišką redakcijai "Tėviškės Žiburių" 19(1006) nr. Jo autorius turbūt perilgai gyveno šiaurėje atsiskyręs nuo kitų lietuvių. Jis turėtų suprasti, jog ansamblio vadovai nėra atsakingi už savo narių moralinį elgesį. Individo žmogaus sąžinė yra jo elgesio kelrodis. Pamokyti galima, bet atsakomybė tenka ne mokytojui, o mokiniui. J. G. matė ne 14-mečių vaikų, o vyrų elgesį, už kurį jie yra patys atsakingi. Jei jau ir jaunesnis pasitaikė tame būryje, tai jis gerai padarė painformuodamas jų tėvus. J. G. rašo norėjęs persikelti į lietuvių gyvenvietę, bet pakeitęs nuomonę. Mūsų visos lietuvių išeivijos tarpe užtenka nesutarimų — dauginti jų nereikia. Su savo nerealistiniu pažiūrom jis nieko konkretaus kolonijon neįneštų — tik skaldytų taip sunkiai sulipdytą vienetą ir bendruomenę. Bet jei tektų pakeisti nuomonę, tai mes atviromis rankomis ir širdimis priimtumėm (rankos nereikėtų bučiuoti) — kaip Senajame Testamente tėvas priėmė klaidžiojusį sūnų. Jūsų sūnaus čia niekas neskandins svaiginamuose gėrimuose. Neužmirškite, kad meškos tikrai neišmokys sūnaus šokti Lenciūgėlio, neišmokys nei lietuviškai kalbėti, nei rašyti, nei skaityti.

Algis A.

EILINIO IŠEIVIO ŽODIS

Esu eilinis išeivis, nepriklausau jokioms ideologijoms, politinėms grupėms ar sąjūdžiams. Man jau atsibodo spaudoje skaityti "mandrius" bendravimo piršlių straipsnius ir "be jokių sąlygų pasinešimą pačių ir kitiems rekomendavimą bėgti į rojų". Pirmiausia patarčiau A. Rimvydui, autoriui straipsnio "Išeivija ir tauta" "TŽ" 19 nr., Pauliaus Chavchavadzės knygą "Marie Avion Pilgrimage Through Hell". (išleista Prentice-Hall, Inc. Engelwood Cliffs, N.J. 1968 m., kaina $6.95). Matyti, kad Rūkienės ir Armonienės knygomis jis netiki. Netikėtina, kad rastųsi išeivių tarpe lietuvių, kurie, turėdami pavergtoje Lietuvoje giminių, likusių šeimos narių bei pažįstamų, nebendrautų laiškais, siuntiniais. Sąmoningai A. R. savo straipsnyje nemini bendravimo knygomis, laikraščiais, nes gerai žino, kad Maskva yra uždraudusi ir siunčiamos knygos tenka ne adresatui, bet universitetų bibliotekoms, dažnai nueina ir į šiukšlių dėžes. Jam nepatinka bendravimas su tautiečiais ir giminėmis, pažįstamais ir nepažįstamais, jei vyksta uždaruose kambariuose. Tikras bendravimas turįs būti, anot A. R., "viešas ir atviras, kiek tik sąlygos leidžia."

Išvardinęs dorybinį bendravimo reikalingumą ir nusiteikimų išlyginimą, A. R. siūlo atsiminti, kad dorybė turi ir priešginybę — nedorybę. Esą, jeigu bus prisilaikoma jo pasiūlytų dorybių išminties, bendravimas ar bendradarbiavimas su tautiečiais pavergtoje Lietuvoje nugalės visas kliūtis ir išeivijoje ir pavergtame krašte. Išeivija gerai žino tautybės, nuolankumo, patriotizmo, meilės, išdidumo prasmę. Tik išeivija vis negali suprasti "komunistų patriotizmo". Jei vienas kitas eilinis **lietuvis komunistas gali būti patriotas**, tai patriotizmu augštesnių partiečių, užimančių atsakingas vietas, įskaitant ir augštojo mokslo, neįmanoma pasitikėti, nes jie jo neturi. Jie turi gerą gyvenimą, sudarė atskirą klasę, apie tėvynės meilę negalvoja ir toji meilė iš jų širdies gelmių yra išvyta. Jie tik vykdo partijos liniją, bet nuo jos nenukrypsta. Kas nukrypsta, kaip Vilniaus universiteto rektorius Juozas Bulavas, netenka tarnybos ir išmetamas iš partijos. Tokie ar jiems panašūs iš pavergtos Lietuvos niekados neatvažiuos pas užsienio lietuvius "pasitarimams bendradarbiauti", jų partija neleis, nes nepasitikės. Kodėl iš Lietuvos neatvažiuoja "pasitarimams" eiliniai žmonės? Jeigu kas atvažiuoja pas gimines į svečius, tyli ir nieko nekalba nei apie bendravimą, nei bendradarbiavimą. Tik vienas kun. Jucevičius, apsilankęs Lietuvoje, turėjo drąsos nors "trupinius" paskelbti spaudoje. Jis buvo prieš apsilankymą bendradarbiavimo "patriotas". Žinome, kad Lietuvoje lankėsi ir nemažas skaičius intelektualų. Kodėl jie tyli ir tupi susirietę, lyg kas jiems būtų burną užčiaupęs? Pagaliau A.R. nurodo pasitikėjimo autoritetus — "Metmenis", "Naujienas", "Nepriklausomą Lietuvą". Jis pamini vieną kitą pavardę ir kviečia jaunimą vykdyti šūkį "veidu į Lietuvą". Tas šūkis geras, bet jame nėra vietos A.R. siūlomoms bendravimo dorybėms. Nei St. Kairys, nei L. Šmulkštys ar kiti nėra bendravimo autoritetai, ypač su tokiomis "dorybėmis", kurias pasiūlė A. R. Gaila, kad A. R. nepasiūlė dr. Greimaus ir kitų neoliberalų su žurnalu "Akiračiai" ir "Vienybės" štabu.

K. Kardas

• Turtinga našlė yra antros eilės vertybė, už kurią gauname pirmos eilės kainą.

Pasaulio įvykiai

Atkelta iš 1-mo psl.

Los Angeles teismas patvirtino mirties bausmę Roberto Kennedžio žudikui S. B. Sirhanui, nors senatorius E. Kennedy teisėjui buvo parašęs laišką, prašydamas mirties bausmę pakeisti kalėjimu, nes velionis Robertas Kennedy nebūtų norėjęs, kad už jo nužudymą S. B. Sirhanas atsidurtų elektros kėdėje. Nuteistasis jau uždarytas garsiajame Kalifornijos San Quentino kalėjime.

Š. Vietnamo delegacijos vadas X. Thuy Paryžiaus taikos derybose išskrido į Hanojų pasitarti su prezidentu H. Ch. Minh. Kadangi tai yra jo pirma išvyka nuo 1968 m. gegužės 13 d., spėjama, jog derybos gali pakrypti pozityvesne linkme. Prez. R. Niksonas birželio 8 d. Midway saloje susitiks su P. Vietnamo prezidentu N. V. Thieu.

Rodezijos premjeras I. Smith paskelbė naują konstituciją, kuri kraštą padarys respublika, valdoma rasistiniais principais 225.000 baltųjų mažumos. Konstituciją birželio 20 d. turės patvirtinti gyventojai balsavimo keliu. Kadangi balsavimo teisę turi visi baltieji ir tik labai maža dalis 4 milijonų negrų, jos patvirtinimas yra garantuotas. Ši konstitucija yra visiškas ryšių nutraukimas su Britanija, kuri reikalavo, kad ateityje krašto valdžia būtų perduota negrų daugumai.

Sovietų Sąjungoje mirė 17-tas generolas, tačiau toks generolų mirtingumas yra visiškai normalus, nes 1945 m. 20 milijonų vyrų kariuomenė turėjo 11.000 generolų, kurių didžioji dalis dabar jau yra senukai.

Prancūzijos vyriausybė nori surasti Bergen-Belseno koncentracinės stovyklos kapinėse palaidotų 139 prancūzų palaikus ir juos pervežti Prancūzijon. Šią problemą svarsto tarptautinis teismas. Didžioji liudininkų dalis įtaigoja, kad masinių kapų atkasimas būtų tik bereikalingas nacių aukų išniekinimas. Laidojant jau buvo sunku atskirti vyrą nuo moters, o dabar iš 5.000 aukų kaulų prancūzai svajoja atsirinkti savo piliečius.

Italijos diktatoriaus B. Mussolinio našlė Rachelė po ilgo bylinėjimosi išsikovojo mėnesinę $230 pensiją, kuri jai paskirta kaip Italijos buvusio premjero žmonai. Kadangi B. Mussolinis 18 metų neėmė jokios algos, pensijos dydį teko nustatyti pagal kitų augščiausios kategorijos valdžios tarnautojų anuometinius atlyginimus. Pensija jai pradedama mokėti nuo 1961 m.

Sovietų mokslininkai iš dviejų pro Venerą praskrendančių erdvėlaivių parašiutais nuleido instrumentus, kurie radijo bangomis perdavė Veneros temperatūrą, atmosferos spaudimą ir cheminę oro sudėtį.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-ro psl.)

paskelbusi ta pati unija. Tada jis truko porą savaičių.

Krašto apsaugos ministeris L. Cadieux Atlanto Sąjungos konferencijoje paskelbs Kanados vyriausybės nutarimą 98.000 vyrų ginkluotąsias pajėgas sumažinti 10.000. Iš Europos planuojama atitraukti 3.800 vyrų oro diviziją ir 6.200 vyrų mechanizuotą brigadą. Šiuos vienetus Vokietijoje pakeis 4.000 kanadiečių, nieko bendro neturinčių su atominiais ginklais, kai tuo tarpu lig šiol Kanados oro divizija buvo aprūpinta amerikiečių atominėmis bombomis. Į naują grupę bus įtrauktas 2.000 parašiutininkų dalinys, aprūpintas transportiniais lėktuvais. Karo atveju jį bus galimą panaudoti betkuriame fronto ar užfrontės ruože. Šie pakeitimai bus paskelbti, kai L. Cadieux grįš iš Atlanto Sąjungos konferencijos. Kanados karinį biudžetą nutarta laikyti $1.8 bilijono ribose, nepaisant infliacijos mažinamos dolerio vertės.

Montrealio George Williams universitete surengtame Kanados universitetų simpoziume buvo sudarytas septynių atstovų komitetas, kuris rinks duomenis apie svetimšalius profesorius augštosiose mokyklose ir galbūt pasiūlys federacinei vyriausybei riboti jų skaičių. Rašytojas Hugh MacLennan dabartinę būklę Kanados universitetuose pavadino tautine savižudybe. Pasirodo, universitetuose dabar yra 1.013 amerikiečių profesorių, 545 britai, 722 profesoriai iš kitų kraštų ir tik 362 kanadiečiai, sudarantys vos 14% bendro skaičiaus.

Ontario vyriausybė nuo š. m. liepos 1 d. pakeis darbininkų kompensacijos įstatymą, įvesdama minimalias $175 mėnesines pensijas darbininkams, kurie dėl nelaimės darbovietėje yra praradę darbingumą. Šiuo metu minimali mėnesinė pensija yra $100. Minimali savaitinė pašalpa laikinai netekusiems darbingumo nuo $30 bus padidinta iki $40. Darbininkų kompensacijos taryba (Workmen's Compensation Board), pagal dabartinį įstatymą, susižeidusiam darbininkui moka 75% jo gauto atlyginimo iki $7.000 metinių pajamų. Įstatymo pakeitimas yra taikomas tiems, kurie gauna minimalų atlyginimą ir negali pragyventi iš dabartinių pašalpų ar pensijų.

Kanados saugumo RCMP vado pavaduotojas W. H. Kelly parlamento teisingumo komitetui pateiktame liudijime kaltę dėl nerimo ir maištų Kanados universitetuose suvertė agitatoriams iš JAV. Visos didesnės demonstracijos yra įvykusios po amerikiečių apsilankymo universitetuose. Ypatingai ryškūs ryšiai yra tarp "juodosios jėgos" atstovų JAV ir Kanadoje. W. H. Kelly įspėjo komiteto narius, kad sekantis agitatorių žingsnis gali būti "juodosios" ir "raudonosios" jėgos susijungimas. Komunistai turi daug šalininkų naujosios kairės gretose.

ŠYPSENOS

Žmonių svajonės

Seniau žmogus svajodavo įsigyti namą kur nors prie miško ar ežero. Dabar gi žmonės svajoja, kaip įsigyti garažą mieste.

Tokio nereikia

Kartą pas F. Šaliapiną atėjo jaunas dainininkas ir paprašė garsuji bosą pasiklausyti jo balso ir pareikšti savo nuomonę. Šaliapinas sutiko, kantriai klausėsi, o svečiui pabaigus dainuoti tarė:

— Tokio dainininko dar nebuvo, nėra ir nereikia...

Kalbant apie dukras

— Turi vaikų?

— Taip. Tris dukras.

— Jos gyvena kartu su jumis?

— Ne. Jos dar nėra ištekėjusios.

Parinko Pr. Al.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
421 Roncesvalles Ave.
Toronto - Dominion Bank pastate II aukštas — įėjimas iš Howard Park Ave.
Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Du filmai su angliškai įrašais
Įspūdinga iš dabartinio Rusijos gyvenimo meilės drama
"GYVENIMO MOKYKLA"
Priedo spalvotas filmas
"DŽIUNGLIŲ TAKU"
Kvapą užimantys vaizdai iš neįžengiamų tolimų džiunglių
GEGUŽĖS 29 iki BIRŽ. 3 d.
Brighton kino teatre,
127 Roncesvalles Ave.
tel. 532-2710
Kasdieną vienas seansas 7.30 v.v.
Šeštad. ir sekm. nuo 5 ir 7.30 v.v.
Įėjimo kaina kaip paprastai

HOME OWNERS CENTRE
Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171
- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais. laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
REAL ESTATE BROKER
STASYS DARGIS 481-6560
Mrs. EDNA FERRIER
857-1383 (Town of Bolton)
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA
231-2661 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONT. 231-6226

DRAUDIMO AGENTŪRA
AL DUDA
Telefonas 769-4131 arba 769-4612
2231 Bloor Street West — Bloor prie Runnymede
Komercinio, privataus turto ir automobilių draudimas
Finansavimas — Bonds — Mortgage garantijos.

Lietuvos Laisvės paminklo ir kankinių koplyčios pašventinimo iškilmės - gegužės 31 ir birželio 1 - šeštadienį ir sekmadienį.

Čiurlionio Ansamblis, diriguojamas muziko Alfonso Mikulskio. pasiruošęs didžiajam koncertui Toronte

ŠEŠTADIENĮ, gegužės 31 — Čiurlionio Ansamblio koncertas Ryersono instituto teatro salėje (Gerrard ir Victoria gatvių sankryžoje). Pradžia 7.30 v.v. Bilietų kainos $4, $3, $2; lietuvių mokyklos mokiniams — 50 ct. Bilietai gaunami iš anksto Margio vaistinėje tel. LE 5-1944, abiejuose lietuvių bankeliuose, o koncerto dieną — prie įėjimo.

SEKMADIENĮ, birželio 1 — laisvės paminklo ir kankinių koplyčios šventinimo iškilmės lietuvių kapinėse Port Credit, Ont. Pradžia — 12.30 v. p.p. Šventinimo apeigas atliks vysk. T. Fulton, pamokslą sakys prel. J. Balkūnas, Mišias atnašaus keletas kunigų. Bus uždegtas laisvės žibintas, dalyvaujant buvusiems Sibiro tremtiniams, kūrėjams-savanoriams ir 1941 m. sukilimo atstovams. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Iškilmės bus filmuojamos.

Visus tautiečius iš Kanados ir JAV-ių kviečiame dalyvauti

KLB Toronto apylinkės valdyba ir Lietuvių Kapinių Taryba

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— **Toronto lietuvių kapinėse Laisvės kovų paminklo ir kapinių koplyčios šventinimo proga tebūna prisiminta visa kovojanti Lietuva tėvynėje ir išeivijoje. Šį sekmadienį pašventinamas atliktas darbas tebūna skiriamas Lietuvos kankiniams. Padėka visiems, prisidėjusiems įvykdyti šį nelengvą darbą: architektui V. Liačui, projekto autoriui; darbų vykdytojui S. Kėkštui; visiems aukotojams ir patarėjams; visai lietuvių visuomenei, kuri kuo nors prisidėjo.**

— **Visi maloniai kviečiami būti liudininkais šių iškilmių — tiek Čiurlionio Ansamblio koncerto, tiek paminklo pašventinimo iškilmių.**

— **Gegužės 21 d. iš par. bažnyčios palaidotas a.a. Juozas Murza, 71 m. Velionis virš 40 m. gyveno Kanadoje.**

— **Šį šeštadienį 9 v. pamaldos už a.a. Benediktą Zubricką; užprašė vyr. skaučių "Birutės" draugovė.**

— **Šį sekmadienį pamaldos, ryšiumi su iškilmėmis liet. kapinėse, bus be pamokslų — 10 ir 11 val. Dvyliktos val. pamaldų nebus.**

— **Sutuokta: Feliksas Mockus ir Regina-Vida Jurgulytė.**

Edmund Burke Draugija su dideliu pasisekimu tęsia prieškomunistinių filmų rodymą. Pirmadienį, birželio 2 d., 8 v. v., Latvių Namuose, 491 College St., bus rodomi du filmai: 1. "Abolition" — radikalų studentų riaušės Berkeley universitete; 2. "My Latvia" — Latvijos okupacija. Šis filmas yra ištrauktas į JAV kariuomenės informacinį sąrašą.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame p. Verikaitienę ir jos šeimą, JAV mirusios mamytei a.a. Salomėjai Paškevičienei.

— Šį šeštadienį, 7 v. Mišios už a.a. J. Gilman-Gaidamavičių, užpr. p. Gaidamavičienės; sekmadienį, 10 v. — už a.a. J. ir A. Morkūnus, užpr. p. Morkūnų; 11.15 v — už a.a. J. Dambrauską, užpr. p. Dambrauskienės, Birštonų ir Puzerių.

— Mėnesinė rinkliava par. skoloms sumažinti — šį sekmadienį.

— Tretininkų mėn. susirinkimas — šį sekmad. po paskutinių Mišių bažnyčioje. Mišios jų intencija — 9 v.

— Vėlyvosios Mišios 12.15 v. šį sekmad. laikomos paskutinį kartą. Per vasarą jų nebus. Motinos Dienos novenos Mišios — 8 v. ryto. Novena baigiama šį šeštadienį. Gegužinės pamaldos kasdien — po 8 v. Mišių.

— Ačiū moksleiviams ateitininkams už $25 auką.

— Šį ir kitus du sekmadienius 10 — 1 v. fotografas B. Tarvydas rodys pavyzdžius, priims užsakymus ir grąžins padarytas Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento iškilmių fotografijas. Jo telefonas 766-5738.

— Šv. Jono kapinėse paminklo ir koplyčios pašventinimas — šį sekmadienį. Kviečiame gausiai dalyvauti, o taip pat ir Čiurlionio ansamblio koncerte, kuris ta proga rengiamas šį šeštadienį.

— Chorų repeticijos: studentų, paskutinė šį sezoną — trečiad., 7 v. v., o po jos — kavutė ir pasitarimas dėl ateities darbų; vaikų, taip pat paskutinė šį sezoną — penktad., 6.30 v.v., o po jos — kuklios vaišės; vaikų choro pramoga — birželio 6 d.; suaugusių — ketvirtad., 7.30 v.v. muzikos studijoje; ruošiamasi išvežtųjų paminėjimui.

— Kviečiant Baltiečių Federacijai, išvežtųjų minėjime birž. 12 d., 7.30 v. v. Šv. Pauliaus anglikonų bažnyčioje lietuviams atstovaus jungtinis choras. Kun. B. Jurkšas yra maloniai sutikęs talkinti ne tik įjungdamas Prisikėlimo par. chorą, bet taip pat sutikdamas repetuoti su kitų chorų nariais. Visi maloniai kviečiami susirinkti pirmai repeticijai šį ketvirtadienį, 7.30 v.v. Prisikėlimo par. muzikos studijon.

— Kitą savaitę lankomos šeimos Galley Ave., Garden Ave. ir Pearson Ave.

PADĖKA

Nuoširdi padėka P. Misevičiui už taip gražius, meniškus lietuviškų motyvų drožinius, kuriuos jis labai nupiginta kaina padarė Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniams, gavusiems premijas už gražius rašinėlius mūsų mokyklos laikraštėliuose.

Ačiū jam.

Mokyklos mokytojai

ŠIO SAVAITGALIO IŠKILMĖS

Šį šeštadienį, gegužės 31, ir sekmadienį, birželio 1, Toronte įvyks neeilinės iškilmės (žiūr. skelbimą). Ryerson auditorijoje koncerte laikomasi ne biliete pažymėto numerio, o tik eilės numerio. Automobiliams rezervuota Ryerson instituto aikštė ir Victoria gatvėje esanti aikštė.

Organizacijos, dalyvaujančios sekmadienio, birželio 1 d., iškilmėse su vėliavomis kapinių aikštėje, kviečiamos atvykti 12 val. Turimomis žiniomis, organizuotai dalyvauja: kūrėjai savanoriai, skautai, ateitininkai, šauliai ir katalikės moterys. Labai prašoma automobilius pastatyti kapinių aikštėse (pastatę automobilius Dickson Rd. pakelėse gali turėti nemalonumų). Pagrindinėms iškilmėms visi kviečiami rinktis į koplyčios aikštę. Pamaldų metu bus dalinama Komunija. Organizacijos kviečiamos padėti gėlių prie Laisvės kovų paminklo. Įvažiuojant į kapines bus dalinami vokeliai. Aukotojai prašomi atžymėti kam skiria auką — paminklui ar koplyčiai. Jei bus šiltas oras, kapinėse bus parūpinta geriamo vandens. Iškilmių išvakarėse, šeštadienį, nuo 10 v. ryto talkos būdu bus puošiamos kapinės. Visi gausiai dalyvaukime iškilmėse. Čiurlionio Ansamblis taipgi giedos kapinių iškilmėse.

Informacijos sekcija

KLB kultūros komisijos posėdyje gegužės 17 d. Toronte, dalyvaujant valdybos pirm. dr. S. Čepui, buvo aptarti reikalai lietuvių tautodailės parodos, kuri 1970 m. rengiama Kanados valstybiniame muzėjuje Otavoje. Išsamų pranešimą padarė dr. M. Ramūnienė iš Otavos. Ji yra kultūros komisijos narė ir jos ryšininkė prie valstybinio muzėjaus. Neseniai ji lankėsi Čikagoje, kur teiravosi apie galimybes gauti knygų apie Lietuvą valstybinei bibliotekai, liaudies muzikos instrumentų ir kitų eksponatų. Būsimai tautodailės parodai dalis eksponatų jau gauta. Kultūros komisijos posėdyje nutarta, kad visi eksponatai, skirti minėtai parodai, siunčiami tiesiogiai šiuo adresu: Mrs. M. Ramūnienė, 187 Carling Ave., Ottawa, Ont.

Dr. J. ir A. Sungailos savo lėšomis išleisdino vieną numerį dvisavaitraščio "Laikas" Argentinoje. Leidėjai, atsidėkodami už paramą, įdėjo jų nuotrauką ir aprašymą 441 nr.

Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savanoriai sekmadienį, birželio 1, organizuotai dalyvauja Laisvės paminklo šventinime ir pamaldose lietuvių kapinėse Port Credit, Ont. Ten reikia būti 12 v. Dalyvavimas su vėliava visiems nariams būtinas. **Valdyba**

Kun. A. Saulaitis, SJ, buvo įšventintas kunigu gegužės 17 d., Waterbury, Conn. Kunigystės šventimus lietuviškai suteikė vysk. V. Brizgys. Kun. Saulaičio pirmosios Mišios Toronte įvyks birželio 8 d., 3 v.p.p., Prisikėlimo bažnyčioje. Mišios bus koncelebracinės, o po Mišių salėje įvyks pagerbimas ir užkandžiai, Salėje dėl ribotų vietų skaičiaus organizatoriai prašo dalyvauti visus suaugusius, gimnazistinio amžiaus jaunimą ir studentus.

Royal Ontario Museum birželio 4, trečiadienį, rengia įvairių tautinių grupių vakarą, kurio tikslas — supažindinti naujuosius ateivius su muzėjaus turtais ir veikla, o senuosius kanadiečius — su naujųjų ateivių grupėmis. Vakaro programoje dalyvaus: kiniečių, slovakų, airių ir graikų šokėjai, vokiečių styginis kvartetas, italų choras, Trinidado ir Indijos muzikantai ir kt. Bus ukrainiečių velykaičių, rankdarbių ir kiniečių dailyraščio paroda. Vakaras pavadintas "International Night". Pradžia 7.30 v.v. Bilietai — po $2, gaunami muzėjaus Rotundoje. Vakarą rengia šiais metais įsteigta organizacija "Crossroads Toronto", kurios iniciatorius yra Ying Hope, buvęs Toronto švietimo vadybos pirmininkas.

Modernioji visuomenė ir teologija — tokia tema nagrinėjama vasariniame Toronto universiteto Šv. Mykolo kolegijos semestre. Šiai vasarai parinkta specifinė tema "Popiežiaus institucija". Bus 32 paskaitos, kurias skaitys tos temos specialistai: kun. J. E. Bruns, mons. H. G. J. Beck, mons. J. G. Clansy ir H. W. Richardson. Semestras prasidės liepos 7 d. Paskaitos bus skaitomos vakarais nuo 8 iki 10 v. Šiuo vasaros semestru susidomėjimas gana didelis. Pastaraisiais metais jame buvo įsiregistravusių apie 1500 asmenų — kunigų, vienuolių ir pasauliečių. Informacijų teirautis: Adult Education Program, University of St. Michael's College, 50 St. Joseph St., Toronto 5, Ont.

A. a. Tomas Trečiokas, 55 metų amžiaus, staigiai mirė nuo širdies smūgio gegužės 26 d. savo namuose. Pašarvotas Turner a. Porter laidotuvių įstaigoje, Roncesvalles gt. Laidojamas ketvirtadienį, gegužės 29 d., 10 v.r., iš Šv. Jono Kr. bažnyčios lietuvių kapinėse Port Credit, Ont.

Dailininkai Elena ir Alfonsas Dociai atostogų proga lankėsi Europos miestuose. Penkiom dienom buvo sustoję ir Vilniuje. Birželio 2 d. grįš į Torontą.

Žurnalo "Moteris" 1969 m. kovo-balandžio mėn. nr. išsiuntinėtas skaitytojoms. Jame rašo pedagoginiais klausimais: D. Petrutytė, E. Krikščiūnienė, A. Abromaitienė ir kt. Yra skyriai: Šeima ir mokykla, Moterys pasaulyje, Mados, Šeimininkių kampelis, Organizacinė veikla.

Linda Marcinkutė, 18 m. amžiaus solistė, Mimico gimnazijos XII skyriaus mokinė, laimėjo Rotary klubo premiją — trijų savaičių atostogas Londone, Britanijoj. Ji buvo išrinkta iš aštuonių Etobicoke gimnazijų kandidačių kaip gabi mokinė ir solistė. Į Londoną ji išvyks birželio 14 d.

Torontas gyventojų skaičiumi 1985 m. pralenks Montrealį. Šiuo metu Montrealis turi 256.000 daugiau gyventojų už Torontą, kai tuo tarpu prieš aštuonerius metus skirtumas buvo 386.000. Torontas vejasi Montrealį didesniu gimimų ir imigrantų skaičiumi.

ĮVAIRIOSE LIGONINĖSE atlikęs praktiką ir baigęs ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. TEL. 535-4724.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi
TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

ATLANTIC
valgykla
1330 DUNDAS ST. W.,
TORONTO 3.
Tel. LE 3-6045
LIETUVIŠKI PATIEKALAI
NAUJI SAVININKAI
V. ir V. IVANAUSKAI

PARDUODAMAS Johnson's 25 arklio jėgų su elektriniu užvedimu motoras. Skambinti tel. 767-0002.

IŠNUOMOJAMAS 3 miegamųjų vasarnamis su miesto patogumais. Galima naudotis valtimi ir motoru. 140 mylių nuo Toronto prie Otter ežero. Skambinti vakarais tel. 277-8717.

NORĖČIAU SUSIRAŠINĖTI su nekilnojamo turto pardavėju - realtor MIAMI, FLORIDOJE arba asmeniu, kuris galėtų man lietuviškai paaiškinti apie verslo-biznio reikalus. Rašyti: E. D. B., 151 Pine St., apt. 6, Sudbury, Ont., Canada.

1. 200 AKRŲ LYGIOS ŪKIO ŽEMĖS. STAYNER APYLINKĖJ ARTI WASAGOS PAPLUDIMIO, patraukłus septynių kambarių plytinis namas, 50x80 dydžio daržinė su įvestu vandeniu, padargams pašiūrė ir garažas. Viskas gražioje gamtoje ir arti išpilto kelio. Prašoma kaina tik $50.000 išsimokėjimui. Shelswell a. Willson, Realtors. Skambinti Everett Lougheed 364-6636, geg. 28 ir 29 d. d. tarp 6.30 ir 9 v. v.

2. WASAGA BEACH EKONOMIŠKAS PIRKINYS. Šešių kambarių apysenis namas ant beveik vieno akro žemės sklypo, reikalingas remonto. Prašoma tik $4.500 su $1.500 įmokėjimu. Shelswell a. Willson, Realtors. Skambinti Everett Lougheed tel. 364-6636, geg. 28 ir 29 d. d. tarp 6.30 ir 9 v. v.

GAUTI NAUJI PAVYZDŽIAI SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ — puikios eksportinės medžiagos eilutėms, suknelėms ir kt. Priimu užsakymus šaldytuvų, dolerių pažymėjimų, pinigų, akordeonų, maisto iš Danijos ir t. t.

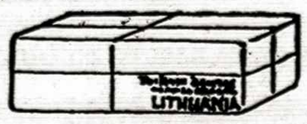

"TAURO" SIUNTINIŲ ATSTOVYBĖ, ST. PRAKAPAS, 18 BROOKSIDE AVE. TORONTO 325, ONT. Tel. 767-9088.

Turiu įvairiausių lietuviškų muzikos plokštelių, skaičiavimo mašinėlių, lietuvišku šriftu rašomųjų mašinėlių, lietuviškų odinių albumų, piniginių.

KAS VAŽIUOJA automobiliu į Niujorką ir gali nuvežti už atlyginimą vieną asmenį, prašomas paskambinti tel. 767-6685.

IŠNUOMOJAMAS VASARNAMIS nuo liepos 13 d., netoli liet. bažnyčios. 4 miegamųjų, vonia, karštas vanduo. Tel. 368-9891. Ten pat išnuomojama kabina.

JIEŠKOMAS 2 KAMBARIŲ ir virtuvės su baldais butas. Skambinti Antanui tel. 762-6144.

RUSHOLME RD., netoli Prisikėlimo bažnyčios, parduodamas 11 kambarių per 3 augštus namas; alyvavandeniu šildomas, 4 virtuvės, garažas. Tel. LE 2-1612.

JIEŠKAU IŠNUOMOTI "tent trailer" paskutinei liepos ir pirmai rugpjūčio savaitei. Skambinti 767-1979.

ST. CLAIR — BATHURST rajone išnuomojamas pirmame augšte be baldų 3 kambarių ir virtuvės butas su garažu. Tel. 651-3536.

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir apraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981 Namų telefonas AM 1-0537.

MONTREALQUE

Aušros Vartų par. žinios

— Gegužės 31 d., 9 v. r., lituanistinių kursų vyriausiajai klasei bus egzaminai. Vakare 7 v. Aušros Vartų parapijos salėje bus lituanistinių kursų mokslo metų užbaigtuvės ir pasilinksminimas.

— Sekmadienį, birželio 1 d., 11 v., Mišiose dalyvaus lietuvių pradžios mokyklų mokiniai. Po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje bus mokslo metų užbaigos iškilmės. Visi kviečiami dalyvauti.

— Gegužės mėnesio pabaigoj į Montrealį atvyksta G. Kijauskas, SJ, lietuvių jėzuitų provincijolas. Tikimasi, pabus apie savaitę laiko, oficialiai vizituodamas Montrealio jėzuitų rezidenciją.

— Montrealio lituanistiniai kursai Motinos Dienos proga išleido laikraštėlį "Liepsna". Būtų gražu, kad visi, paremdami moksleivius, įsigytų šį leidinėlį.

— Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos seserys savo centre Putnam, Conn., turės svarbius posėdžius. Dalyvaus ir dvi montrealietės seselės: Margarita ir Jonė. Likusioms Montrealyje seselėms į talką iš Putnamo yra atvykusi seselė Viktorija.

— Iš Montrealio išvyksta kun. Jonas Gaudzė. Gegužės 24 d. Šv. Kazimiero parapijoje Jam buvo suruoštos išleistuvės. Atsisveikindami su kun. Jonu Gaudze, linkime jam sėkmės naujuose darbo laukuose.

— Montrealio ateitininkai ruošia jaunimo vasaros stovyklą Baltijoj, prie Lac Sylvere (Lac Claire), liepos 12-19 d. Stovyklautojų amžius — nuo 7 iki 16 m. Jų skaičius bus ribotas. Už stovyklavimą bus imama $20. (Bus daromos nuolaidos toms šeimoms, kurių keli vaikai stovyklaus). Registracijos mokestis — $2. Registracijos ir informacijos reikalais kreipkitės pas seselę Margaritą, 1450 Rue de Sève, Montreal 205, PQ, 766-9397.

— Mūsų parapijoje organizuojamoji parapijos taryba pasireiškė atskiromis sekcijomis. Pradžioje numatomos keturios sekcijos: pastoracinė-liturginė, jaunimo, parengimų ir finansinė. Pasimokius iš patirties ir gavus vyskupo instrukcijų, bus galima suformuoti naujų sekcijų arba sujungti dabartines.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $198.34. Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai surinkta $56.61.

Jaunimo ansamblis "Gintaras" gegužės 17-18 d. autobusu buvo nuvykęs į Vašingtoną, kur labai sėkmingai koncertavo vietiniams lietuviams. Ta proga ansamblio vadovai ir nariai (apie 60 asmenų) apžiūrėjo Vašingtono įdomybes, dalyvavo pamaldose katedroje, kur įrengta lietuvių Šiluvos Marijos koplyčia, buvo priimti Lietuvos pasiuntinybėje. Čia gintariečiai, atsisveikindami su Lietuvos atstovu J. Kajecku, sugiedojo Lietuvos himną. Gegužės 25 d. "Gintaras" koncertavo Kanodos sostinėje Otavoje. Jau suplanuoti pasirodymai Lietuvių Dienoje Hamiltone ir gruodžio 7 d. — Toronte. Smulkiau apie "Gintaro" išvykas — kitame "TŽ" nr.

"Lito" nepaprastas narių susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 1 d., 3 v.p.p., D.L.K. Vytauto Lietuvių Klube. Registracija prasidės 2.30 v.

"Baltijos" stovyklavietės subatvakaris ir loterija davė $467.99 pelno. Didelė padėka priklauso visiems jos bičiuliams, pirkusiems loterijos bilietus Montrealyje, Toronte, Hamiltone ir net JAV. Didelis ačiū mūsų dailininkams R. Bukauskui, V. Lapinienei, A. Lymantui, V. Remeikai, O. Šablauskienei, J. Šiaučiuliui, A. Vazalinskui ir A. Zubienei už padovanotus loterijai paveikslus. Loterija nebūtų pasisekus be energingų platintojų — J. Ladygos, J. Šeidžio, V. Piečaičio, J. Piečaičio, A. Kličiaus, G. Gedvilienės ir daugelio kitų. Gražiam loterijos užbaigimui labai pasitarnavo šaulių kuopos scenos mėgėjų grupė, vadovaujama J. Šiaučiulio, kuri suvaidino lietuvišką "Subatvakarį". Visas gautas pelnas skiriamas stovyklavietės pagerinimo darbams, kurie bus atlikti šį pavasarį. **P. R.**

Lietuvių pradžios mokykla šiuos mokslo metus baigia šeštadienį, gegužės 31, bet užbaigos iškilmės įvyks sekmadienį, birželio 1 d. Pamaldos bus Aušros Vartų bažnyčioje 11 v.r., o užbaigos aktas — AV salėje (ne Šv. Kazimiero, kaip anksčiau buvo skelbta, nes ten vyksta dažymo darbai). Tėvų komitetas kviečia visus dalyvauti ir atkreipti dėmesį į vietos pakeitimą.

Kanados inžinierių ir architektų suvažiavime Otavoje gausiai dalyvavo montrealiečiai. Suvažiavimo naštą nešė Otavos inžinieriai su inž. J. Daniu ir Ponia priešakyje. Otavos lietuviai visus maloniai priėmė. Montrealiečiai už tai labai dėkingi.

TAUTINIŲ GRUPIŲ KARAVANAS

Toronto tautinės grupės kasmet surengia didesnio masto šventes. Šiems metams suplanuota naujo pobūdžio programa, kuri truks beveik ištisą savaitę — nuo birželio 26 iki 30 d. Kiekviena tautinė grupė ar kuri nors jos organizacija paruoš savo salėse lyg ir mažas parodas su savo valgiais, gėrimais, tautiniais šokiais, tautodailės parodomis, rankdarbiais ir pan. Tai bus lyg ir parodos paviljonai, kuriuose lankytojai galės pamatyti būdingus tos tautos dalykus ir kaiką nusipirkti. Pvz. lietuvių paviljonas pavadintas Vilniaus vardu ir jame lankytojai galės pamatyti tai, kas Lietuvai ir Vilniui būdinga. Latvių paviljonas pavadintas Ryga, lenkų — Varšuva ir Zakopanė, estų — Tallinas, ukrainiečių — Poltava ir t.t. Bet visa tai bus įrengta įvairiose Toronto vietose, ir lankytojai turės kas vakarą važinėti iš vienos salės į kitą. Tokių paviljonų numatyta net 32. Juos galės lankyti visi, kurie iš anksto įsigys atitinkamus pasus už $2. Su jais galės visur įeiti, gauti paviljonų antspaudus, pasivaišinti ir pasižiūrėti programų. Pasai bus platinami visame mieste. Mokiniams bus nemokamai išdalinta 100.000 pasų. Pajamos už pasus eis centriniam rengėjų komitetui ir paviljonų savininkams (berods, ketvirtadalis). Viso plano viršūnėje stovi Community Folk Art Council of Metro Toronto, kurio pirmininkas yra L. Kossar, Metro International Caravan vykdomojo komiteto pirmininkas yra John Fisher. Komiteto narių tarpe yra visa eilė asmenų įvairių tautybių (lietuvio nėra). Šiuo metu komitetas intensyviai dirba, ypač propagandos srityje. L. Kossar buvo sukvietęs etninės spaudos konferenciją, vėliau numato kreiptis į didžiąją spaudą, televiziją ir radiją. Didesniam miesto dėmesiui sukelti planuojami "Miss Caravan" rinkimai. Visu tuo projektu siekiama supažindinti Toronto visuomenę su tautinių grupių veikla, išvesti tas grupes į platesnę viešumą ir paskatinti puoselėti savąją kultūrą.

Lietuvių paviljonas bus įrengtas Prisikėlimo salėje ir veiks 3 dienas: birželio 26, 29, 30. Tuo rūpinasi KLB Toronto apylinkės valdyba. Kitos tautinės grupės jau kruopščiai ruošiasi "Karavanui". Reikia tikėtis, kad ir lietuviai parodys tinkamo susidomėjimo.

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UŽ:	
Asmenines iš	9 %	Depozitus	5.0%
Nekiln. turto iš	8.5%	Šėrus (numatyta)	5,5%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.		Term. ind. 1 metams	7.0 %
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 2 metams	7.25%
		Term. ind. 3 metams	7.25%
		Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 šėrų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 ik. 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.